

Ferentius

1

apud salentia emat Alfonsus palentinus
p[re]terea 19ff anni magonie

156

hamarv[us]

M
78

heren del vobo
seymonito de m[un]do

Ma

FATIO.

tis admonitū ab uxore temperius ut discumberet pe-
tisse ab ea ne interpellaret. Serius tandem ingressus
trichinum dixisse non sepe in scribendo magis successis-
se sibi. deind' rogatum ut scripta illa pferret. pronūcasse
uersus qui sunt in h' Euron morumenon. Satis pol pro-
terue me Syri promissa huc induxerunt. Satrax Te

l. ywans scribendo, non adhuc
tam bene coposuerat quosdam
Xstalos comicos / sciam tunc
fecerat. ex q' constat Te
rentu ad alus fu-
isse adiutum.

rentium affirmat: si modo in scribendo adiutoribus in Satra

diguerit: non tam Scipione & Lelio uti potuisse: qui
tunc adolescentuli fuerit. q. Q. Sulpicio Gallo homine.

Q. Sulpitius gally
mir docty

docto: & cuius consularibus ludis initium fabularū da-
darum fecerit. Idem Q. Fabio Labeone & M. Pomilio

Q. fabius Labeo
M. Pompius

consulari utroq; ac poeta. ideo ipsum non Iuuenulos de-
signare qui se adiunaret edidisse / sed uiros. quorum opera

in bello / ocio & negotio populus sit expertas. POST

De morte Teren.

aeditas comoedias iam quintū & tricesimū egressus annū
causa euitande opinionis: qz uidebat aliena pro suis edere
seu percipiendi graecoz instituta. mores q: quos periunde
exprimere in scriptas egressus est. neq; amplius redit.

De morte eius Vulcacijs sic tradit. Sed ut Afer populo sex
dedit comoedias: iter hinc in asiam fecit. Nauem ut
semel conscendit iussus est nunq; sic mortuum existimāt

Vulcatius. sedigitus. f.

Q. Cosconius redeuntem e greecia perisse in mari dicitur.

Q. Cosconius

cum centū & octo fabulis cōuersis a Menandro. Ceteri i
archadia mortuū tradunt stimpali. Gn. cornelio do

Gn. Cornelius dolob.
M. fuluius nobilior

lobella. M. fuluio nobiliore. coss. in orbo implicatū ad
dolore ac tedio amissarū fabularū quas in nauem prae-

miserat. ac simul satyrarū quas nouas fecerat. FVIS

se dicitur mediocri statura. gracili corpore. colore fus-

co. Reliquit filiam quae Equiti Romano nupsit.

Martis uilla

Item ortulos uiginti iugerum uia apra ad Martis uil-

Portij

lam quo magis minor fortium scribere Scipionem nil

adiuuasse dicerentur. al.

forte co
sualib)

contra opinionem
porcij qui
dix Teren
esse pau
pimū.

M. N. ...

D. ...

» appuisse nil Leliū ac furiū / tres per idem tempus q agita »
» bant nobiles Facillime eorum ille operā : ne domū quid »
» hūc conducticiā : saltem ut esset : quo referret obitum dñi »

Affranus de Terentio

» Seruulus. Hunc Affranus qd̄ oibus comicis ^{at dicitur} p̄ferri se »
» ^{ut} benf in compitalibz Terentio simile dicens quempiā

Affranus

Vulcatius
CICERO

Vulcatius aut non solum Neuo Plauto & Celio : sed Livio
quog; & Atalio postponit . Cicero (dicit his uersiculis eius) in limone

Cicero in limone

laudasse. Tu quoq; qui solus lecto sermone Terenti
» C onuersum expressūq; latina uoce Menandri
» I n medium solus sedatus uocibus effers
» Q uidq; come loquens atq; oīa dulcia dicens
» C AIVS caesar hos quoq; dicitur aedidisse uersiculos
» I am tibi submisso diademate ^{coronata} grece Menander
» P onens & merito . nam pure uocis amator
» L enibus atq; uana scriptis adiuncta foret uis
» C omica : ut equato uirtus polleret honore
» V incit . despecta tam hac in parte superstas
» V nū hoc maceror : doleo tibi deesse Terenti

haecenus
laudat

CAESAR

C. Caesar

» I am tibi submisso diademate grece Menander
» P onens & merito . nam pure uocis amator
» L enibus atq; uana scriptis adiuncta foret uis
» C omica : ut equato uirtus polleret honore
» V incit . despecta tam hac in parte superstas
» V nū hoc maceror : doleo tibi deesse Terenti

Duos fuisse Terentios
nos poetas

Suetonius

Hec Suetonius Tranquillus . Nam duos Terentios poetas
fuisse scribit Metius . quorū alter fregellanus Terentius
Libo fuit . alter hic Terentius afer de quo nunc loquimur .

Metius

Terentius

Libo

Valegius

de quibus . & Valegius ait . hec que uocantur fabulae : cu
» iae sunt : eius inq; qui iura populis retinensentibus dabat
» summo honore affectus . Duae ab Apollodoro comico tras
» late esse dicant . Phormio & Hechyra . quattuor relique a
» Menandro . ex quibus magno successu et pretio stant Eu
» nuchus . Hechyra sepe exclusa . vix acta est

Vnde Tragedia et Comedia habent uirtutem

Intitū Tragoedie et Comedie a rebus diuinis ē incoatus

A Scipionis fabulas aedidisse
terentium

FATIO

quibus pro fructibus vota soluentes opabantur antiqui. Namque in cen-
 sis iam altaribus & admoto hircio id genus carminis quod sacer-
 chorus reddebat libero patri tragoedia dicebat uel ab hircio
 grece hoste uinearum & a cantilena. Eiusdem rei et apud Virgilium
 fit mentio plena. uel quod hircio donabat eius carminis poeta. uel
 quod uter eius musta plenus. solemne primum cantoribus fuerat. uel
 quod ora sua fecibus perlinabant scenici ante usum personarum ab aet-
 chilo reatum. factus est triges grece dicunt. his de causis tragoediae
 nomen inuentum est. At uero nondum coactis in urbem Atheniensibus
 cum Apollini Homio. i. pastorum nemorum ue praei deo constru-
 ctis aris in honore diuinae rei hircum statuerent. Atticae villarum
 pagorumque pastores festum carmen solemniter cantabant com-
 messabundi lasciuientibus choris. comicus poetis inuitum non absur-
 de comedauerunt. Itaque ut rerum ita est temporum reperto ordine,
 Tragoedia prolata esse cognoscatur. Nam ut ab incultu & feris mo-
 ribus paulatim peruentum est ad mansuetudinem: urbesque sunt condite
 uita mitior atque otiosa processit. Ita res tragicae longe ante comicas
 inuenit. Quis igitur retro prisca uoluerit reperiat Thespis trage-
 diae primus inuentor & comediae ueteris pater Eupolis cum Cratio
Aristophaneque esse credatur. Homerus tamen qui fere omnis poe-
 ticae largissimus fons est. et his carminibus praebuit & uelut quidam
 suorum operum lege perscripsit. qui Iliaden instar tragoediae, Odysseam
 ad imaginem comoediae fecisse monstrat. Nam post illius tale
 tantumque documentum ab ingeniosissimis imitatoribus & digesta sunt
 in ordinem & diuisa. eaque etiam tum temere scribebantur adhuc im-
 polita. atque in ipsis rudimentis haudquam ut postea facta sunt
 decora atque leuia. adeo ut ea quae proprie de Tragoedia dicenda
 sunt. Titulo propositi operis instantis in alia tempora differam.
 & de uis fabulis loquamur: quas Terentius imitatus est. POSTQUE
 demonstrande originis causa. de utriusque generis initio diximus

Virgilius unde Tragoedia

Aeschylus

Aeschylus inuentor personarum

Apollo nomen

Thespis Eupolis Cratinus Aristophanes HOMERUS

De Comoedia
Veteri

quod necesse est iam dicam? COMEDIA fere uetus. ut ipsa quoque olim Tragoedia simplex carmen quodmodum iam diximus fuit: quod chorus circa aras fumantes. nunc spaciatus nunc reuolvens quos cum tibicine concinebat. sed primo una persona subducta est cantoribus; quae respondens alternis in choro locupletauit uariavitque rem musicam. tum altera tum tertia. Ad postremum crescente numero per auctores diuersos. personae togae. coturni socii & ceteri ornatus atque insignia scenicoz repetita. & ad hoc unicuique suus habitus & ad ultimum qui primus primus. qui secundus tertiusque quartus loci atque quintarum auctores erant distributa & diuisa. quae parata acta est tota fabula. Quae tamen in ipsis ortus sui uelut quibusdam inanimabilis & uix dum incipiens. ducta est archa. idcirco quod nobis per nuper cognita uetus prima data est. Aut quod inest in ipsa uelut historica fides uerae narrationis & denominatio omnium; de quibus libere describeret. & cum per praesens poetas. non ut penitus ficta arguuntur. sed res gestae a cuius palam: cum eorum sepe quae gessant nomine decantabant. id quod ipsa suo tempore moribus cum unusquisque cauerit culpa. ne spectaculo ceteris exatiss; & domestico probro. Sed cum poetae licentia abuti stilo & passim ludere ex libidine cepissent plures bonos. ne quisquam in alterius crimen infamiae poneretur. lata lege siluerunt. & hinc deinde aliud genus fabulae. i. satyra sumpsit exordium. quae a satyris: quos in iocis semper ac petulantibus deos scimus esse uocata est. & si alii unde nomen praue putant alii. haec satyra quae dicitur. eiusmodi fuit ut in ea quis duro & uelut agresti modo de uiciis ciuium tamen sine ullo proprii nominis titulo carmen esset. Quod uerum genus comediae multis obfuit poetis. cum in suspicionem potentibus ciuibus uenissent. illorum facta rescripsisse in penam. ac deformasse genus stilo carminis. quod per Lucillum nouo descripsit modo ut poesim inde fecisset. id est unius carminis plurimos libros

Unde Satyra
cepta.

Lucillus primus
Satyricus

FATIO

Hoc igitur quod supradiximus malo coacti omittimus Satyram aliud genus carminis: hoc est novam Comoediam repperere poetas quae argumento communi magis & generaliter ad omnes homines mediocribus fortassis agentes pertinere. & minus amaritudinis spectantibus. & eadem opera multum delectationis afferret. concinna argumento consuetudini congrua utilis sententias grata salubris apta metro. ut dicitur superiores ille suis celebrant auctoribus: ita haec cum multorum antehac postea cum praecipue Menandri Terentijque est. De qua cum multa dicenda sint. sat erit tam velut admonendi Lectoris causa. quid de arte comica veterum carminum rimentur exponere. Comoedia vetus ut ab initio chorus fuit paulatimque personarum numero in quinque actus processit: ita paulatim velut attrito atque extenuato choro ad novam comoediam sic peruenit: ut in ea non modo non educat chorus sed ne locus quidem ullus iam relinquat choro. Nam postquam otioso tempore fastidiosior spectator effectus esset: tunc cum ad Actores ab actoribus fabula transibat: consurgere & adire ceperunt: admonuit poetas: ut primo quidem chorus locum eius relinquenter: ut Menander fecit. Hac de causa non ut alii existimant Menander alia postremo ne locum quidem reliquerunt quod Latini fecerunt comoedia. Unde apud illos durissime actus quinque paratos difficile est: cum et Graeci prologos non habeant more nostrorum quos Latini habent. Deinde deos argumentis narratis machinatos ceteri Latini ad instar Graecorum habent. Terentius non habet. Ad hoc prostatica prosopa. i. personas esse argumentum accessit non facile ceteri habent quibus Terentius saepe utitur: ut per hanc inductionem facilius patet argumentum. Veteres et si ipsi quoque in metris negligentius iambici versus dixerat in secundo & quarto loco: tamen a Terentio vincunt resolutione huius metris: quantum potest communita ad imaginem prosae orationis.

Neua comoedia

funestivitas

Plautus

Alia est differentia Comediarum veteris & novae sed solum.

Plautus

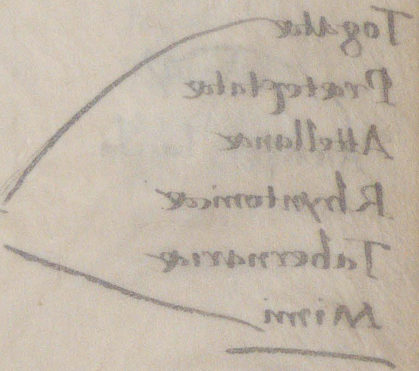
Plautus cum operibus veteris

Menander

Machinatos deos argumentis narratis

Prostatica prosopa

Fabula

Tam personarum leges circa habitum, aetate officii partes agendi nemo diligentius Terentio custodiunt. Quin et solus ausus est cum in fictis argumtis fidem ueritatis assequeret et contra praescripta comica, meretricias interdum non malas introducere. Quibus tamen cur bonae sint uoluptas per ipsum & causa non desit. Hec cum artificiosissime Terentius fecerit: tum illud est admirabile, quod & morem retinuit: ut comoedia scriberet & temperauit affectum ne in tragedia transiret. Quod minime obtentum a Plauto. Affranio: Appio: multisque fere magnis comicis. Illud quoque in Terentiana uirtute mirabile, quod eius fabulae eo sunt temperatae: quod neque exurnescant ad tragicam celsitudinem, neque abiiciant ad Mimicam. Adde quod nihil abstrusum ab eo ponitur aut quod ab historicis requirendum sit: quod sepius Plautus facit & eo est obscurior multis locis. Adde quod argumenti ac stili ita attente memor est: ut nusquam cauerit atque curauit quae obesse potuerunt, tum quod media primis atque postremis iranexunt: ut nihil additum alteri: sed apertum & ex se totum & uno corpore uideatur esse compositum. Illud quoque mirabile in eo: primo quod non ita miscet personas quattuor: ut obscura sit earum distinctio & utrumque nihil ad populum facit, actorem uelut ex tragedia loqui, quod uicium Plauti frequentissimum. Illud etiam inter cetera ei laude digna uidetur: quod locupletiora argumenta & duplicibus negotiis delegerit ad scribendum. Nam excepta Hecyra in qua scribit Pamphili amorem ceterae quinque binos adolescentulos habet. Illud uero tenendum est potissime Latinos multa fabularum genera protulisse & ut cogatas ab sceniciis atque argumtis Latinis praetextatas ad dignitate personarum tragicarum ex latina historia. Attellanas a ciuitate campaniae ubi actitate sunt plime. (Pirichomicas) ab actois

Plauty

Affranio

Appio

Plauty

Plauty

Plauty cur obscurior multis locis

- Togatae
- Prætextatae
- Attellanae
- Rhynchonicae
- Tabernariae
- Mimi

Fabulae

Diligentia Terentii multa in eo comedia dabilia

20 ab 20 tabernariae

FATIO

nomine Tabernarias ab humilitate argumti ac stili. mimos ab diurna imitatione uiliu rerum ac Leuium psonaz.

Inter Tragoediam aut & comoedia cum multa tam in p
 mis hoc distat q in comoedia mediocres fortune homiu
 parui impetus pericula leuia Laeti q sunt exitus actioz

At in Tragedia omnia contraria. Ingentes personae mag
 timores exitus finesti habentur. & illic prima turbu
 lenta tranquilla ultima. In tragedia contrario ordine res
 aguntur. Tum q in tragedia fugienda uicia in comedia
 capessenda exprimitur. Postremo omnis comedia de fi
 ctis est argumentis. Tragoedia sepe de historica fide pe
 titur. Latinae fabulae primo a Lilio Andronico sep
 tae sunt. et cum recentius idem poeta & actor fabulaz
 suaru fuisse. Comoedie aut motorie sunt. aut Stata
riae aut Mixte. Motorie turbulente. Statariae qui
etiores. Mixte ex utroq; actu consistentes. Comoe
dia per quattuor partes diuidit. Prologum Prothesin
Epithesin Catastrophen. Prologus est uelut praefa
tio quedam fabulae. in quo solo licet preter argumti
aliquod ad populū uel ex poetae uel ex ipsius fabule
uel auctoris comodo loqui. Prothesis primus actus in
tiumq; drachmatis. Epithesis incrementū processusq;
turbarum ac totius ut ita dixerim modus erroris. ca
tastrophe conuersio rerum ad iocandos exitus. patefa
cta cunctis cognitione gestorum.

DECLARATIO QUID SIT COMOEDIA

COMOEDIA est fabula diuerse constituta continēs
 affectum ciuiliū ac priuatorū. quibus discitur
 quid sit in uita uale quid contra euitandū. eodem
 fere sensu graeci dissimunt. Comoedia esse cicerō ait

Inter Tragediā &
 Comediā

funestior

Lilio Andronico

Quot gna Comoe
 diae.

Motoria

Statariae

Mixtae

imitationē uitae spectaculū consuetudinū ueritatis. Co-
 moediae autē more antiquo dictae qz in uicis huiusmodi
 carmina initio agebantur apud grecos. In italia in com-
 pitaliū ludicris admixto p̄nunciatiois modulo. q̄ dum
 actus cōmutantur populū at̄nebat. Recte iḡ ab actu
 uitae hominū qui in uicis hītant ob mediocritatem for-
 tunarū non in aulis regis ut sunt persone tragicę. Co-
 media uō qz poema est sub imitatione uitę atqz similitudinē
 compositū in gestu & p̄nunciatione consistat. Comoediā
 apud grecos dubiū est quis primus inuenit. Apud Ro-
 manos certū est comoediā & tragoediā & togatā primū
Liuiū Andronicū repperisse. dicentēq; esse comoediā
Liuius androm quotidianae uitę speculū nec inuaria. Nam ut in ceteris
 speculo ueritatis lineamenta facile per imaginē colligz
 ita lectione comoediae imitationē uitae consuetudinūq;
 non egerrime aduertim? . Huius autē originis ratio
 ab exteris ciuitatibus moribusq; peruenit. Athenienses
 namq; atticā custodientes elegantia cum uellent male
 uiuentes notare in uicos et compita ex omnibz locis leti-
 alacresq; ueniebāt ibiq; cum nominibus singula uicia pu-
 blicabāt unde nom̄ compositum ut comoedia uocaretur
 Haec autē carminā in praeis mollibz primū agebant. nec de-
 erant p̄ma quibus ad scribendū prouocarent doctorū
 ingenia. Sed et actoribus ^{recitatoribz} mirra deferebant. quo liben-
 tius iocundo uocis fletu ad dulcedinē cōmendationis u-
 terentur. Caper namq; pro dono us dabatur qz aīal-
 noxiū uitibz. a quo etiā tragoediae nom̄ exortum est.
 Nonnulli autē & amurca olei fece que est humor aqualis
 tragoediā dici uocariq; maluerūt. qui Ludus cum per
 artifices in honore liberi patris ageret. et ipi tragoediaz

Qui fuerit Comoe-
 diae rector.

Liuius
androm

Donabat
 caprā

Artifices bacchi

Et ne desunt

FATIO

comediaz q; scriptores huius d'fei uelut presens niam cole
 uenari q; coepe. Cui rei pbabilis ro existat. Itaq; carmina
 incohata pferebant. ut per ea laudes eius & facta gloriosa
 proferru celebrari q; liberet. du paulatim fama huius artis
 increbuit. Thespis aut pmus hec scripta in oium noticiā
 protulit. Postea Aeschylus secutus exēplum publicauit. De
 qb; ita Horatius in arte poetica loquit.

Thespis
Aeschylus
Horatius

I gnotum tragice genus inuenisse camoenę
 Dicitur et plaustris uexisse poemata Thespis.
 Qui canerent agerentq; peruncti foecib; ora
 Post hunc personę palleq; repertor honestę
 Aeschylus & modicis instrauit pulpita tignis
 & docuit magnū q; loqui ritiq; coturno
 Successit uetus iis comoedia nō sine multa
 Laude: sed in uitium Libertas excidit. et bimę
 Diuina Lege regi. Lex est accepta chor; q;
 Turpiter obtiauit sublato iure loquendi
 Nil intentatum nostri liqueere poetę
 Nec minimū meruere decus uestigia gręca
 A usi diserere & celebrare domestica facta
 Vel quę pretextas uel quę docuere togatas

Fabula generale nomen eius due prime partes. tragedia
 & comoedia. si Latina argumentatio sit. pretexta dicitur.
 Comoedia autē habet multas species. aut ei palliata est
 aut togata. aut Tabernaria. aut Attellana. aut Mimica
 aut rhinthonica. aut Plampectia. Plampectia autē
 dicta ob nobilitatē argumti eius. ac uilitatē actorum
 qui non coturno aut socco utuntur. in scena aut pulpi
 to. sed plano pede. uel ideo q; non ea negocia continet q;
 personarū in turribus aut in scenaculis habitantiū sunt
 sed in plano atq; humili loco. Personatim primi egisse.
 #humilitatē & mimus. al.

Præceptata qd
 Palliata
 Togata
 Tabernaria
 Attellana
 Mimica
 Rhinthonica
 Plampectia

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including 'a hinc', 'or la', 'palliat', 'relect', and 'stogp'.

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, including 'Cicero', 'Togata', 'Palliat', 'Mimica', and 'Præceptata'.

Handwritten notes at the bottom of the page, including 'humilitatē' and 'mimus'.

Qui pmi egerut
p sonati fabulas

Cinetius
Phaliscus
Minuti
Protom

Palliate
Tabernariae

Togatae
Attellanae

Prologus. cuius species 4
(Comendatiti)
Relatiti
Argumentari
Mixtus

Prologus
~~Prohemium~~
Prologium

Prothefis
Epithesis
Catastrophe

dicuntur comoedias Cinetius & Phaliscus. Tragediam Minu-
tius & Protanthus. Omnium aut comoediae scripta ex q^{or}
rebus omnino sumunt. nomine. loco. facto. euentu. Noie
ut Phormio. hecyra. Curculio. Epithicus. Loco ut Andria. leu
chadia. Brundisina. Facto ut Funuchus. Asinaria. Captiu
Euentu. comomentes. Eaunonmenenos. Comoediarum
formae sunt tres. palliate graeci hntes hitum. quas nonnulli
tabernarias uocant. Togate iuxta formam personarum. ut ha-
bitu togatu desiderantes. Attellanae saltibus & iocis com-
posite. quae in se non hnt nisi ueustatum elegantias.
Comoedia aut ut pdixim' in q^{or} partes diuidit' prologu' Epi-
thsim Prothsim Catastrophem. Prologus est ipsa prefatio
a graecis dictus. tanq' antecedens uerae fabulae compositione
elocutio. Eius spes q^{or} sunt. Comendatiuus. cu' poeta ul'
fabula comendatur. (Sublatius quo aut aduersario ma-
ledictum redarguit. aut poplo gratias referunt). Argu-
mentarius exponens fabulae argumta. Mixtus omnia
haec in se continens. Inter prologu' & prohemiu' qda' hoc
interesse uoluerit. q' prologus est ubi aut poeta excusat. at
fabula comendat'. Prologu' aut est. cum tan' de argumto
deducit'. Prothesis est primus actus fabulae. quo pars argu-
m'ti explicat'. pars creata ad populi expectatione tenenda
Epithesis inuolutio argum'ti. cui' elegantia conectit'. Catastro-
phe explicatio fabulae. per qua' euentus eius approbatur. In
plenisq; fabulis priora ponebant' ipsarum noia q' poetaru'. In
nonnullis poetaru' q' fabularu'. cui' moris diuersitate antiq'
tas pbat. Nam cu' primu' aliqui fabulas ederent. ipsarum
nomina pnunciabant. an q' (fabula) pnunciaret. ne aliqua
inuidia (a scriben' deterren' posset. Cu' aut per additionez
multaru' iam esset poete auctas acq'sita. rursus priora no-
mia poetaru' proferebant. ut per ipsoru' nomina uocablis

forte
uenustati

al. re
latiti)

reticet

poeta

ab addendo meli'. q' sequitur
cum autem p' additionez

Togatae
Attellanae
Minuti
Protom

pulo obtendunt. dū fabularū actus cōmutant. Verba
histriones pronunciant. Cantica modulū tempant. non
a poeta s; a perito musice artis factis. Neq; eī omnia iis
dem modis in uno cantico agebantur. sed sepe mutatis
ut significat qui tres numeros in comedijs ponunt. que res
continet mutatis modis cantici eius. qui eiusmodi modos
faciūt. Nomen in principio fabulę Scriptoris & Actoris
supponebatur. Huiusmodi autē carmina tibus pulsabant
ut iis audias multi ex poplo añ discerent q̄ fabulā acti

Tibiae pares & impares

Quis aut. i. que equalis
vel in equalis hnt cauer
nulas. de q̄
Vig aut. bifo
rem dat Ti
via canai

Serena tibiae

scenici essent. 7 q̄ omnino spectatorib; ipsius antecedens
titulus pronūciaretur. Agebat autē tibus parib; et impa
ribus. idest dextris aut sinistris. Dextre autē tibus sua gra
uitate seran comedie dictionem pronūciat. Sinistre
seran acuminis leuitate iocū in comedia ostendebant.

Vbi autē dextris sinistris q; acta fabula inscribatur. mix
tim iocū et grauitates denūciabant. Comoedia An
dria cum palliata sit fabula. de loco nomī accepit. & a
Menandro prius. q̄ a Terentio. qui cum de thymide loq
retur sic ait. Veror. nequid Andria apporet mali. & hō

cōmune uocabulū est et in greca et in latina lingua. b
Hæc maiore ex parte matoria est. continens quāctus a
matorū adolescentū. callidi serui Ancille astute. serui
senes. adolescentule liberales. In hac primae partes. Sy
ronis. senis. sunt. Secunde. Dau. Terae. chremetis. a

demceps relique. Prologus in hac acer induit. &
m. aduersarios non mediocriter asperatur. sed tamen
subtiliter tanq; ad omnia lacessitus facere ut uideat
acidiere. Hic prothesis subalis. epithesis tumultuans
catastrophe pene tragica. et tam repente ex iis turbis
contranquillū peruenit. Hec prima facta est ludis

ma poena prof... Hic per ip...
ab adendo nich. q̄ sequitur
amq̄...
varro...
-st...
ad...
bamp...
u...
u...

Handwritten marginal notes on the left side, including:
- *Prologus*
- *Andria*
- *Menandro prius*
- *Terentio*
- *Syronis*
- *Dau*
- *Terae*
- *chremetis*
- *demceps*
- *relique*
- *Prologus*
- *acer*
- *inducit*
- *aduersarios*
- *non mediocriter asperatur*
- *sed tamen subtiliter*
- *tanq; ad omnia lacessitus*
- *facere ut uideat acidiere*
- *Hic prothesis subalis*
- *epithesis tumultuans*
- *catastrophe pene tragica*
- *et tam repente ex iis turbis contranquillū peruenit*
- *Hec prima facta est ludis*
- *ma poena prof...*
- *Hic per ip...*

Handwritten marginal notes on the right side, including:
- *Andria*
- *Menandro prius*
- *Terentio*
- *Syronis*
- *Dau*
- *Terae*
- *chremetis*
- *demceps*
- *relique*
- *Prologus*
- *acer*
- *inducit*
- *aduersarios*
- *non mediocriter asperatur*
- *sed tamen subtiliter*
- *tanq; ad omnia lacessitus*
- *facere ut uideat acidiere*
- *Hic prothesis subalis*
- *epithesis tumultuans*
- *catastrophe pene tragica*
- *et tam repente ex iis turbis contranquillū peruenit*
- *Hec prima facta est ludis*
- *ma poena prof...*
- *Hic per ip...*

megalensib; . M. fulvio aedile . & M. Glabrone . Q. Humi M. Fulvii
 tio Termini . f. L. Valerio curuli . Egere . L. Atalio . prae M. glabrio
 nestinus . L. Ambivius turpio . Modos fecit Flaccus . cl. f. Q. Mimitii
 tibis paribus . dextris & sinistris . Est et tota adita graeca . L. Valerii

M. marcello . C. Sulpicio . coff. ^{prononem} Q. pronunciata est Andria L. Attilius
 Terenti . ob incognitū adhuc nomē poete fuit & minoris ^{q' aly poete} L. Ambivii turpio

apud populū auctoritatis ac meriti . Ex verbis autenticis ^{ad quolibet propria sonat} Flaccus
 lepide distincta est . & successu aspectata prospero orna ^{ex populi favore et mēditudo} M. Marcello

mento poete fuit ad alias conscribendas . Initiū autē pro ^{na dū dicitur vol uti: imro af. statū appa} C. Sulpitii
 thaticon prosocon . idest aduenticiā psonā recepit sofiae ^{rue et sofia eoq' tanq' de} Coss.
^{impruise}

pp euoluendā arguunt obscuritatē . Persona autē prota-
 tica ea intelligit que semel inducta in principio fabulae
 in aliis deinceps fabulae partib; non adhibetur . Adnotā-
 dum sane puellarū in probemio liberaliū nullam oratio-
 nem iduci . In comoedia palliata inuocationē Iunonis
 Lucanę que et ipsa quoq; post senam fieri solet .

Autentica uerba
 Protaticō prosocon
 . i. aduentitia psona
 que sit

1. Quis ab abrupto
 2. m. i. u. s. t. c. i. c.
 3. logia sumā.
 m p'sce
 mo

DECLARATIO ARGUMENTI IN COMOEDIA ANDRIA

CREMES atticus pater passibule & philomenę cum
 ex eis duabus passibulā perdidisse se falso credēt
 relictam athenis nec uisam postea mltō tempore tanq;
 unicā sibi putabat philomenā . quā Carinus adolescens
 atheniensis amabat unice . et sibi petebat uxorem . Sz pat
 eā Pamphilo Symonis filio ultro desponderat . Qui pam-
 philus cum sororem chrisidis ac peregrinā per eū tum
 creditam passibulā supra dicitatā chremetis altera filia
 ac sub nomine gūceru latente sic amauit . ut ex ea filiū
 suscepisset in scio patre . Qua re intellecta cōmotus simo
 pamphili pater . dum per falsas nuptias tentat animuz
 pamphili . multus dolis ipse a clauo deludit seruo . piculoq;
 carini et pamphili motus error in fabulis : qui ad eū ducit

Isti Argumenti narratio in rō
 videt clarificari quoniam
 chremes filia suā p
 diderit . sicut
 bello orto atq;
 m. i. c.

9. 15. A

*Andria M
Andria M
Andria M
Andria I*

est finē dum Athenas ueniens Andrius quidam Crito-
rem aperiat & nodū fabule soluat . p que agnita pas-
sibula recipitur a parentib; et traditur pamphilo amāa
& philomena carino despondeē & traditur exoptanti .

*A nouissimis incipiunt
poetæ*

*Homer)
Virgili)*

Per spectro argumto scire debemus hanc esse uirtutē poeticā
ut a nouissimis rebus incipiens initiū fabulae & oronies
narrationis reddat spectatoribus auctoremq; pntem sibi
exhibiturus ubi finis fabule est . Huic ei ordinem & circui-
lum poetice artis uel uirtutis non mō secuta sunt Tragicæ
comiciq; auctores . sed Homerus & Virgilius tenuere . Diffi-
cile est diuisione actiū in Latinis fabulis internoscere ob-
supdictam causam quam dudū demonstrauim' . Vnde at
& quomō quis egre tam intelligi distingu q; possint . est
ope pretiū discere .

*Actiū diuisionē in lati-
nis fabulis internos-
cere difficile esse*

Principio dicendū est nullam per-
sonam egressam quinquies ultra exire posse . sed illa re-
plerunq; decipimur q; personam cum tacuerit ingres-
sam falso putamus . quæ nihilomin' in pscenio tacens lo-
quendi tempus expectat . Est igit' attente aduertendū
ubi et quando scena uacua ē ab omnib; psonis ita ut i-
ea chorus & tibicen audiri possint . Quod cum uideriz'
ibi actum finitum esse debemus agnoscere . Confundit
sepe lectorem et q; ea psona superiore scena deficiens & i-
proxima incipiens loq; intelligit' ingressa . quod experi-
entes ipsā statim diiudicant de re ipsa ac tempoz q'tita-
te . potest tam fieri . ut et ingressa sit & egressa . quam
prauē credim' de pscenio non recessisse . Posse aut' qnto
egredi personā non & necesse esse dicimus ut appareat
ultra exire non posse . in tragedia & partus exire & solē
pariter & licere . Primus actus in andria narrationē sy-
monis apud sofia continet argumti . quod populus hac

Acty . 1 .

occasione perdisat. mox querelā apud se Dauū de domo
 & eiusd' cum dñō uerba. & rursus eiusd' serui deliberatio
 nem quid rerū gerat. **S**ecundi actus hęc sunt. Ca
 rini uerba p̄ cum Biria suo. & post cum ipso pamphilo
 de nuptiis philomene. Dauū interuentus & cum eo dis
 putatio de nuptiis pamphili. Sermo cum patre dolo cō
 sentientis nuptias. Birie uerba. dauū callida orō adūsus
 senem. **T**ercio actui attribuunt' Misidis cum obste
 trice colloquiū dauo ac simone audientibus. partus
 Gluceri suspectus seni. & dauū apud eundē fraudolēta
 symocinatio. Simonis uerba cum chremete de nuptiis
 Dauū perturbatio & pamphili. **Q**uartū actum p̄ hęc
 intelligimus. Prima carini uerba sunt indignatus uēt
 fidem non seruata a pamphilo. Tum misidis uerba eidēqz
 tum Dauū administratio doli aduersus chremetem. **I**n

Quinto actu chremetis & Symonis ppe iurgū est disputatō
 rū deceptio fallaciaz dauū. tum indignatio patris adū
 sus filium. tū erionis interuent' & per eū cognitis rebz
 in trāquillā rem acta reducentibz uxores quas concupi
 uerāt pamphilo & carino. **N**ō nos cōmouere nō debet
 q̄ in horū actuiū distinctioē uident' de p̄terito non discēs
 sisse personae quōdā. sed tenere debem' ideo Terentiū ui
 citatatis mentionē fecisse in p̄ncipio. ut modico recep
 tu & adesse personā & abesse intelligamus. Nihil ergo
 secus factū est ab antiqz. qui ad hūc modum terentianas
 fabulas diuiserūt.

DESCRIPTIO PROLOGI

Poeta cum pr̄ a. a. s. ap. Principiū factū a cō
 mendatioē p̄sonę q̄ pudens. q̄ honestus. q̄ prudēs
 Terentiū. & honore maiore poetā potius q̄ Terentiū dix.
 ut illū hoc ipso nomine de q̄ laborāt ornaret. Poeta

Actus. 2.

Actus. 3.

Actus. 4.

Actus. 5.

Vix
Vix

an
an

Res
Res

Res
Res

Intentio

Vtrog: nouus erat q' ad gratias
uel p'nciam t'p'is: s' q' v' n'
.i. Terenti' seq'bat' morem
noue comoedye .i. ne
min' ledere ml'
tis placere
alter uero
veteris consue
tudin' .i. ma
ledicare et carpe
landandos

L. Laumi)

Appellere

Negociu

Syllepsis

Poeta unde

Quid credere ?
Quid intellige

Vn
Abuti

Consumptiue
Virtuales

Cicero
Res

In nteto omnis plogi hui' hoc agit: ut nouo poete uenias
paret & ueteri odium. & ut q' maxime modestu' muneq;
errante Terentiu' p'bet. Figo iam meritum poetae dedit: poe
tam eund' dicen' & ab animo eius que defendit. Poeta
cu' pr. a. a. f. a. Sensus hic est. Proposuerat quid poeta
nr. ut in prologis arguuta narrare. sed hoc imputatur

L. Launio aduersario qui cum non p'misit facere: quod
pposuerat: maledictis suis ad respondendu' eundem p'uo
cans. Appulit. appelle pprie est: cum ex pelago aut na
uigatioe laboriosa quis ad litus accessit. Virg. hinc me
digressu' uestris deus appulit oris. ergo & in scdo loco cla
rius: ut posteaq' animu' ad uxorem appulit s. inhonesto
& tanq' periculoso amore libatus. Sibi id negociu' cr. f. d.
negociu' modo pro modestia et cura non labore. Popto
ut placeret quas. f. fabulas. ad feciss: rettulit fabulas
no ad placere. & est figura silepsis uti scdo loco quas
credis esse has non st. v. n. Quas. f. fabulas bene fe
ciss: non scripssiss. Vnd' & poeta a facien' dictus operari
promittes quid magna & noua facere. Sic vng' maior

Virg' renu' in nascat' ordo mai' opus moueo. Veru' aliter euenire
multo intelligit. Non ei hoc elegisse dicit: s' q' ex ordine
ipso natu' sibi esse intelligit. & quod credim' plerunq' fal
su' est. qd' intelligim' certum est. aliter aut' cont' signifi
ut Virg' d'ys aliter visum. Veru' aliter ic. q' prepara
uerat. uel intenderat. s. nemine ledere: ut de sua spe
falsus laceffitusq; hoc faciat. opera abutit' utimur
fructibus i re que saluo usu nobis submistrant' abuti
mur quando depdimus et rem et fructu'. Ceteru' uti et
abuti in rebus et consumptiuis et uirtualib; habetur

Cicero in Topicis. Non debet mulier: cui vir bonoru' suoz.

ANE
qm si vna biberet
abusa fuisset. lege
romana vna
mulieribz
interdicte.
vbi sic in
relligat sensus
erit non intelligibil.

usufructu legauit cellis uinariis plenis relictis. putare
id ad se pertinere. vsus ei non abusus legatus est. ea se
inter se contraria // Non qui argumentum narret. Quod uero
prologi est officium. qui p ut, q non est nunc p nomen /
alias est qui p quomo. // Sed qui maleuoli ueteris poete
primu a na maleuoli, deind a tpre uel ab inuidia uetis
a signo emulatiois poete. Vetus plerunq; referre ad laudem
interdu ad uitupatione ut hic. & alibi. Vetus ueternofus
^{o et hic} senex. Veteris p cariosi & q rancidi posuit. atq; ideo ma
leuoli non criminibz sed maledictis. Quid aut inter e-
men & maledictu intersit, docet Cicero in Tusculanis /
ueteris rano inuidie poete ca aemulatiois. maledictis Cicero
criminatio aduersarij. respondeat qz senex Launius
edebat fabulas. ^{existente} adolescente tuc Terentio. & eleganter
tria. maleuoli ueteris maledictis conglutinauit. Et
ei comendatio poete a psona aduersarii. ^{ab audientibz} ^{curia} respondeat,
excusatio respodentis. ut non malefaciat si respondeat
Nunc qua p qualem. rem uitio dent. uituperent culpent
uitupare est male uitio dare etia bona. nunc ai aduertite /
oratorie q multa facit cum sup dixit qua rem. Queso
ppositio ai aduertite Legite et attendite. vnde manifestu
est. attende et aduertite non esse plenu nisi addideris
animu. // Menander fecit andria et pinthiam. iam
narrat. et proprie fecit. Scribit ei Terenti qui uerba ad
hibet tm. fecit Menander qui et argumentum composuit
sed sepe ad Laudem Terentij fecit. ex eo quod est trastulit.
utramuis. Prima scena perinthie fere usdem uerbis qb
Andria scripta e. Cetera dissimilia sunt exceptis duobus
locis. Altero ad undecimu uersum. Altero ad uicesimu
qui in utraq; fabula positi sunt. Qui una norit. ambas.

Qui pro ut &
ahas q m

vn diebat uet comedia
procatu.

Vetus

Inter crimen &
Maledictu

Utupare

Attendere & ad
uertere impfe
Et dici nisi adij
ciatur animu

Quid s sup are. quas finisset
fabulas
-s. Teren
tius

nouerit . omnē rem uno uersu nouerit nouit . Utramuis
 deest harum . Non ita dissimili sunt argumento . ^{Instructionis} ōdo
 ita non sunt . ergo ita subdistinguendū : s; tñ discretio
 est a superiorib; . non ita dissimili sunt oratione . ita pui
 de & caute . potuit eī dici quomō due ig sunt dissimili
 ratione ita ne Menandri culpāre uideatur . hoc aduixit
 quod laudis est . oratione ac stilo . oratio in sensu est . stil
 in uerbis . oratio ad res refertur . stilus ad uerba . stilus
 non est in tpre sed in probatione . oratio aut & in cogita
 tione est & in probatu . Orōnem in sententiis dictam eē
 stilum in uerbis argumentū in rebus . ergo & poema orō
Quae cōuenere in Andriā / apparet non de industria sed
 casu esse translata . ea q̄ ex perinthia in andriā eod' sēsū
 usdem q; uerbis perscripta fuerunt . Que conuenere in
andriā . unam ergo non duas transtulit . que apta et
 commoda fuerūt in andriā latinā non grecam . facet
transtulisse . Sed qz ergo se onerat Terenti' cum possit
 uideri de una trāstulisse' sic soluntur . quia consecus sibi
 est primā scenā de perinthia esse translata . ^{f. in perinthia} ubi senex
 ita cum uxore loq̄ : ut apud Terentiū cum ^{f. sōla} Liberto . At
 in Andria menandri solus est senex . Id isti uitupant .
 isti ad rep̄hensionē sumit p̄sonae . interdū rep̄hensione
 siḡ rei . ut uirg' aut qd petis ^{in re} istis' . Uitupant uicū rei
 putant . disputant / imorant' calūniant' argum̄tantur
Contaminari prope cum manib; luto plenis aliquid
 attingē . q̄ & contaminare & contingē est polluere . bñ
 ergo & alio loco ne gaudiū contamineat uita egritudinē
 aliqua . non decē fabulas . i . ex multis unā non decere
 facere . facunt ne intelligen' . Ne / quidā corripunt
 & cū interrogatione p̄nunciat . quidā p̄ducūt . & pro (nō)

oratio
 Stilus

D

Iste . pronome cō
 tempty

cōtaminoff

accipiunt :

16
Juntas
Lact

Ne p ualde

accipiunt. alii ne pro ualde. ut ne ego homo sum infelix.
 & hoc melius. na statim infert. // Qui cum accusant hunc
plau. Ne. En. accusant. In singulariter. magna emphasis
 auctoribus. sed ordo non est seruatus. Enni ante plautum
 fuit. s; quod est sumum auctoritatis enni ultimum dixit
 // Quorum emulari exop. neq. potius q; istorum. ob. d. nuc
 duplici modo maior q; uehementia conteneri ausus est. ra
 tionibus sup demonstratis. // hunc. terentium inquit specialr
 accusantes. hunc et pro talem poetam. que potius laudare
 deberent. Virg. hunc ego ne te Eury. aspicio. et taliter
 accusantes. nesciunt se bonis omnibus maledicere. quos ille
 imitatur. & est argumentum ab ex et auctate. // Dehinc ut
 quiescant. recte nam quiescere ille dr. qui mo insolens
 et inqetus fuit. // Porro. hoc in futurum dr. // monero ter
 ribiliter dixit. Cicero monero pcedico. q; iratus dixit. Cicero
 admoneo liberalius est. // Fauere adeste. iam ad audito
 res conuertat. a quibus fauere cepit. q; dicat. hec adu
 sarii faciit. Vos aut quod in uobis est fauere. uos ergo
 fauorem facite. Adeste non ut absentibus dicit. quippe
 qui corporibus psto erant. sed intenti estote. fauere silete
 sic et pontifices dicunt. fauere linguis fauere uerbis. vn
Virg. ore fauere omnes. adeste animis. s. auxiliu prebere
 ut adesse aduocat dr reo. // equo aio. ab honesto. // et rem
cognoscite. a iusto. // malefacta ne noscant sua. redargui
dix q; si dixisset audiat. // ut pernoscatu que admoz in E
cyra orator ad uos uenio ornatu prologi. sinite exorator
siem. ut pnotatas ab uali. // reliqui. sunt qui p reliquoy
 acapiunt. ut sit sensus de hac fabula summe specimen. ut
 sciatis an certex uobis spectade sint. Nam postmos demde
 alio prologo. Alia cognoscatu eius. qso bn cognoscatu reliqui

.i. non suauit singlby ordine

Virg

Virg

quiescere

Cicero

Fauere ore

Adeste

Ades pro nobis

ut dicitur

Cicero

ad hoc

gratia

Syllepsis

quasi diceret postremū ergo queso aduerbiū . siue hoc reli
quū dicit siue reliquū pro reliquorū geminata u scribit
faciet scribat . de integro utrum denūo . an ex integris
gras . Spectande an exigende . ad comedias referē . est
silepsis ut sup . ad uerbū faciet spectat comedie . spectā
de aut ad sint . et spectande ut probande . exigende p exa
gende . i . confutande uel expellende de proscenio

PRIM' ACTVS .

STIMO senex heras . SOSIA Libertus eius
OS istec in . auf . abite . In hac scena haec
virtus . ut argumta narratione actio scenica
uideat . ut sine fastidio longus sermo sit ac
senilis orō . hec ig scena p argumta narratione pponit . in
qua fundamta fabule iaciunt . ut uirtute poete sin offō
prologi agi res magis q̄ narrari uideat . Callide et mol
liter recantur sosa . dū alyf imperat ut abeant . uideat
liberto p̄capē ut secum adhereat . addidit ergo causas
illis abeundi dicēdo istec auferte . ne suspiciōne iniquat
sosa cōmunicādi secreta gratia remāsisse . & bene auferte
auferrimus ei ea que cū fastidio certimus . deinde q̄si
respicientes increpuit . dicendo abite . cōcitatim legendū
est . quia & respectates propar & discernit a sosa So
sue persone non eā usq . ad finem p̄sedat . ut est dau in
phormione . in hecira philotadis & syri . Ades p adsis im
peratiuū . dum ^{paraleco} est ei productio . pauca te uolo .

Aufferre

Ades pro adsis

Paraleco dū .

Curatio
Cura

D^a

deest colloqui aut uerbis & est figura silepsis . Ades
dū . sicut eodum ad me . Dictum puta . ad hoc respō
det . ut agi res uideant . q̄ admodū supradiximus . cu
rentur recte diligētē coquant . Curatio pprie medi
corū est . cura reliquorū sed coquina medicinae ^{adu}
latina est hec dicitur . Nempe ut aient deest uis ut

parelco

famulatur
est

sic nempe uis. Immo aliud. bene imo ad nempe subiicit
 & deest uolo. Quod est quod tibi mea ars efficit. ars unde
 aretus qd uirtus ergo p sincopa. Virtus uo quat gnales ff
 spes. Pru^a iust^a fort^a mod^a s; pru^a in multis rebus descen
 dit. efficit facere est. in ope esse. qd perfectione desiderat.
 Nihil istac op^e est arte. mire aut arte. nature opus. s; op^e
 est artibus. S; uis quas semp in te intellexi. ipse hic ondit
 signatissime multas uariasq; artes esse. quae uirtutes uis
 intelligunt. sed uis Zeuma a superiore. qz sub audie artib;
 sitas. constitutas positas. fide & tacurnitate. fides est co
 mendatoru fida executio uel obseruantia. Tacurnitas
 uo obseruantie genus in silentio constituit & in celano secreta
 Quae aut tacurnitate ne pdat pamphilo secretu. qd ei co
 mendatur est. fide ad coplenda tacurnitate. ad celada ma
 data. Expecto quid uelis. expecto desidio. Virg^o expecta
 te uenis. quid uelis. deest scire. nam nisi dixisset quid. u.
 nihil desideraret. Ego postq; te emi a par. comendatio
 psonae. no tam eum seruu declarado. ne contra filiu ali
 quid comiti indecore uideat. file est Salusty Ego te lu Sallustij
girta. non ei a paruo s; a paruulo. ut clemens tibi fuit
seruitus sis. hoc e a paruulo sus. ut semp e/continuatione
 signif semp iusta & clemens. ita dix ut alibi. non ne
 cesse heo. mea p meo iure agere. quid ei non iustu dno
 in seruu. iusta in qua nihil iniquu iubetur. clemens
in qua et multu de iusto remittit. g apud me iusta
 & clemens moderata equalitas. cui contrariu Virg^o aut
 iniquo pondē & iniquo sub fesse. na qui pro iusta debi
 ta putat dici. nihil afferit ad uiuanda sententiam. iust
ta & cl. f. fuitas. Libertate imputatur. clemem intu
 lit fuitate. mire fuitate p dominatu posuit. Sic Sat Sallustij

Ars unde

ars dno tuo apertio

Virtutes 4 gener
ales
efficit.

fides &
tacurnitas

expectare

Virg^o

Sallustij

Iusta
Clemes

Virg^o

Sallustij

u. u.

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

de seruali impio. p. con. // scis feci ex seruo ut esses libertus
 dulcem Libertatem fecit opatione & tractatioe uerboꝝ di-
 cendo ex seruo Libertu. nō eī tantā hñet gratiam si dixis-
 set: feci libertus ut esses. sed ex seruo ut esses libertus. ac si
 quis dicat feci ut esses diues. non tantā uim hñt. q̄ ut ex
 paupe diues esses. Libtus m̄ p̄ emphasim. q̄ m̄ libertus
 esses non filio. aut ido additū m̄. qz libertus ad aliqd dr̄.
 bene m̄. ne pertimescēt filiū. cui nec liberti mun' debeat
 apte q̄ ex suo Libertus. ut uī bñficii ostendet. qz omē bonuz
 Libero aptum est. seruo malū. Idem alibi factū est a uo-
 bis duriter in misericorditer qz. et si est pater dicendū
 est magis aperte Liberaliter & bene admonuit. cur dede-
 rit beneficū ead' & nūc officia quesitur'. Non eī dix' artifi-
 ciose. quia supra ait. nihil istac opus est arte'. // qz seruebas.
 bñ imperfecto t̄p̄e. non perfecto. ut oñdat potuisse etiā atq;
 etiā seruire. iuxta illud uñq; atq; omnis pelagi qz minas
 caeliq; ferebat Inualidus zc de anchise dictū. ut oñdat eū quis
 inualidus senex. et Laborem potuisse tolerare // sūmum p̄uū
 libertatē dicit // persolui tibi qz pretiū dixat. persolui dix'
 pprie psolui tibi. modeste pretiū redditum dixit. non be-
 neficiis prerogatiū. // In memoria h̄eo hoc est non sū ingrat'
 // haud inuito factū. sed de industria. 7 sic non me penitet.
 nam si quid poenitēt. infectum uelle dicebāt. Legit inuito
 secundum uis qd' aduersus liberos ingratos est. ut in ser-
 uitate reuocent'. Sed non cōuenit senem dicē hoc. In me-
 moria h̄re plus dixit. q̄ si dixiss; scio. nā que scimus possu-
 mus obliuisci. que uō memorie cōmendam' nunq̄ amittit'
 Ceterū p̄ eo inuito legit' & multo hoc est dāno. rephenden'
 et sic intelligeret. nollem factū. nemo eī pōt factū infectuz
 reddē. s; adubialit' dixit. ut dicim' nollem factū. nollem hūc

De delaminis et sicut
 de salua

exitiū ergo haud inuito factū non me poenitet factū // Gau-
 deo felicitans est ut quae et facienda sunt grata // si t̄ quid
 p̄ aliqd̄ feci aut facio qđ placeat simo & fecisse se & adh̄
 facere ostendit quāsi manumissus // gratū fuisse apud te
 penes te aduersū te sin̄ dubio p̄positio est aduersus par-
 ticipiū p̄t̄ esse ab eo qđ est aduerso sed alibi q̄ nūc
 aduersū dixit pro apud te // quasi exprobratio ē. exprobra-
 tio est cōmemoratio beneficii cū enūmatione factorū. cū
 dixerit se in memoria h̄re. Sunt q̄ ad b̄n̄ficiū refe-
 rant in memoriam suū uindictarū ut auit̄ ingratorū.
 // Quin tu uno uō dic uno v̄. una s̄m̄a. axioma ē sen-
 tentia est. q̄ constat ex nom̄e et uerbo. ut postea dixit
 has bene ut assimiles nuptias q̄ plerūq; uirtus non ab-
 horret a similitudinē. Quin tu uno v̄ dic una s̄m̄a ut i
 cadēph̄is. non ē illud uerbū facio quod in uo bene ac sa-
 pienter dixit dudū uicina est cōmune omniū quod n̄as
 mā male intelligit legentes assimiles // ita facia hoc est uō
 uno uō dicam. & quod uerbum p̄misit ibi dicit. Nunc
 utū est officium has bene ut assimiles nuptias // Quas
eredat esse has non sūt v. n. Sylepsis. // cur simulat igit̄
 v̄n̄g et q̄ tanta sunt Rom. t̄ c. uindendi // eo pacto modo
 qm̄ antecedit pactū seq̄ modus. q̄ ab eo qđ sequit̄ id qđ p̄e-
 cedit dicit // et gnati uita & consiliū meū. Iste diuisionē
 sunt gnati uita quoniam dicitur est. & nūc opam do &
 cons. cognoscat. In parata distributio. gnati et uitam
 in duas partes diuisit. in narrationē an̄ factā bonam
 et p̄sentem malā et in ap̄t̄ mala ab interea mulier q̄da;
 & bene actē narratio ad eā rem ualeat ut ostendat q̄ ius-
 te doloat patri sic spe decepto. // Nam is postq̄ excessit ex
 cephebis. necessio positi is pronom̄. anaphora ad illd̄

Aduersū p̄ apud

exprobratio

Axioma

Verbo .i. sententia

Vn̄g

Ab eo qđ seq̄t̄
ad quod p̄e-
cedit

dedere

obsequ

gnat uitā nam si non posuiss: hoc p̄uonā: solia erat intel-
 ligendus. Nam is p. ex. ex eph. argumta per coniecturam
 excessit nat. s. uita ex ephelis. Ephebeia prima etas adole-
 scentiā est. adolescenti est extrema puertia. liberius
 nō est ibi compatiuus gradus. nō ei ante libere uiuere potuit
 dū etas incus magz phibebāt. q̄ deest aliq̄to. ut sit aliq̄to
 liberius. s; addas ei. ^{quō} qui scire posses aut ingenuū noscere
 scimus qd̄ certū est. nescim̄ quae ad huc incerta desideram̄
 magister ibi pedagogus. Ita est. ^{interdū} Interdū poeta. ne solus
 simo loqr̄tur. ceterū non erat respondendi certus. loc̄
 Quod pleriq; om̄s. fac. ad. hec adiectio d̄r in p̄ posita
 loco. adiectiones uō aut in p̄ma parte orōnis. aut in uliā
 adiciū. hic q̄ pleriq; ex abūdanti positi est. om̄s uō ne-
 cessario esse cōstat. sic alibi. iā calesces plus satis. et interea
 loci. Inter ibi. Attēdenda ē locutio h̄c. pleriq; om̄s fa. ad.
 aut ei quod in que uertendū est. ut sit. que pleriq; omnes
 om̄s faciunt adolescentuli. aut quod ad singulare ē. studi-
 um referendū. equos alere. it̄. aut erit. certe. sigata locutio
 sicut est illa. Si quisq; est. qui placeat studeat bonis q̄ plurimi
 & m̄ime multos ledere. In us poeta hic nom̄ p̄fiterur suū. q̄
 pleriq; archasmos est. nā errāt qui pleriq; plerū q̄ intelligit
 aut subdistinguit pleriq; et sic fere omnes. hoc ei p̄ unā
 parte orōnis. dixunt ueteres. eod̄ mō greci 7 sic latini. qd̄
 pleriq; om̄. f. a. qd̄ faciūt pro que faciunt. u. que faciūt
 pleriq; adolescentuli. horū ille nihil egregie pretor ceca
 studebat. est ergo sigatū. qd̄ rectū esset si d̄rēt. que pleriq;
 omnes quid faciunt. horū ille it̄. adolescentuli. bā d̄i minu-
 tue. ut pp̄ etate facile ignoscat. s; adiungāt. alligent ap̄ter
 et accommodent. a; equos ulere. aut canes ad uenādus. si et
 equos ad uenādū. alter quomō et canes. quod multi docti

Ephebia

lingua q̄ in p̄bra

Scire
nescire

Ex abundantanti positū

Adiectiones

Plus satis

Interea loci

Inter ibi

Pleriq; om̄s

Archasmos

309
309
tib 55

DRIA

improbant & dicunt sepata esse. & ad uenandū extra rati-
 onem p ad uenatū. vt venatū eneas una q; miserrima dicit Virg
 ad phos. inuū apparet. quā dixit ad aliqd' studiū. aut si
 ad phos. separāda erat locutio sic. animū adiungat ad phos
 ceterū. sbandire possim. audiendos siue sectandos. // egregie
egregiū dī q' ex gregē elīgūt. sed hic egregie ualde nimis.
 nō est q' ad laudē positum. hoc inq; ut cetera sibi studebat
 preter cetera. in ed iociter. ergo nō extenuauit. s; ad laudes
 reuult // gaudebā. non dix' laudabā. Laudat eī etiā alie
 nis. gaudet qui pater est. non iniuria. in tēpestiue sosia
 respondet. s; prudentia tāte sentēty. compensauit. in por-
 tunitate. uidelicet // Apprime adiectio ē cōfirmationis
 ut admirabilē dicimus. // ut ne quid nimis. Sentētia nō
 incongrua suo. que et peruulgata. et referē ad personā
 dñi dicentis et de quo loq; an q; magis conuenit. sosiae
 eiusmodi character. ut ne quid nimis supple agas. ut
 sit. ne quid nimis agas. // facile omīs perferre ac pati. la-
 teus argumētatio. qua filiū ad meretricem. cōmeasse. etiā
 pater. non ad corruptelā filij. sed ad obsequiū amicorū
 duxerit. ferre cū certo tēpre. perferre finem expectat. et
 factus ferunt onera sustinent. perferre mediocriter. stul-
 tos odiososq;. // cum quibus erat sig' themefis. // his se de-
dere. qd' plus est q' consentire. q' admodū in hostiū po-
 testatem hostes. se dedere. q' pertinacib; corū obsequies
 s; corū obsequi. studiis cōmodior. talem esse pampthilū. ad
 uuat argumētum facile simul et carinū. // ceterū dedere
se et obsequi est supiorib; non aduersari. parib; non
 se pponere. in feruoribus. nemini contradicē. ita deest
 fatuus uolens agens // ut facillime sine inuidia laudes
maiores et amicos pares. Sat. & cum omnis gloria lan-

Virg

egregiū

Virg

mel' m' videt' gaudebā. s;
 meū. et occulte. nō laudabā
 qz arrogante fuisse filiū facere
 sepe eī de quopā nubiscū gau-
 dem'. qd' m' aperte nō dicimus

Virg

Virg

Cibus
 Veltz > D

Virg

Virg

ferre &
 pferre

themefis > D

Dedere > D

Obseq > D

condicio
 a. y. p. h. o.

consistat : cui neq; addendū iā sit : neq; adhuc quicq; sit imminu-
 tum . ut integer gū Ascanius . et contulit duo ad questū cōgrua
 meretricū // hei uereor nequid Andria apporet mali . An-
 dria mire . audiuit eī excessisse ex ephēbis pamphiliū . allatāq;
 esse mētionem mulieris pegrinę adolescentulę pulchre . neq;
 andria eleganter ex andro andrię nomē ostendit & mulieris et
 fabule . & bene apporet . quia portare ignotis est . // Primū hec
 pudice defendit ut diximus . uitam chrisidis . ut potuerit apud
 eam recte moratā esse gliceriū . // primū hec pudice uitam
 ergo hū coacta // duriter / contra rationem regule dure autē
 ab eo quod est durus dicitur debuit . & tū est differentia . ē
 eī duriter sine sensu laboris . dure autē crudeliter illud ad la-
 bore . hoc ad seuitiam relatiū est . sed dure in alterū / du-
 riter in nos aliquid facimus // Lana et tela uictum queritans
 subdistingue . tela finis est laboris . uictū queritans . ita virg
 eū femina primū cui tolerare colo uitā tenui q; mineria / de
 ind' finem laboris intulit . non cibum s; uictū dixit . Cibus
 est eī qui ē delicatū prebetur . victus in paruis ardis q; ali-
 moniū ē constitutus . Vnde Virg . victum infelicem baccas &
 & post tantū laborem uictū non cibū dixit . ut Virg . at patēs
 operi paruoq; assueta iuuentas / & querens / s; queritans dixit
Querit eī qui ad plenū & perpetuū reponit . queritans qui
 quotadie in quere^o uictū inuenit . Lana et te . v . q . arti
 ciose : ut uideatur pudice apud eā mater fāliās educi posse
 quā meretricē necessitas fecit // Sed postq; amator / fingē pot^{amator}
 amans uere amat . // unus et item alter . duo ex quib; alē
 ut sine tres . nam dixit ii tres tū simul amabāt . ut alē
 ab undecio . q; alter non est scds s; tercius // procliuē ad li
 bidinē . pono inclinātū uel pnū aut ptinus iēlinatū // ac
 cepit condicionē . cū uno // questum / cū altero / cū multis .

Virg

Virg

Virg

Virg

Virg

Duriter > D.
Dure > D.

Cibus > D.
Victus > D.

querere & queritare > D.

amator > D.
amans > D.

Procliuē . i . incl.

condicio
& questus

DKIA

alijs quesiti crederet. coenauit. cetera in gestu sunt queretas
 quid dicat de paphilo n̄ inuenientis. symbolū dedit coe-
 nauit. mire nulla pro paphilo negatio facta est posita
 s; per puerilē simplicitatē. omnia gesta narrata sunt. et
 quid taciti est. non celatū. s; ut nō factū est ita uideatur.
ut alio die. ut similit̄ & uide diligentē tps adiectū. q̄i nō
 sufficēt unus dies. complebam nihil ad paphilū. Vide
 patris uerba. et de rebus ueneris circa filij trātionem agentis
 quicq; horū attinere. paraleon. nā abundat q̄c̄q; Eni uero sp̄
 etati satis. ad paphilū. non ad exemplū referē. & spectatū
 probat. & magnū exemplū cōtinentis. ip̄e paphil' scilicet
 nam qui cum ingenij. qui animus. s. aut certe hō subaudi-
 endū. neq; cōmouet̄ animus deest ei. ceterū ingenia p hōibz
 posuit. conflictaē. i. atteritur. cōflictatio tactus in uicē cor-
 porū. neq; cōmouetur. utriū qui animus an hō. ut nūc sub-
 audiam' ei'. an ordo est. qui aūis cum ingenij conflictatur
 eiusmodi neq; cō. in ea re tñ. Quis non premiserit. licet. intel-
 ligit. sux uite modū. moderationē regimen. tū mihi id pl.
 tā uno ore om̄s. hic ne pater filij amore falli uideret. iō mox
 ait. bene dissimulatū amorē et celatū indicat. Laudare for-
tunas. non fortunā. de more dixit. ut qui te tanta talem Virg
 genūe parētēs. et uade ait o felix nati pietate. Plautus. for Virg
 tunatū qui illū adduxit sibi. hac fama. ut pueria et sui ḡha Plauty
 habeat. et excusatio est. non ex stulticia falsū. sed predictis
 rebz impulsū chremetē. et bene impulsus. ultro ei uenire
 impulsus est. unicā gnata suam. videt suā abundare s;
 asseratiū est. et patris affectioni conueniēs. ut in cautionē.
 spe sui filij replicat. Menecem. et tedio nulloy filioy ait
 unicā. neq; adhuc de glicerio p̄spectū. cū dote sumā. ad so-
 cem affectionē. placuit despondi. subdistingueda cū pro-

στωβολου alias
 σηνπροσιου uel
 στωδαιπρου

Pareto

all' amon
 all' conflata

Virg
Virg
Plauty

hoc d. ne despondi sic infirmus
 s; tūc p̄ti.

Competitors

spondere
Despondere → D.

metuē illū
Timeo ab illo →

frequens

funus unde

Noctu efferebant
funera

nunciatioē. hic nuptiis dictus est dies: utrū constitur' qd' ad
 soceros spectat: an dicatur ad lunonē, ex more. Despondi: g^o
 ad socros ē uel competitors pertinet. et sic sponsus et sponsa
 in patienti signe. 7 bñ placuit simoni: ut q̄uis ultro obiceret,
 tū ei placeret, ceterū spondet puellę pater, despōdet adolescē
 tis. Chriſis uicina hec morit'. cōmemorat uicinitatē sepe q̄
 per eā offensus: nā & supra. ex andro cōmigravit huic uici
 nie. oh factū bñe. aiaduerte ubiq; a poeta sic induci comi
 cas exclamatioēs: ut cū ad necessitatē referant argumti, nō
 sint tam tragicę. nā aut meretrix sumit', aut senex: aut
 de duab; simul uxorib; una. itaq; huiusmodi obitura
 ut mediocri tristitia exapiat', intercessit fose gaudiū. Me
tui a chriside. metuo illū dico, q̄ mihi aliquid facturū est
 timeo ab illo cui causa possū aliqd pati mali. et si ipse nihil
 in me mali cōsulat. oh factū b. q̄i qui dixit ueror ne qd
 An. ap. m. beasti g^o artificiose letatur, ne mors in comedia
 luctus in tragedia personaret. una aderat frequens. ut sup
 de sodalib; pamphili: g^o frequē cū eis frequētib; possū eī adf
 se et frequētes non esse. sicuti apud eos presentes quib; non adhe
 remus. id frequens miles apud signa. curabat una funus. fun'
 est pompa exequoꝝ dictū a funalib; et eī noctu efferebantur
 pp sacoz celebrationē diurnā. Incerim hic est discreto huius
 officij q̄ ad narratioēm pertinet superiore. curabat u. f. utrū
 potuerit in exequiis non uidere patrem. nonnūq; collatri.
 At sodalib; magis cā flendi eā fuerat quā amiserāt. hic amo
 rem glaucy respicit suū q; simul cū lachrimis lachrimas admi
 scens. sic cogitabā. ac si dicēt hoc cogitabā, sensū tantū cogi
 tatiois dīe debuit. s; qz sic cogitabāt dixit ipm gestū cogita
 tionis exponit. Hem hic parue cōsuetudis. hoc est cōmunis
 tū. & qz dixat sup puer id solū egisse pamphilū. nihil aliud q̄

[Faint marginal notes]

symbolū dedit cenavit. // huius mortē tam fert familiariter,
 i. graviter uā que nobis sunt familiaria grauiā sūt aīo
 nro. // quid hic in faciet patri? mihi circa me, et postq̄
 m̄ dixit pondus intalit. nomis dicens patri familiariter q̄
 familiaris aut qd tam familiariter in faciet // hęc ego pu
 tabā. putare est eius q̄ simplicitate pectoris oberrauit, Ci
 cero non putauit Lapsus est. // humani ingenij māsueta q̄ ai
 ingenij circa chrisidem. animi circa amicos. hęc ego putauit ēē
 eū adhuc nihil peccatois oāderet. tū dolor in futura prupit
 ut vir. & gener auxilii pr. phr. q. f. // in funus pdeo. i. in pō
 panā exequiaz. nihil suspicatus. alia ēē iniectio. // effertur
 offerre gratū est. qd uians uirg. dix̄ exportant tectas. // ego
 inet quoq; sicut & pamphil. aut ego quē minus crederes
 // eius causa. eidem māsueta q̄ & huānitatis & eius pāph
 // imus subsequim. // unā aspicio adolescentulā. statim egre
 giam indicat. tolle unā. & nihil deicit sensui. s̄ cōsuetudo
 mirantis non erit expissa. unā q̄ pro quandā. // forma
 hęc duo sunt. etas & forma. quib; addit pudor ut m̄ etx
 nō sic. forma. & uultus. s̄ s̄ia. forma immobilis est et na
 turalis. uultus mouet et fingit. // adeo modesto pri dixit po
 stea uenusto. q̄ forme laudatio. cū meretrice cōmixta ē
 sit dissoluta. Ceterū si formā nunc pbat et pudorē puellę
 s̄mo. minus s̄ia. cōiugio repugnabit. quin pot̄ hanc
 eligat q̄ philomenā. Modestia ad probitatē uenustas ad
 corpus. p̄terea uultū multi sibi fingere possunt. formā
 nemo. // ut nihil sup̄ eclipsis terentiana. & ad stuporē ac
 p̄fectionē attinet. // honesta. ac liberali. honesta ad formam
 liberali ad uultum pertinet. // p̄ter ceteras. i. plusq̄ ceteras.
 // p̄ussit ilico animū supple suspicio. uel aliqd tale. // at at in
 coriecao admiratū est. // hoc illud est. quod salicet i aīo

griv

putare

Cicero

Peccationis

Virg

Unā p̄ quāda

Eclipsis terentiana

Honesti. i. pulchri

Virg concepam. Virg^m hoc illud ger. f. // hunc ille lachrimis. hic
ex ista ca. // quorsu euadas. i. ex eas uel puenas. // si fun^m interi
procedit. Fun^m a finalibz. pōpa exequalis. ut sup. & bene fu
nas pcedit. nos sequuntur dixit. quasi post ipsū moritur

funus

Gregæ unde dicitur
Sepulchri unde

Virg uā exequis dicunt. // Ad sepulchrū. per antiphrasin dictū
q sine pulchritudinē sit. aut q ibi sine pulsu sint. i. mortui
an q illic anime a uiuis sepeliant^r i. separent. sepulchrum
ē est a sepelien^o dictū. Virg. ppe. At pui^m eneas ingēti mole
sepulchrū. Inst. s. q a v. // Q^o timeo quorsū. nō uidet adhuc
sosis plentim amoris argumētum. adeo pendet ad ea q dicitur
est simo. // In ignem imposta. supple est. Fleat. hic bñ im
personaliter. ab omibz. nam extrema mortuoz. oūm astanti
um animos cōmouere putat. // Interea hec soror quā dixi. i.
hec quā dixi esse sorore. chrisidis. ad flāmam accessit impden
tius. inuenit affectū sororis. unde omis uicrit. Ceteri ei an
flāmas flebat. hec se flāme ingerit. Virg^m cum complexa sui
corpus mis. n. atq. d. a. a. u. e. māter. Flebant aut arcum
Daphnū nymphę. // Ibi tū exanimatus pampbilis. a uolūtate
et facultate a sūmo ad imū ubi sunt dicitur et factū. ibi pa
thos est. 7 mire. // Ibi bene dissimulatū. bene multū q dolens
quid ē negaturus sit chremeta dixit bene celatū. indicat
omnā significant. non ostendit inquit sed indicat. // Accur
rit. non accedit. // mediā mulierē complectat. non uestē aut
manus. // complectat. non tenet. et qz. tribus rebus indicat
in alicui rei gestatione. psona. s. affectu facto dicto. affect
est. quod ait ibi tū exanimat pampbilis. factū quod ait
accurrit. mediā mulierē complectat. dictū qd ait. mea
glaciū quid agis. cur te is perditū. Indicat ig^r. indiciū
pprie ad tria illa perānet. // mea glaciū qī familiaris dixit
quid agis qī perurbatus. cur te is perditū qī derelictus.

Virg

affectus
factum
dictum

Virg
Hoc est affectus

// ut consuetū facile amorem cerneret, mire non suspicareris.
 et est ordo facile cerneret sic supra laudem iuenias: et amicos
 patris // reiecit se in eum fletus q̄ familiariter. obicit pamphilo
 qd a glicerio factū est // Quid agis non interrogans, sed ad
 mirantis est. // Redeo inde iratus atq; egre ferens qz preter
 spem. // Nec satis ad obiurgandū. mire expressit indulgentiam
 patris erga filium. Erat inquit causa: sed que in amaritudine
 obiurgationis nō satisfaceret. hoc est non idonea uidebat // nō
 satis ad obiurgandū cause. deest habui. uel erat. Virg. nec sat
 rationis in armis // dicere deest ei // quid feci. mire fiducia
 stultit argumto. quod est in sequētia uersu // quid cōmerui a mi
 noribus ad maiora. & feci q̄ facinus dixi facere ei quis homi
 cidū dicit. ergo ut cōmerui minoris culpe est. ita peccauit
 maioris uel grauioris. // que sese in ignem imicere uoluit mi
 ra dissimulatio tanq̄ illa sup. mea glicerū 7 reliqua. p̄ter
 periculū nesciat. // Nam si illū obiurges. utq; qui auxilium
 tulit. argumtu per rōnationē a cōtrario. ut si dicas for
 ti uiro premiū debet. desertori poena cōstituta est // tulit
 p̄tulit. s̄ multa sig. & alias pertulit. at sustulit ut idem ē
 oia fert etas. p̄aufert. // Quid facias illi p̄ cuius. // damnū
 aut malū. damnū rei est. malū ipsius hominis. // Indignū
 facinus. ḡ et facin̄ ad utrūq; sig. // comperisse. deest se // Vt
 chremes post die ad me clamitans. argumtu ex cōiectura
 in testibz. et mire ultro uenit ad me. ergo hic causa iusti do
 loris ostendit. quā dolet et chremes. nā potuit non datu
 rus filiam non uenire. post. a m. ut sine dilacione sebi
 possit. et clamitans indignatus ē. preter uerba clamorē ad
 dere. // cōperisse pamphilū. de qua et chremes doleat. pro
 uxore h. h. p. cū emphasi dixit. ut q̄ prudens. et bñ morat
 hieat. non amica solum. s̄ et peregrinā. mire ḡ quasi

Annotato

amigoq

Virg.

Virg. ualeat

adipit

Confore

tulit

Virg.damnū
malum

D

Emphatic

adipit
adipit

Sicut in.

quasi non hoc doleat qd amet. sed qd pro uxore habeat. 7
 simul excusat filia denegatur socerum. qd pro uxore habeat pe
 gnam. & hanc ad contemptu dixit. ceteru & pagna contu
 meliosu est. ut alibi adeon est demens ut ex pegrina. Nam hoc
 nomie et metricos nomabant. ego illud sedulo quanto affectu
 factu patet qd uiderat negabat. quomo sedulo strenue inq
 et non simplici rone s; multu decausis. negabat. et p hoc of
 ficu patris 7 siml expressio probatiois. // Ille in stat uultu
 uoce et gestu corporis. s; factu esse. // Deniq; ita discedo.
 q; tanq uictus prim' discedit. Simo non alter cui est victo
 ria in expressa ueritate. deniq; ad fine properat. dicitoz
 deiq; i postremo. et sic probata res est. quando q obculit ne
 gat datu. et sic probant senex qd uoluit sosis. Superst
 ut ostendat q non sit iracundu quin iuste irasat. // Non
tu ibi gnatu eclipsis deesse uidet. inuasisti oburgasti ad
 ortus es. // oburgandu. inuasandu inelamandu. // tu te
his reb; f. p. p. tu met ai es ut errem. q; me ludet hie
 voluptuaris reb; sine impono. nunc iq sine impono. dicit
 postremo tpe es adhuc gaudeo. na prope assunt nupta
 7 sum intra metas libertatis. 7 bn sine mino me uiuere
 in tua mo. ut licent fieri posse uideat. qd breuissimu sup
 meo modo uel more. s; meo uoluptate meo arbitrio. // qd
 iq relic est ob. L. mire oburgadi tanq incensus patet
 in filiu uideret. na supra satis redco inde iratus. // Si
in pp amore u. n. du. hoc erat secundu in diuisione. ut
 consilui sensu sosis aperiat. legit nolit et nollet. // ab il
 lo in aduerreda inuira e. uindicada exequenda p me ex
 se ipo certissima ei notauit psona que deberet p in uira
 poenasi solue. q; si dixisset inuira ei amphibologia fe
 itasset. uira qua passus est ab alio. an tpe alius inculit

pegrina

Eclipsis

Voluptuarie res

na inuira d
 agem. 7 pati.
 . et uult.

inimici
 malicia

// & nē id opam do. ut p falsas nup. hic reddidit consiliū me
 um cognosces. id pp id. uera obiurgandi antitheton quia
 falsa dixit. intulit uera. // manibus pedibzq. .i. omnibus ūbys
 // obnixe. omia cum conatu instanter contra conantē. // mag
 // id/ pp id // mibi ut incōmodet. noceat. incōmodū afferat
 // rogas non eī respondet. qz prodest filio amare metricem.
 s̄ quasi nulla causa sit fallendi dnm // mala mens. mal. a.
 arguuntum a nā. an aliqs s̄ causa malus. an ab impulsioē.
 ideo qz dixit. magis ut ledat q̄ obsequat. Vtrunq; accipit s̄ ab
 natura magis & sine cā uult oīdere clauū malefactorum.
 // quem quid ego si senso. ect. eed more uirg. Quos ego. s̄. m. Virg
 s̄ intelligit puniam satis sup qz. // si quid op' est. v. ut
 poeta tandē finem imponat argumto. simul ipm senem ira
 eundū et agitabundū dimittit. // qui in exorand' est. Legit
 et expugnandus. utrunq; ualeat. nam ad finē orōnis et victorie
 impetratiōnis attinet. // confore. a conforem. s̄ pro fūto tpe
 est. q̄ ut perfectum iri. sic in adelphis. utra quid ego dicam
 hoc confit qd uolo. q̄ confore. confien perfici. uñ confectum
 negocium dicit. uel confecte res. q̄ ad plenū perficiuntur.
 // Nūc tui est officiū. has. hoc ad illud tertū respicit. quid facē
 in hac re te uelim. // has bene ut assi. nup. q̄ assimules hoc
 est. illud unū uerbū. quod petebat sosia. quin tu uno uerbo
 dic qd est qd me uelis. // perterrefacias uenuste et poetice.
 // obserues filiū. obseruatio in duabz rebus est. in obsequioz
 specularando. // curabo. recte cog. ita sup nēpe ut curent
 recte hęc. // lpre. sic antiqui. nos prel & pcedere.

Antitheto

Eclipsis

Vtrūq; ualet

Confore
confien

obsuare

S T M O senex. D A U V S seruus
NON dubiū est quin v. n. f. Peracta narratione iā
 persona sosie non erat necessaria. ergo subsistit senex
 per quem agenda sunt reliqua. // non d. est qn. Ad hoc cert

Dicit
 Subdit
 Proterat
 Proterat

Productio .i. dilatio

inducitur sumo ut magis perturbet inopinata consensione
 pamphilus ad ducenda uxorem & preterea nihil agat cu
 chremete de productioe nuptiarum // ita dauu modo time
 non recessit de loco senex sensit q^o ante q^o cum sofia loqu
 cepisset / ideo dixit modo quod paulo ante significat // Mi
rabar hoc si sic aliqui hanc statim dauu parte cum supio
 re coniungunt una scenam senis & dauu facientes / alij alia
 ab altera distinguunt Mirab h si sic ab & heri lenitas // ic
 hic locus est in quo dauus insinuatur spectatoribz multa
 gesturus si sic ab sic pro leniter & negligenter & est
 de us quae gestu adiuuanda sunt ut tantillum puerum
Lenitas clementia facilitas cui contrarie asperitas & dif
ficultas semp cum Lenitas non cum uerebar nam si sep
 uerebat no erat ei mirandu // Lucretius semp florentis
Lucreti homeri / semp lenitas ac per hoc simulata usq; nunc
 nam nemo in diuersis actibus semper lenis est nisi fict
 assimulator et callidus / semp lenitas sine differentia est
 importuna // quorsu euadere ad quam partem erumpet
 & euadere est per quamcuq; difficultate ad aliquid puer
uerbu fecit non dixit litigiu aut rixam / qz semp lenitas
 iste exiguitates asseueratiois dicunt & cum pnunciatioe
 ut intelligat ne uerbu quid / ne pulum / ne obolū / 7 scha
 neq; id egre tulit / hoc est semp lenitas // At nūc faciet qz
 dicam / id sbintelligendū / uerbum / persona tercia p p loq
 // Hec ut opinor / siñ tuo m m / s qz cominabit tibi et
 quonia minas contemnes ut ad poenas peruemas // id
uolunt aut absolute accipiendū / 7 distinguedū / ut sic uo
lant ipe / sic ei placuit / uel ligatur protanus ad nos non
 opinantes // duci / subduci / 7 prochi / falli per expectati
one tpris / malū prolatari / uel pro induci / ut feras m

Gestu adiuuanda sunt

Semper lenitas

Lucreti

enadere qd

Litigiu
Rixa

Duci
Subduci
Protrahi
Prolatari

retia // falso gaudio et bene falsū in re, qm̄ stati turbabit,
 s; datus alr̄ sentie dissimulans // ositantes. ositatio est ani
 mi cūi & securitas dicta ab ore acido. ositantes securi ul
 nihil prudentes. // ne esset spacū cog. ad. d. nup. mira lo
 cutio. ut si dicas cogitat ad dicendū astate. hoc & gestu &
 multu seruli / et cū agitatōe capitis dixit // Carnifex q̄ loq̄
 aut ex carnificans dñm / aut ip̄e dignus carnifice. ut caro
 fiat. i. lamet. Lucillus. uix carere dignus. // Neq; p̄inde Lucilli
 ram prudentia duplex est. aut ei animo aut oculis pr̄
 indemus. nunc quasi correptio totius corporis. // eho / nūc
 est intentionē aduersionē q; deprecens ei cū quo uult loq̄.
 eho dū ad me. paraleon est hoc loco // Quid hic uult modo
 seruli & uermili gestu. sic ei uocati a dñis secū uultuose
 agunt // Qua de re negantis uī h̄t h̄c interrogatio. plus
 est ei qua de re q̄ nihil. // rogas hoc rogare respondere
 est cū indignatiōe // meū gnati rum. est am. grauiter
 constanti q; senex nōdum se fatetur credere / nec uerum
 scire ne amittat uim uindicatū / si reserit. // Id po
pulus curat salicet qz rumigratio populi est / 7 confu
 tar per ironiā. ut Virg. Scilicet is sup̄is labor est. sa Virg Salicet
 licet semper cum ironia ponit // Hocine agas. i. audis
 alibi si hoc age amabo. Plautus uos hoc agite spectatores Plauty
 non iam demonstratiue. ueluti aurem suam tangens. // ego
uero istuc deest ago uel audio // Inqui patris est. In
 qui est. si nūc uelim querere actus liberos adolescentis
 // nā quod antehac fecit. antehac pro antehac cōsuetudine
 magis q̄ ratione dicit // Nihil ad me attinet. id agit ut
 consiliū seruare se oñdat. // Dū tempus ad eā rē tulit
 ut sit dum tempus se prebuit / qz sup̄. tute is rebue
 p̄scripsisti finē // sui animū ut expleret suū / miratio cur

Oscitatio

Carnifex

Præuidere

Eho

Rumigratio

Virg Salicet

Plauty

miror. qz a virg
 nō semp ponit.

Sui

Virgili

In uia redire prouerbiale

Ad. p. sup

Hem

Sane .i. ualide unde

Virg

suerit : ut et hoc qd' permisit ad bonū pmiserit non ad lu-
 xuriā sui antique pmisi cessauit. alias in adelphis non
 sunt egestas facere nos. // nūc hic dies al. v. hoc est recte
 & seuerē et inexorabilē denūciat. Sic virg. diis alit' ui-
 sum. // te oro daue. grauius illd' dicto nomīe // ut redeat
 iam in uia. iam mō tarditatis est signū. & in uia dixit
 q̄ antehac errauerit. ceterū in uia redire prouerbiale ē
 hoc quid sit. deest qd' quis // ita autē hoc credunt et loqui-
 tur uniuersi. 7 est tepida consensio. et q̄ multi responsio
 ut in laudōmerūm ita credo monente patre filiū. // Tū
 si quis magistrū q̄ de pedagogo metaphorice dicat // in
 dauū adiutorē filij inuit. qd' ut clari significaret.
 addidit improbū // ad eā rem. i. super eā rem. hoc est
 sup amōrē. ipsum animū egrotū. p. egro. Nam animus
 eger est. 7 ei' egritudo. corpus egrotū. cui' egrotatio est
 // Non hem nūc interiectio est irascentis. alias dolentis
 aliqu' murantis // Dauus sū. nō oedipus. contumelia
 multiplex. potest ei' senem q̄ spingā dixisse. i. defor-
 mem. monstri q̄ similem. pōt inhumanū et fez. ut
 spinx. pōt eē per oedipū se ultorem promittē futurū.
 atq; oppressorē sapiē senis. ergo facete se negat oedipū
 ut senem spingā esse confirmet. Irritationū duo g'na
 sunt. quedā necessitas inroducit. quedā voluntas. hō
 oedipus. si latine pmunat. in g'tō oedipi facit. // si grece
 oedipodis // Sane quidē. sane ualide. qz qui sanus ua-
 lidus est. // si sensero hodie quicq; cōminatio. et sic pro-
 nunciatio. ut singulis uerbis ardeant mine. // hodie ad
 tempus non plenū. qd' ad cōminationē refert. ut virg.
 nunq; omīs hodie moriem' multi. et dies p nocte acci-
 piē. ut hoc ipm nunq; omīs hodie m. In. // q' fiant

minus.

Lesbiu uini

Sylacus
Pimatiu

Oeconomia

Iandudū

temerari
Ebriosa

Committo

Importunitas

Echypsis

omnes ad hanc modum
sunt inuentiones ut
ad hanc

Virg

Virg

ebriosa a Lesbo insula: que ferax est suaussimi cāchidissi q: uini
aut a morib; ut uernulita . ut saurulus . aut ex negocio ut
chrisalus . aut ex qualitate corporis uel specie . ut tilachus et
pinatiū . **MT SIS** ancilla secum loquens .

A **VDI VI** archillis iā dudū . he sunt inuentiones poetice .
ut prius aliqd factū intelligat . nā oeconomia est . ut
accersiat obstetrix . cōueniat pamphilus . Facetia sc̄bensis i
his uerbis est . qz archillis compotrice potissimū adduct uiber
& fingit . Aud . arch . ic . Frequēter hoc mō Terenti' compendiu
facit . ut egrediens loquatur persona . de eo qd' est gestura
et simul doceat qd ab altera gestū sit . an Iandudū au
diui an iādudum uibes . incerta distinctio est . et s̄ qui
iandudū iam primū intelligat . ut iandudū sumūt penas
// sane pol . sane multū . alias nanq: ualidū est . ut q̄ multā
rerū necessariarū h̄t ad salutem . Temulenta produc p̄maz
syllabā . te . temulenta . uinolenta hoc ē ebriosa . qz teme
tū uinū et iō abstemiū s̄ sobrius . dictū aut̄ temerari ab eo quia
tentet mentē . temulenta ḡ ē̄ temeraria et stulta . ḡ n̄ satis
digna cui cōm . p . p . mul . primū bene in conclusionē illa
specialit̄ probauit . dicens non idoneam . cui cōmittatur p̄m'
partus mulieris . s̄ mire signate q: dixit cōmittas . et cōmit
timus magna . et qz salutē in dubio h̄nt . nec sat̄ digna cui
cōmittas primū . duas res nec parentē n̄ primo partu figa
// Tam adduca . redit ad illud . Audiui iādudū . // Importunita
tē spectata . Importunitas neq: loci neq: t̄p̄is h̄t cōmoditatē
// amicule archillidis . s̄ . quia compotrix est . in uultu remāsit
oro . deest ei per figam . ecl . iō illam uult accersiri . // in
alijs pot̄ peccandi . utrū in alijs mulierib; an in alijs reb;
// s̄ quidnā pamphilū exanimatū uideo . exanimat' est per
turbat' . ut Virg . exanimata sequens imping' et̄ ag . m .

quo iure quaq; iniuria. puerbiale hoc est. q̄ sunt fas ne-
 fas uelis nolif. sive ista uxor sive amica est. et hoc cū
 quodā tedio & indignatiōe stomachi interrūpit. audireq;
eorū est operepretū. dicit de mirificis et laudabilibz. nā
 et ea que magna sunt. et si mala. tam miram̄ qz libet
 audiam̄ et pretium audiēdi audaciā proprie dix̄ ut
 in eunuchō audaciā meretriciū specta. Nam inceptio est
amantū haud amantū. amabāt ueteres de pximo siliā
 dicere. ut Cicero ^{nā} minus carū putauit sive de armario q̄ Cicero
 qd̄ de sacratio ablatū fuisset. quicqd̄ peperisset. maiorē rep̄
 hensionē sonat quicqd̄ peperisset. pariter eī aut masculus
 aut femina. et solet iustior causa esse tollendi. i. nutiendi
 si marem uxor peperit. sed nimij amoris est non expectare
 quid tollas. decreuerunt tollere. decernē est de magis
 rebus certā perferre sūmā. uñ et senatus decretū. et
fiunt quādā. argumti partē narrat. et non credit
 futurū esse quod dicit. ut sup̄ sit locus errori. fallaciā
quādā. in qua maxime uersat̄ error comedie. fuit q̄
dā olim senex mīator. mō totū sūmē argumtiū narrat po
 pulo. qdā senex mire a senectute ad mortē repente uit
obit mortē. plene dixit. virgili et. morte obita. chrisidis Virg
 patrem fama est recepisse orbam. paruā predixit. ut sit
 uerum non posse eam facile suos agnoscere. fabule. sup̄
 sunt. nā sup̄ dix̄ et fiunt quādā. atq; ipm̄ cōmentū
 placet. legit̄ et atq; pro sed. atq; uo pro ac sit. figuram
 tū placet. qd̄ ^{fallaciā} cōmīniscunt. ^{fallaciā} probat. S; misit ab ea egredit̄.
 parascue alteri scene. Ego me hinc ad forum. uultiose
 hoc pronuniat. ut desit pergam. aut ducam me. mī.
 sis semp̄ nomina comicoꝝ suoꝝ. aut a nationibz sunt
 indita. ut Misis syrus. aut ex accidentibz. ut lesbia uelt

Opae precii

Decernere

Atqui pro sed

Nomina comico
 rū seuorū unde
 tracta

*Immuxo
rob*

*Pessundare echar a
hondo proprie*

opitulari

& per simonē sup̄scripta ubi dix̄ mala mens̄ m̄ a . 7 hic p̄
 se dū hoc gestu ac sermone agit ac disputat secū . Eniū
D. eniū signem h̄t nimū p̄moti atq; irritati ai . 7 signi
cie ad agendū . 7 secordie ad cōsiderandū . 7 q̄tum p̄ in quātū
7 q̄ si nō astu provident̄ . exhortatio a periculo . ceterz̄ prouisio
 rerū duas signes h̄t . p̄videm̄ eī nobis tā bonū negotiū q̄
 malū . malū sicut quis eminus ueniens telū p̄uidet atq;
 hic cauerit . ergo hic provident̄ . cauent̄ uitant̄ picula . de
 nuptiis . quas nūc tanq̄ fluctus in nauigatiōe siḡ . dū dix̄
pessundabit̄ . nam nisi quis ex adūso undā ueniēte pra
exceperit . demersus in undas pessundabit̄ . est ḡ metaphora
7 aut hoz̄ p̄herilē filium . 7 pamphilū . ne adiutē an auscultem
seni . Semp̄ deliberatiua ūba h̄nt quendā sonū per quē exi
tus rei demonstrat̄ . ut hic oñ dicit pamphilū se maḡ adiutūz̄
q̄ uerbis senis auscultaturz̄ . 7 si illum relinquō eius uite ti
meo . partū tractatus q̄ supra st̄ . s̄ . pamphilū ne a . a . a . f .
eī uite timeo . ut alibi . syre . timui tibi male . 7 sin opitularoz̄
opem ferre dicit̄ & malis in rebus . et his qui de salute du
bu sunt . ut fer opē suā me Lucina . opitulario . ab ope tol
lenda dicto hoc est ferenda . 7 huius minas . 7 baud̄ . timeo . 7 cui
uerba dare . dare uerba fallacia est . ad illud spectat nihil
me fallis . 7 primū de amore hoc cōperit p̄ inquit iā insen
sus est senex . deinde a pamphilo grauida est gliceriū . 7 dif
ficile est non dixit impossibile est . qz post eē deceptus ē .
7 primū iam . anastrophe p̄ iam primū . 7 de amore hoc . c .
sic quasi cū tedio . et rephensione eī amoris loquat̄ . 7 me
insensus suat . s̄ . de amore filii senex me suat . et re ūa
timendus est . ad hoc ipsa re maior est difficultas . qz
7 grauidā gliceriū seruat . 7 ne quā faciā nup̄ . fal . hoc
ad illud spectat . Tū si quis magistrū cepit ad eā rē imp̄ .

DKIA

& exanimus mortuus ut idem ubi exanimi corp. pal. // ve
reor quid sit, ob quid ul' pp quid sit, uel quid sit negocii. // s
quidna' quid pro quare: ut quid ueniant. quid nu' et quid
na' comicu' est. hoc comicu' est et Terentianu' na' exceptas nu'
et na' suffice' ad interrogacione' potuiss;

Exanimatus

Exanimus

Quid. i. qre

Virg

Quidnu'

PAMPHILVS adolescens MYSIS ancilla

Hocine est humanu' factu' aut inceptu'. Hic inducitur
adolescentis animu' circa nuptias turbatissimu'. ut ex
magtudie eius turbacionis. ingens gaudiu' comparet in se
fabule cognita glicerio. & simul id agitur: ut magis magq;
per insidem pamphilus excitetur ad resistendu' patri nup
tias indicenti. // Hocine est hu. f. ab iracundia & dolore
cepit iracundia ex iniuria descendit. dolor ex miseria
hocine est hu. f. aut incep. quasi deliberatio est. in qua due
partes sunt. una patris altera amice persuasorie. Misis est
principiu' ab inuentioe' iniqua. ut hoie'm accuset. demd' ut
patrem. hocine est. h. f. hoc est dilatare oratione'. ne dier
qua fecit. et est peruersa auxesis a maioribz descendens ad
minora per amplificatioez accusacionis. factu' aut inceptu' i
alio factu' aut inceptu'. // officium d'i no' ab officiendo. sed
efficiendo. ab eo qz queritur quod efficiat. in eo unu' quinqz
co'ueniat pro condicioe' personz. // Quid est si contumelia no' est
hec sic dicimus per circuitioe' qz alio uocabulo dici potius
non possit. hoc stomachose dictu'. qz sum' aliq' haret contra
dicente. non esse contumelia'. Cicero. queso quid uetelle si
hoc no' est. // vxorem decreuit sese dare in odio. decrene'
est de magnis rebus certa perferre sententiam. vx. de. pro
positio iniurie. // no' ne oportuit. oportuisse ad patre' refer
na' ne sic conciret ad nuptias. si fac' tñ me uelle. no' ne oport
uit p'fuisse me antea. dolet aut' se spaciū non habuisse consili'

Auxesis peruersa

Officiu' unde

Stomachose

Decernere

inquit

fallunt

regulatio

Lesbiu' uini

Kylacus
Pmatiu'

Oeconomia

Iandudiu'

temerari
Ebriosa

Committo

Importunitas

Echypsis

...
...
...
...
...

Virg

Virg

Virg

ebriosa a Lesbo insula: que ferax est suaussimi cãdidissi q; uini
aut a morib; ut uernulica ut scurulus aut ex negocio ut
chrisalus aut ex qualitate corporis uel specie ut tilachus et
pinatiu' **MT SIS** ancilla secum loquens

AVDI VI archillis iã dudũ he sunt inuentiones poetice
ut prius aliqd factũ intelligat nã oeconomia est ut
accersiat obstetricẽ cõueniat pamphilus. Facetia sc̃bensis i
his uerbis est q; archillis compotricẽ potissimũ adducta iubet
& fingit Aud arch. ic. Freq̃nter hoc mō Terenti' compendius
facit ut egrediens loquatur persona de eo qd' est gestura
et simul doceat qd ab altera gestũ sit an Iandudũ au
diui an iãdudum iubet incerta distinctio est et s̃ qui
iandudũ iam primũ intelligat ut iandudũ sumit penas
sane pol. sane multũ. alias nanq; ualidũ est. ut q̃ multũ
rerũ necessariaz h̃t ad salutem. Temulenta producit p̃maz
syllabã te temulenta uinolenta hoc ẽ ebriosa q; teme
tũ uinũ et iõ abstemiũs sobrius ductũ aut temerũ ab eo quia
tentet mentẽ temulenta g̃ ẽ temeraria et stulta s̃ ñ satis
digna cui cõm. p. p. mul. primũ bene in conclusione illa
specialitẽ probauit dicit non idoneam cui cõmittatur p̃m
partus mulieris s̃ mire signate q; dixit cõmittas et cõmit
timus magna et q; salutẽ in dubio h̃nt nec sat̃ digna cui
cõmittas primũ duas res nec paruentẽ ñ primo partu figa
Tam adducta redit ad illud. Audiui iãdudũ s̃ Importunita
tẽ spectate Importunitas neq; loci neq; t̃p̃ris h̃t cõmoditatẽ
ancule archillidis. s̃ quia compotrix est in uultu remãsit
oro deest ei per figam ecl. iõ illam uult accersim s̃ in
alijs pot̃ peccandi utrũ in alijs mulierib; an in alijs reb;
s̃ si quidnã pamphilũ exanimatũ uideo exanimat̃ est per
turbat̃ ut Virg exanimata sequens imping̃ erax ag. m.

exanimus mortuus ut idem ubi exanimi corp. pal. // ve-
 reor quid sit, ob quid ul' pp quid sit, uel quid sit negocii // s
 quidna quid pro quare: ut quid ueniant. quid nu et quid
 na comicu est. hoc comicu est et Terentianu, na exceptas nu
 et na suffice ad ineroatione potuiss

Exanimato
 Exanimi
 Quid. i. qre
 Vrg Quidnu

PAMPHILEVS adolescenti ARSIS ancilla

Hocine est humanu factu aut inceptu. Hic inducitur
 adolescentis animi circa nuptias turbatissim. ut ex
 magnitudie eius turbationis. ingens gaudiu comparet in se
 fabule cognita glicerio. & simul id agitur: ut magis magq;
 per insidem pamphilus excitetur ad resistendu patri nup-
 tias indicenti // Hocine est hu. f. ab iracundia & dolore
 cepit iracundia ex iniuria descendit. dolor ex miseria
 hocine est hu. f. aut incept. quasi deliberatio est. in qua due
 partes sunt. una patris altera amice persuasoris. Misus est
 principiu ab inuentioe iniqua. ut hoient accuset. demd ut
 patrem hocine est. h. f. hoc est dilatare oratione. ne dret
 quia fecit. et est peruersa auxesis a maiorib; descendens ad
 minora per amplificatioe a causationis. factu aut inceptu. i
 alijs factu aut inceptu // officium dr no ab officiendo. sed
 effiaendo. ab eo qz queritur quod effiaere. in eo unu quengz
 coueniat pro condicioe personz // Quid est si contumelia no est
 hec sic dicimus per circuitioe qz alio uocabulo dici rectius
 non possit. hoc stomachose dictu. qz eum aliq; haget contra
 dicente non esse contumelia // Cicero. queso quid uelle si Cicero
 hoc no est // vxorem decreuit sese dare in odio. decrene
 est de magnis rebus certa perferre sententiam. vx. de pro
 positio iniuris // no ne oportuit. oportuisse ad patre refer
 na ne sic conciret ad nuptias. si fac in me uelle. no ne oport
 tuit pssisse me antea. dolet aut se spacu non habuisse consili

Auxesis peruersa
 Officiu unde
 Stomachose
 Decernere

Præscisse me antea

330. i. hinc
Sindon

Decoron

Abstrahere

Abstrahere

Qui in aliq^o moerore
consistunt

Inuenustus qd

Cicero

Decoron

effugere

non ne oportuit o q̄ de stomacho repetitum esse oportuit
 & de more præscisse me antea præscisse prope ad eū referatur
 hoc est pamphili comunicatū quod neq̄ hēs p̄p̄um est
 neq̄ illius et ante abundat aut certe pre cū suffiaat sas
 se // comunicatū qz nuptiarū non oīs potās in patre est //
 quid chremes transit a prē nē ad socerū // Quod uerbum
 audio de nuptijs f. hodiernis Quid chr. irascit patri
 qz cogat chremetem qz non neget uxorem noue dolet
 non odio haberi non repudiari vnde et Dauus atqui
 posteaq̄ auditū fuerat non datū uti filio suo uxorem
 // id mutauit noue dixit ad eī ad denegarat commissuz
 th gnata uxore pauerat nuptias et chremetē mutare
 sentētia; // ita nē obstinate facē aliqd in alteri malū cū
 conatu perseverantē et in alterius p̄niam // ut me mise
 rum a glicerio abstrahat magna ui usus uerbi & p̄petate
 abstrahat maḡ indignatiōe usq̄ est ueluti chremes nō
 tam filie consultū uelit q̄ lesū pamphilū // adeo hōie
 neminem putat esse in gr̄e humano ita infelicē ut se
 quod est comane omniū qui in aliquo moerore consistunt
 itaq̄ nō se sed cōditiōnē humanā dolet et querit natū
 esse quēq̄ qui possit esse tam miser ut ipse est // Inue
 nustus Inuenustus est sū uenere i sine gr̄a quem om̄s
 respiciunt repudieneq̄ pulchre et quē deformes nō appe
 titant // Inuenustus aut displicens obuat // Infelix cui pla
 // om̄s negant // adeo se miserū dicit qz sibi repudiare nō
 in licet ut p̄ se doleat humanā gen̄ in q̄ sit aliquis tam
 o miser ut cadat in quēq̄ ut ego sū // ph deū ag. h. f.
 q̄ ferueat indignatiōe hinc aspice qz frequēter exclamat et
 cont̄ socerū // effugere est in totū fugere // quor̄ modis
 // contemptus spretus // si chremes spret̄ intelligerit pamphi

lum dicere: quia opem dederit ut se repudiaret. chremes ut
 sup dixit mutavit, qz me in u. Quot modis cōtemp̄t pā
 philus an chremes, facta an facta oia puerbiale ē, facta at
 a pamphilo / transacta a chreme, repudiat' repeter, satis cō
 tumeliosū repudiari et repeter. & tale est in eunuchō exclu
 sit, reuocat // aliquid monstrū alunt duplex cōtumelia. et
 monstrū et aliqd, et ei min' esset aliquod monstrū. sic in
 eunuchō taces monstrū hominū // nisi id qd' suspicor cōiectu
 rale argumētum // ea quoniā nemi obtrudi, mire obtru
 di: quia inuito ei totū cum iracundia obtrudi infri
 g' impingit // Itur ad me, qz inuenistū et infelicē, ceterū
 dotē amator nō cogitat, nec ad ualitatē trahit qd' ult'
 uenit, itur ad me qz in hostem, sic Pla. in pseudolo / it'
 ad me, et Virg. simul ense recluso, ibat in turyalū // Nā qd'
ego dicā de patre qz d. quid ego de patre dicirem, qui alic
 nū accusaueri chremem, nā q. e. d. d. pte' redit ad patre
 in quo noue hoc accusat, negligenter eū agē, qd' uoluit
 fieri // tantā ne rē, tā negligentē agē, de uita sūma et nupti'
 pteriens mō huc specialiter o' qd' peccauerit pater, sit. mō
 in apud fore, vndiqz conflāt accusatio, ex facto, qz pteriens
 ex tpe qz mō, ex loco qz in foro, et mō ex uerbis // uxor tibi
ducenda est, mire ducenda, semp hoc gen' declinatiois ne
 cessitatē o'. sic Virg. aut patē latino ab rē, petendā. Sal'
 agendū atqz obuiam eundū est // Id in uisus est dicere
abi cito ac sus. te ad hodie cito retulit, ad uxor ē ducen'
 suspende te // aut ullā causam ineptā saltē falsam, duo
 tpe in defensionē, aut uera, aut ad tps accommodata, in
 ceptū est, qd' a quouis licet uerū, reprehendi pōt, falsum uē
 pōt aptum, s. uerisimile, aut probabile // quod si ego refas
sem id prius, si meci cōmunicasset prius, // quid facerē si

Puerbiū
 facta transacta oia

Monstrū hominis

Obtrudi

Plauty

Virg

Virg
 Sallust

ineptū
 falsum

Facere pro tacere

Sollicitatio
Sollicitudo

Salve
Salvere

Oh.

quis me roget ipse se reprehendit. qui si resciert. an hoc ne
 faceret et nota facerem pro tacere. // Sz ne quid primū ex
 delibatio et partes ei amor misericordia. hec oratoria sūt
 cū unū negociū in multas distrahim' partes. // amor a neces-
 sario // misericordia ab huaitate // nuptiar' sollicitatio a pert-
 batione. quib; colligit sibi cōsulere non posse. // diu'se trahūt
 p' in diuersa. // sollicitatio est q' ab alio fit sollicitudo q'
 inheret m'ib; // Tū patris pudor amphibologia. q' me tā
leni p. est aīō. Explanatio in qua pudendū sic apud prēs
 // ei ne ego ut aduerser pronomi ei qualitatis est ut tali
 uel tā bono q' me tā leni pas. est aīō. an qui accusabat eū
 s; amator est. ei ne ego ut ad. videt' inclinasse ut scdm pa-
 tris animū consisteret i amore an ad incerta iterū reuol-
 ueret // Quorsū acadat misis dicit ad quā rem q' uersur' sit.
 // aut hunc cū ipsa hoc est glorio. 7 ad calliditatē femineā
 pertinet. nusq' ei forū q' in pntia confidit // cū ipsa ipsa ne
dnā mea // aduersū hunc apud hūc ut sup' et id gratū fuis-
 se aduersū // dū in dubio est animus pau. m. h. il. impellit.
 translatio hec est a mole alicui' ponderis que añ q' in loco
 sederit dū perpendet facillime cōmouet // Quis hic loq'
Mis. sal hec secū deinde cōuersus Misim videt et salue di
 difficile est aliud inuenire uerbū qd sic declinet salue et
 saluare. quis hic loq' principiū ex more Terentiano i iun-
 genis personis // oh salue pamphile oh m'icatio optatis
 aduentus aut repente percussi // quid agit amatorie
 & familiarit' nē alias irrisorie ut orato in parmendi
 cū partē uideret impotentiorē // rogas cū pntiatioe est
 lenta qdam et tristis responsio dolore plena // laborat
 ex dolore duplicē laborem glieerū indicat unū paritūdis
 aliar' sollicitūdis de pamphili nuptiis // atq; ex hoc misa

sollicita est, callide aggreditur iuuenem, nam utrumque propter illum
 perpetrat, et dolorem, et sollicitudinem, et sollicita est / Misit quae
 contra patrem suasura est incertum inueniens pamphilum, facile
 ad se conuerat propter mentionem domini super, & maxime quod addidit ut
 illam egram esse dicat, quia statim perfectum est quod uolebat, ego
 ne istuc conari quam dicta per pamphilum. Ceterum misit aut quae
 in hunc diem constituta sunt nuptiae, nec addidit a patre si in-
 uidiose, quae et a pamphilo sunt constituta, in hunc diem, id est
 ei dies est, quo placuerunt destinatae nuptiae, quousque chremes
 denunciaret, et supra, hic nuptiarum dictus est dies. Tu autem
 hoc timet, sollicitudo rerum inceptarum, si in hunc diem con-
 ueniat, hic certior, ego ne istuc conari queam, ideo sic pamphilus quod
 illa inuidiose non deserere cogaris dixit, ceterum non per-
 ficere, sed conari uelle non sibi licere, quod multo minus, nam
 dum conari experiri, nec perficimus, ergo uoluntas hic non
 factum damnat, ut uirg. ausi omnes immane nefas ausosq. pot-
 est non conati sunt, et conari leuius est quam facta perficere, ego propter
 me illam, magna uis est in pronominibus, et diuersa sunt et sin-
 gula, et non precipitant, nec dicuntur uno spiritu, sicut in eunuchis
 Ego ne illa, que me quillu, ego suadenter subaudit, ut fieri
 sinam quae nihil sumat ab eius beneficis, suum animum quantum ad
 amatorem pertinet, atque omnem uitam, hoc est, ut maritum sper-
 aret, et sic argumentum a consequenti, si eam deserat, hinc sibi
 reuincunt quam ego caram animo, ad animum suum reuertet, pro uxore
 habuerim, ad omnem uitam pertinet, bene et pudice hic eius
 doctam, hic illud soluit, lana et tela uictam queritatem, non
 pertineret ad argumentum nisi post uitam gloriari intelligas
 bene et pudice ab honesto, eius doctam, hanc suam quasi
 de ex probat, nam bene educata a chriside dictum est quod primo pu-
 dice uitam parce ac duriter agebat, coacta egestate postea

Virg

non paupertate cui contraria est inopia et cognatorum negligencia
 // haud uereor: si in te sit sicuti arguit animum adolescentis contra
 patrem cui etiam nomen graue est // si uero ut queas ferre et hoc uereor
 subauditur ut pro ne non possit / si uereor non queas uim patris
 ferre et ut ne non possis non daturatio est uerum adolescentis
 sed prouocatio in contemptum patris // adeo me ignauum qui non ue-
 risimile quod aduersus necessitatem proferendum fuit id primum dixit
 adesse sibi uirtute nam que sequuntur ad finem pertinent ita pro-
 tempore contemptum patris pro fortitudine habet ingenuum Ignauus est
 qui uim non potest ferre qui non est perseverans // adeo porro in-
 gratum porro conuictio est expletiva alias ad aduertum temporis adeo
 ingratum aut inhumana hominum conuersio non est dixit adeo me ob-
 sequentem patri existimas adeo gratum adeo piuum adeo mansuetum
 sed amatoris per omnia seruat conditiones ut oratorie hoc co-
 gant scelus esse si uia fore patiat ferum reddidit ad mansuetu-
 dinem quod est ferre mansuetudine amor ad illud inhumanum quod
 per consuetudines uehementior est in homines Virg. Quid iuuenis
magnum cui uersat in ossibus ignem durus amor pudorem
ad ingratum rettulit exquisite omnia ut seruet fidem et sic
 contemnat patrem // Unum hoc scio Vide quod callida sint quae a mi-
 sere subiciunt ad irritanda pamphili promissionem Unum h. s.
quid quid tu facturum sis equid nescio sed illud scio certe ut
 memor esses sui bene in presentio potius quam futuro quam que praeterita
 sunt in recordatione magis lachrimabilia et misabilia sunt Virg.
per caput hoc uero per quod patris animum solebat // o misis misis pro-
 mum uocandi alterum increpandi est // et nunc scripta Id ar-
 gumtum est quod huius uisus memor sit qui et uerborum mortuum
 meminerit chrisididis de gliceno // Iam ferme moriens fer-
 me aduerbium est festinantis ideo ex temporis necessitate probat
 haec uerba locuta non quidem ficta et simulata nam qui sani

Ignauus

Virg

Saluo
Saluere

ferme

ORATIO

sunt. spe longioris uitae adulant uirg. et dulcis moriens re. ar. Virg
 Et iam ferme moriens affectus a tempore q postrema uox erat. ac
cessi uos semote nos soli siq. terentianae. deest recessistis. et re
mansum. q. mltio magis paph. credendu q. et sine teste se factu;
o. Incipit deest dice. s. paratio quasi et uestibulu est oronis. i
ceptio dr oronis. qd longa taciuitate pri mox graue profert
mi pamphile. hui forma et etate uidet. prosopopeia. na est pnci
piu ablandimto. mi pam. imitatus est et blandimtum chrisi
dis. hui for. atq. et. amat comp. idiu lassitudo. forma ei dicen
pultitudinem sig. etate q. parua. hui for. atq. et. duplex anim
ca comendatois forme et etatis. sup. forte una aspicio adoles
centula. mi pam. uide reditu. uoce morientis densis inuall
interuptam oronem. ut pote lassu hanelitu inuementu. y utq.
res legit. uales et inuales sient. et ad pudicia. q. forma dixit
et ad rem tutidam. q. dixit etate. y qd te per hanc dexteram
ut qd te per supos. ordo est qd te oro. y per hanc dexteram. te
nebat ei ut apparetet manu misidis. p hac dex. fidei et fedis
membri. y ingenuu legit et genuu. y per hui solitudine. legit
et sollicitudie. y obtestor. obtestatio dr qn. eum adiuuram. quem
rogamus. y ne abste hanc segreget. hoc ad fidem rettulit. y
ne deseras. hoc ad sollicitudinem. s. ne alia ducas. aut amare
desinas. et si non ducas alia. ne abste hanc segreget. q. ipsa
amante hanc. post forma et etate segreget. hoc ubi simp
fieri non pot. y postremo te obtestor. sextu paraleon. dix em
ia. qd ego te per hanc dex. y si te in germani frs. si tuc dici
mus. qn. prestam. aliqd. et tam nolum. exprobrare. ut virg. Virg
si bene quid de te merui. 7 si qua meis uenatib. hausi. in ger. Virg
mani frs. no fratris solu. sed et germani. y siue hec te solu
si aut. in quoq. te preculit. aut nullu. aliu. nouerit. amatoru
in domo. meretricis. y te isti uir. do. hec ut diximus. et sin

Prosopopeia

Virg

Si sic est q. tot uocabula
mutari possint. q. car
minis ro non suat
in Teren.

sed in cop
fione

ut gmg

Virg

Virg

man

gula st. et non precipitant, nec dicunt uno spū // amicū tutore
patrem. pōt ei et maritus esse. s; non amicus, sed ad mariti
 affectum rettulit amicū // tutorem quasi orbe / patrē q̄ pue
 // seu tibi morigera fuit. hoc q̄ amantū uale / fuit aut tibi q̄q̄
 dulce meū // Te isti uirū do. Conclusio per mandatū et obtes-
 tationē efficac̄ sat. te isti ui do ami. tut. pat. apparet q̄
 uingant dextas, id et supra hęc // bona nr̄a hęc tibi, q̄i supel-
 lectilem suam oñdens. bona nr̄a hoc est ad rem tutandā // hęc
mibi in manū dat. Confirmatę sunt legitime nuptię p ma-
 nuū coniunctionē / et inire hanc / non hui manū // mors con-
tinuo eam occupat. q̄ magis memorē oportet esse eorū
 post q̄ illa locuta est nihil // accepī ppe q̄i uxorem accipi
acceptā seruabo. conclusit partē deliberatiōis sue p electiōz
 // obstetam. ac. q̄ opem retulerit obstetrix dī. vñ parturiētē
 fer opem clamāt. // s; cur tu abis ab illa. corripit eā q̄
 abeat q̄ non interrogantis sed corripientis ē. 7 increpantis
 q̄ glicerū deserat // propera atq; audin, et properare iubet
 et reuocat / argumentum magni amoris accedit // Verbum
unū caue de nuptiis deest dicas, non quo hodie futuras
 nescierit glicerū / s; q̄ illas nouissime dixisset pater filio
 cū supra & pamphilo et glicerio distribute uiderent, qz
 sunt cōstitutz in hunc diem. // caue adnotant quidā hęc
corripiendū esse. // ne ad morbū hoc etiā, deest accedat.

CARINVS adol. uualis. BIRIA ei seruus. PAMP

QUID ais Bira dat ne illa pam^o hodie nuptum?
 In hoc colloquio altera pars oñditur fabule. Si qd
 Andria ex duoz adolescentū piculis gaudijs q; componit
 cum fere solam hecyrā Terenti ex unius comedia ado-
 lesantis effecerit. Quid ais. B. has personas Terenti
 addidit fabule, nam non sunt apud Menandrū / sed

DRIA

copiosius . ut philomene deserte sibi et marie inueniat fiatq;
 maus chremetis gaudui et affinitatis ppagatio . // Quid ais
 ex uerbis carini apparz biria ei dixi ^{Philomena} stuptas factas pampho
 nec adducit tñ ut statim credat & accomodet animum
 sepi q̄ repetit iterrogan^o et bene illa uelut amatorie 7 de
 certa loqretur persona . Sic Virg sola nã perfid^o ille c a e . Virg
 ergo nõ eneas . sed ille . item nõ he philomena sed illa
 dix . quid ais biria mirat^o inagis q̄ mterogat / uel poti^o
 indignat^o . // sic est . hoc cū indignatõe stomachi dixit
 // qui scis non uult ei uerũ esse . qui quatenus unde hoc scis
 // apud forũ mō ex clauo audiu . de loco apud forũ / de tpr
 modo de persona ex clauo . // Ueh miso in tand^o perduct^o
 est aliq^o ut crederet . ueh mteiecto in us rebus quas exetra
 mur . Apd f m plima dixit ad cõfirmãdu; biria / quan^o
 de tpre loco 7 persona respõdit // ante hac . i . ante q̄ tua uerba
 audire & duas posuit ppositiones ut dñ sed unũ est totũ
 uelut aduerbiũ non iã prepositio // attentus fuit : ut attet^o
 auditor dñ ante hac attentus . nulla ppositio ppositioni ad
 iungi sepatim põt . usq; eiusmodi est . ut sine aliqua ppositi
 one raro inueniat // Lassus . & si lassus cura ex preterita spe
 nũc confectus est sicut uulneratus : ut paussus ut sanari
 non possit . lassus cura confectus . adempta attentione cã
 confectus confirmato timore stupet abiecta spe . // Queso
edepol obiurgans est q̄so uelut rogans . // qm̄ non potest
id fieri quod uis id uelis quod possit . Consolatio ad id qd^o
 fieri non põt suadens ut id uelit qd^o possit . prouõbiale // ni
uolo aliud q̄ phil . cū gemitu amatorio . et honeste uisum
 ut nihil nisi unũ postulare & quid legitimũ . si biria ab eo
 tanq; impossibili dissuadet / dñ ḡ potius uelle philomenã
 q̄ lucem & uitam / non ei dixit nullã malo aliã q̄ philo
 menã / s; nihil uolo aliud quod infiniti est // q̄to satius

// sed in cõpo
ftione

Virg
Virg

Virg

Regula

Nsq;

Virg

Hic se ipſu ostendens dicit

est te id dare opera qui p ut istum amore ab aio amoveas tuo legitur ex corde eucias. Tu si hic sis aliter sentias hoc gestu scenico melius comendat. nam hec magis spectatoribus q lectori scripta sunt hic g se ipm on dens dicit 7 est hic p nomen // si pamphili uideo si inceptuui pro atqz eccu pamphili // age age ut lubet qm non hēbat quid cōtra responderet et est permissio reprobantis ea q sentit carinus // omnia experiri prius certū est idem in Eun omnia prius

Virgili

experiri Virg quoqz hinc Terentiū imitat neqd in expai frustra moritara relinquat // Ipsi hunc ipsum qī actores et principem ra ferat et ad dignitatē // Ipsi hunc orabo huic supplicabo oramus que bona se supplicam in adūsis malis uel cū lachrimis // amorē huic narrabo meū nō petam si narrabo dixit totū magifice huic orabo huic supplicabo pnia sunt petitionis quibz o poeta narrationē q no ua sit & utreprobabilis sed tā pete // ut aliquot saltē protrahat dies desperatis rebus solam petentes salutē hoc

orare
supplicare → D

Salte

Prodere i. pstrahere

Lucilli

utimur uerbo saltē // protrahat prolatet differat legit et prodat in ead signē // ut Luallius an porro prodenda dies sit // interea fiet aliqd tale est hoc quale illud // id aliqd nihil est per seruū dictū // adeon ad eum consuetudinē magis q nomie dī unū eī abundat ad // Quid nisi nihil impetres in utroqz idem sensus est sed superior per ironiā inferior p simplicem explanationē soluitur 7 si quid legens subaudiendū adeas ut sit quid ni adeas ut te arbitror esse paratū mechū si illam dixit Quid n nihil impetres // g ironice si quid si nihil petas qnam petitiōne sepe in petratio seq // Carini undeon non imperite pamphili p orem loqui facit ut fiducia det Carino loqndi quod &

Adeon ad eū

Virg

Virg eleganter heus inqt iuuenes mōstrate m v s q ad hoc g prior inapit pamphilus ut ad confessionē cari

"Intra aliqd ac cedere boni si nihil illū dixisse poeta p suū o d cendo.

ORATIO

non adempta sit p̄ pudore uia . . . Ad te uenio spem s. a. e.
 expectans. eleganter quasi demens et improbum est. quod
 petit nouissimū posuit consiliū. ut si non possit concedi
 uel consiliū expectat ad sanandā demētiā. Cicero tu da Cicero
 salutem qui spem dedisti. spē salutē aux. con. expectans. ut
 in petitionib; fieri solet beneficia peten. utat parab; delibe-
 ratuis . . . Neq; pol consily loci hēo neq; aux cop. Apud an-
 tum neq; auxily facultas apud inopem neq; consily. In his
 duob; o' ēt sese amatorem esse . . . sed quidnā istuc est / hoc si
 non aderit locus confitendi amoris clare nullus fuisset / g
 neq; pol consily quia amo neq; auxily copia qz sū miser
 Hodie uxore ducis. vide mirā interrogatiōē an confessio-
 nem. Aunc de re dēam quā uolum' esse falsam. . . Si
 id facis hodie postremū me uides . . . nihil prius q̄ morituz
 dixisse pudenda dicitur. un' datū est. ut ille instanti
 querec causā. plus dixit q̄ si dixisset morioz. hodie pos-
 tremū uidebis. adūbui est postreū. . . spōsam hic tuā amat
 biria pro seruli facecia patissime narrat . . . ne iste hanc ne
 ualde. sensus est non id amat qd' amo. nec id odio hē
 qd' odi. ualde iste inquit non meū sentit. id amat qd'
 ego odi. sponsam hic tuā. callide. q' sponsā amat hoc
 neq; adhuc uxor tua est. neq; aliquid amisit. qui rogat
 tantū. Ah ah pamphile arastiose terentius. p̄sonā exp̄s-
 sit nuptias recusantē. et simul dignitatē uirginis sua-
 uit. . . Q' uellem. ut esset uacata. et simul eā recusandi . . .
 nūc te per amicitia suam et pamphili . . . et p̄ amorē obsec-
 p̄ amorē suū. tū erga uirginem. . . p̄ncipio ut ne ducas. suf-
 ficere dixisse. ne ducas. . . dabo eqd' opōā. plus illi p̄misit
 q̄ ille poposat. . . sed si id non pōt. supple. fiet. . . 2 hoc ad p̄z
 retulit . . . aut tibi nuptie se sunt cordi. hoc ad pamp. p̄tē
 non eī unū & idem est. nā si idem esset. alterutrū supflui

Ne p̄ mē

Satis habet p̄ suffi-
cat dicitur anqz

Instanti

Postremū aduerbiū

par
grv

Ma?

foret // cordi infixi saluet / sicuti sibi carid erat. cetero dabo
opa plus dix / q non ducã. // saltem aliquot dies profer / dñ p
fiator aliq ne uideã. p que maiora sunt petat. postremo
que ex us uident mima. & hoc p artē. ut incute ui uentis et
ad postremū aut age diuisos et dislice corpora ponto // profer
prolata. produc. aliquo dix ut exilū esset incertū // Audi
correptio impatientis q non sinat audire // ego carine se
tentae q ex pnoib incipiunt sera semper sed uera pmutat

Virg

Virg

Virg. me natã nulli genõ // Ego carine ne utiq: officium
sensus hic est. non puto inqt liberum hoim / q cum nihil
prestat. debet grãm sibi poscat. ergo cū tibi nihil pstem
mīme uolo in grās agas non ei cui cā fugio. cū priusq
me peterent magis nolebam ducere q tu cupis // cū nhl
mereat merere aliquid mercedis pro labore sumere. cū
dicimus nihil mereret hoc intelligit. nihil est mercedis di
gnus accipe // neutiq: una pars est ordnis p nequaq aut
alio mō dicitur cum is mereat id prestat. ut quisq sui

Merere

Neutiq:

Virg

Virg

memores alios fecere meren? et iniq: regina negabo pro
merita // cōtrario aut ledit. Quid cōmeru aut peccau pat
cū is nihil mereat / laboret ut mereatur / uel mercedis petere de
beat // postulare id gracie apponi sibi / aut id postulare
qd nihil mereat id gracie apponi sibi / addi in grām suā
uel suā sibi mer grām mereri // nuptias effuge ego istas
malo q tu adipiscer / interposita distinctioe uultuose hoc
dicit // reddidisti animi. plus dici non potuit // aut
hic birtia. hic qī efficaciorē of g ad compationē alterius
refert // facite fingite inuenite effiate. sic quod uez
est fingitur uerisimile ut pro uo habeat. Inuenito ex
cogitate qd post effiat. hoc est ad effectū pducatur

Sallus

Sall. Nam et prius q incipias / consulto / et ubi consulue
uris. mature facto opus est // facite fin. in. ef. mire exp

DRIA

mit pam phili animū nuptias renuentis. cui quicqd dixerit
 pari est // qui datur tibi q̄ pro q̄admodu // in ne dec̄. ueteres
 frequer̄ ne pro non dicebāt // ego id agam in q̄ ne datur. nō
 dixit ego non instabo ut ducā // s̄ quod est amplius et recte utiq̄
 opa opus. non eī continuo ducat carinus. si nō duxerit p̄aph?
 // satis h̄eo. sic antiq̄ pro sufficit. satis h̄eo dicebāt // At tu h̄c
haud quicq̄ nisi. intelligit̄ effert̄ dias nunciaas. nisi ea que
 nihil opus sint. ut sup̄ datur ne illa hodie p̄aphilo? sic
 est. modo audiui ex clauo ⁊ reliqua. quo memor est
 carinus se non libent̄ audisse. // fugim hinc cōminant̄
 uultuose et reuicent̄ a se // ego uero ac libent̄ nemo
 fugit libent̄. s̄ coactus aliqua necessitate. hic eī libent̄
 dixit quod est libent̄.

Ne p̄ nō

Satis habeo p̄ suffi
 ut dicebant antiq̄

DAUUS seruus. CARINVS PAMPHILEVS adol.

D Illi boni boni quid porto? Hec scena consiliū cōtinet
 personarum. ad quas maxie p̄tinet argumentum ⁊
 hic est locus in quo ut fieri solet fortuna mixta reb̄ dispo
 sitis magnas turbas dat // Du boni b. q. p. Ni mix q̄ in
 solentius clauus exultat. qui cū simone mō loquens ti
 midus fuit. ut ipse clauus eī desperauit. ex nuptiarū
 terrore. quas nūc falsas comperit. dy boni b. q. p. ex
 proxio repetiuit bis. s̄ tam̄ alteri nō plurali. alteri ḡto
 singlri dictū est boni quid porto. Non solū eī corpore. s̄
 eī aīo portamus tā bona q̄ mala. sic alibi. ne quid an
 dria apportet mali // ut metū in quo nē est adimam.
 atq̄ expleā animū gaudio. ordine locutus est. prius
 metū adimere. sic demū gaudio perfundē. hic ordo eī
 in laude seruat̄ // Letus est nescio quid d̄cest post. ut
 sit post nescio quid. ad uerbale. // exammatū perterritū
 et perturbatū // sed ubi querā aut quo nē. in omnes se p̄
 tes seruat. querens quo dirigat cursum // ab eo uidetur

portare

omni p̄d carini p̄aphilo aditōmas

Quin p ^o ^{imo} ~~omino~~ . alias
quare no .

Obtundere

Nemo

quasi restitisse deinde elegisse quo pergit ab eo dicit si et
 habeo quoq; scriptu inueni ut merito illi dicat resiste. Quis
 ho est qui me uocat. o pam. an uidit q; compleret oratione
 euge. carie p interiectione positum est. ambo oportune de
 est adestis. no oportuno uos uolo. // Daue perii. p priu est
 dolentibus ad indicanda q; dolent. sed he nonnulla affectu
 qd addidit. qui tu hoc audi. qui pro ^{imo} ~~omino~~ alias qz non
 mea quid hercle. certa sententia est. uidet ^o ^{pamphilus} carinus plus di
 xisse perii. q; carinus mea quid hercle in dubio est uita. si
 non est hoc plus ei carinus dixit. Nam qui uiuit non potest
 interisse. is aut qui uiuit uita potest in dubio hre. ido et
 iurauit hercle et affirmans iusiurandu certe addidit. her
 cle certe. bn cerce. q; intery falsu sit. Ita carinus plus fecit
 perituz se esse dicen. q; pamphilus interisse. // & tu quid sao
 mira compendia q; contrahit poeta longituidie fabule nec
 tam perdit affectus personaz. // & tu quid deest timeas. // &
 id sao. tanq; dicat nihil est. legit & si sao. Hodie tempus
 addidit tanq; rem scientis. // obtundis sepe repeten. dicere
 obtundere est. Translatio a fabris qui sepe repetit tondendo
 aliquid maleo. 7 retundendo ut hebetet. // id precaues ne du
 cas. deest ob. ut sic ob id. hoc aut pamph. dicit. tu aut ut
 ducas. pro ne no ut possint. // Atqui istuc ipm nihil periculi
 est. Ille ei hoc idem dixit. cu exclamatioe. qd quasi uanu
 cotemnis. // me uide. utru letus sum. an me specta fidei da
 torem. ut dici solet. me habes. me respice. // obsecro te qp
 inu hoc me liba miseru metu. cu paby et tempus admis
 aut. et bn liba. perfecta ei securitas liberatio nominatur
 // hem ecce demonstratio est facta. // uxorem tibi no dat ia
 chremes. oratorie a suma cepit. cuius partes multo di
 cent. ia chremes. bn iam. qd si non dixisset. intelliget
 pamphilus uel postea chremete filia esse daruz. sed ad

dito iam plena securitas est. iam ei renunciatio e perpetua
 tatis. ¶ facta preparatio est auditoris ad ea narratione que
¶ argumta falsay nuptiaru ¶ Tuus pater mo me prehedu
ad dita aspiratione geminauit syllaba & phendit dixit: q
uitante ac fugiente ¶ ait tibi uxor. d. h. ait pprie qz con
 tenenda dicunt ¶ uxo. d. h. coniectura facit ex malis: q
 pesserunt. dicit cur p crediderit ueras. dicitur subid
 cur falsas putant ¶ It alia mltia q n. n. e. n. loc. bn distu
 lit narratione. ne audiret carinus & biria. ne pfaant
 dolos adusus uigilantissiu; senē. It alia mltia comoda
 narratio de necessariis tui. minas at senis ptermisit. ne
 corrumpet bona q nunciabat ¶ q n. n. n. loc. argumta
 est querere potuisse. cu quis sit territus. na timor curam
 parit. narradi locus. mo tempus est spaciū eius. no ult
 dice q minacitē secū egerit senex qm mstet nuptis. ne ca
 rinū et biria de spe deiciat. quos uult secū amti. ne uxore
 paphilis ducat ¶ continuo ad te propans percurro vide
 q conuatiuū properas dixit et percurro. ut conuatiuū caris
 oñderet ¶ ubi te non inuenio ubi. ubi no est mo adubiu;
locis. tpiis p postq. a sumo ad imū diuisiones quibus
 dicta et facta continent ¶ nusq; deest uidi ¶ forte ibi ui
deo hui biria. deest serui. & recte dicit ei apud for mo
 ex dauid andini ¶ rogo. negat uidisse. mira breuitas & mi
 randa. ¶ paululu obsonu. hinc est q ait nituū parte fa
 cere supcum. ¶ ppsustitit. de improuiso nuptie. mite et
 moraliter. ex his q que facta non sunt docet quid feasse
 deberet. et de improuiso nuptie prenūciandū. cu est tu
¶ ego met continuo. et bñ continuo. ut si ab utroq; hoc fieret et
 set uera suspicio. deest duco. consuetudie dictū e. egom
 una p sōritas ¶ chremem. & chremere. sic da rem & dare

ubi p post qm

na stat dicta confirmata
intelligit que rogare vo
lebat. s. si te uidisset.

obsonu. i. obsonu
Preuocet
arbitrio

CONTINER

// cū illuc aduenio solitudo an̄ hostiū . ecce signa eoz q̄ esse nō
 decerent // iam id gaudeo . recte iam dicit . & uultuose hōc d̄
 // Interea s̄ dum maneret t̄p̄is longiusculi siḡficatio // meine
 nemine ut oportebat // exire nemine . quid si me erant nō
 dixit intrare nemine // nihil ornati qd̄ potissime conuenit i
 nuptialib; // magnū siḡ . signum p̄ argum̄to coniecturali oratiōe .
 non uident conuenire a consequentib; argum̄tu // Non opinor
dare . ille opinionē accōmodat tantū . hic multū accōmodat
 cōiecturis // opinor narras . qm̄ argum̄ta sunt & cōiecturae
 opinioēs dix̄ . nam contra opinionē certa res est q̄ aut̄ opina
 mur putamus . que putamus . incerta s̄t // opinor narras
 bñ a prima ad sc̄dam p̄sonā // olera & pisciculos minutos .
 sufficeret diminuen̄ pisciculos dixisse . s̄ minutos ad p̄tum
 retulit . cū aliqd̄ sit genus uel gr̄a sint pisciculoz pretiosoz .
 ergo obolo emptos addidit . & sic uilissimos . pisces siḡficauit .
 & ut obsonationis modū simul & morem senis ostenderet .
 pisciculis olera cōmiscuit . qd̄ sup̄ gn̄aliter paululū obsonq̄ .
 // et puerū inde abiens cōueni chremi . sic chremi ut uilissi &
 Achilli pro genitiuis // in cenā seni . cui est maior . cura do
 mi // Nullus quid̄ pro non . ut alibi . nullus dixens // Quid
ita una pars orōnis // ridiculū caput . pro toto hōie . nō
 eī ore contempto . ex alijs membris hōiem uelit significare
 laudabile . & est synecdochetopus // quasi necesse sit sibi
nō d̄ te il vx ducere . A ratiōse Dauus . carinū exatit
 ut si fieri possit . adiunetur negociū . pamphili . dū ille sibi
 prouidet // nisi uides prouides . ambis . magnaz̄ rerum
 desiderū & appetitū ambitio dicitur // Vale . confirmata
 re a factis & a personis . deliberatiua nascitur

opinari

Pisciculi minuti

Obsonationis

Nullus p̄ nō

Synecdoche

Vides . i . prouides

Ambitio

PAMPHILIVS ET DAIVS fecerit loquens
Vid igit sibi uult pater ? Hec scena deliberationē

continet

continet dauu et pamphili . & bene iō . si falsę sunt nup-
 tię quid cogitat / stomachose ut ^{m s o}eneas . quid uult concur-
 sus ad amnem // si id succenseat . ob id pp id // neq; ado
 id iniuria / id usq; adeo iniustus sibi uidebit : ut se iniu-
 sticię ipē condemnet // ad nuptias perspexerit . perspicere
 est ad plenū & perfectū uidere . // tū ille turbat : illae ad
 terrorem retulit // Quid uis patiar hoc est patiar ne uxo-
 rem ducere . // pater est pam^e hoc uultuose pñciandū . &
 mire pater dixit : ut hoc solo noie uideat hrē auctoritate
 & uelut dormitātę & oblitū potātis paternę his tribusey
 citat . pater est pam^e . // hec sola mulier . i . sine defensib^{us}
 uel cognatis nā dixit cognatorū mopia . quid uis patiar sunt
 qui quid uis p quicqd euenire itelligāt : qz dicit ad eon me
 ignauū putas . alii pñciant ut sit sensus qñ superior qd me
 uis facere . an ut hoc patiar in uxorem dari . pat^r est a
 necessio argumētuz . ut pamph^o sit difficile pat^r resistere
 glorio pñciosū qz peregrina et amica z sola sine auxilio
 ac per hoc deserta . // dicitū aut factū . vel ac factū puer
 biū celeritatis / uel cito dicitū ac fac . inuenit pro iueniet
 conuinctio mo p indicatō usus ē . & honesta locutio // q;
 obrem ^{horat} eycat oppido . callide ad eius ^{ornat} piculū se conuertit
 cui plus amator timet q sibi . idō uincitur statim . Appa-
 ret aut dauū male suadē : quia cum caueat pamphilo
 tū maxime formidat senē // oppido . hac ciuitate eycat .
 mirat & stupet . ceterū illo admiratē / hic ē confirmat
 iquens cito cū tpre celeritatis . // cedo hoc ūbū singlris
 nū est . cetera plural tē . ut salue saluete . // dic te du-
ctuz pñcia / dic / quasi rem facilem & nullius pñdi-
 cy . dic te duc . hoc est quod ab initio nitebat . // ego ne
dica / ego s quem non oporteat fallere / neq; mentiri . // cur

Vireg

pfpicere.

Hucusq; finis hic lor est a
 donato respōdit in Teren .
 si bñ pōt excusari .

Præiudicij

non non interrogat. s; facultate rei o. // nunq; facia. nuq;
 plus ht negatiois q non. // ex ea re quid fiat uide: quid
 supple comoditas // ut ab illa excludar hac cōcludar mi
 re pronomiā suat. ad efficacā maiore, ceterz. concludar a
 feraz est traslatione. ut alibi conclusam hio habeo uxores
 seuam // non itaq; aliud infert atq; intelligit dictum dice
 // nempe sic esse hoc opinor dicturū patrē coniectura atq; di
 uinatio. nam hoc an illud uenturū sit. nempe sic esse opiōe
 a possibili arguit // cedo quid cedo singlariter tñ. cetera plur.
 // hic reddes omia. hic aduerbiū nō laxi s; tpris. vt virg. hic
annis grauis atq; animi. m. A. reddes facies restitues. ce
 do quid iurgabit ab utili // incerta ut sient. hic est euent
 // sine si periculo. hoc est sm ducenda philomena // nā hoc
haud dubiū. non consentiet chremes filiā dare // n̄ tu ea
cā minueris h. q. f. (ne is mutet sententiā suā) q; promi
 sisti te esse ducturū // ne is mutet suā suā. chremes. f.
 n̄ tu ea c. m. hoc est quod sup. id mutauit. qm̄ me im
 mutatū uidet // ne is mutet: ad cōsiliū reddit // & cōiugit
 euentū // patri dic uelle: ut ai uelit. iure tibi irasci non
 qat. et sic taceat potius securus // nā qd tu speras. sunt
 qui speres pro timeas hēant. nā q tu speras. aliā s. datūz
 propulsabo facile. hoc est causam manem esse mōstrabo // s.
 nihilominus te aliā esse ducturū. etiā si hanc nō duris
 ppulsabo. s; eleganter. pro eo qd est repellas // uxorem his
moribus. deest aliqd. ut sit. his moribus agentis. aut his
 morib; p̄dito. his pro talibus // dabit neme. // inueniet
inopem. s. pater cuiusq; virginis // inopē qualencūq; inue
 niet mantū potius: q; tibi det. sūt qui dicāt. pater tuus
 inueniet inopē potius q; te corrupti sinat. // si li te equo animo
ferre accipiet negligentē feceris. hoc est et m paratus nup

Virg

tiss. // alia caosus queret. hoc est ocio securus de te. Ineca
 aliqd ac. morte patris qua forte non queret, bonu fore
 denunciat. qd acciderit et pro bono & ab hoc ^{Ter.} et apd
 veteres frequentatu. // haud dubiu id quid est. magis in
 tulit qd interrogat. // Vide quo me inducas. in ead trãsla
 tione pmanfit. quia dixit. hac concludar. bona economia
 ut mox iuste succeseat pamphilus clauo. // Quin taces. cur
 non securus es significat. nam tace est securu esse. ut in
 adelphis. nuc ego coueniã pamphilu, et ideo ille ut consen
 tire dicenti tacens iuderet. dica ut scias illu non silentiu
 sed securitate impetrasse. Quin taces correptio est silen
 tiu precipientis de eo ducaxat. ne timeat de nuptiis. id
 esto securus. nam silere securi est. // Puerum aut ne re
 resciat. uidee hoc illi contrariu esse. qd dixit. quicqd pepe
 risset. decreuerit tollere. Sic ergo soluitur. Quod ubi seru
 cum stomacho dixit. hinc cu pamphilu uerecãde locutu
 accepimus. pueru aut ne resciat. nuc hic pueru p qlib
 sexu accepimus. ut sobolem. hoc est filiu. nam quicqd pepe
 risset. decreuerit tollere. sic egra. sic Homerus & Horatius
 dicam & alcide pueros q. lede qd pro utroq. sexu. // cautio
 est. caucione opus est. hoc est cauendu est. // na pollicitus
 sum susceptu. promissio et pollicitatio eand uim hnt. s
 pollicitatio maioris assaueratiois. ceteru apud amatores u
 trumus est pro iureiurando. // hanc fidem. ordo est. ut
 hanc fidem sibi darem me obsecrauit. qui sciret non des
 turu. // Curabit. non curabo. sed impsonalr cu difficultate
 quod quasi arduu est & graue ostendit.

SEMO senex DAWS senius PAMPHILVS
REVISO quid agant. aut quid caprent consily. Hac
 scena nodu iniecit erroris fabule. & periculu comici
 facit. etiã executione consilioy. // reviso quid agant. qd et

Oeconomia

Quin

Taceere

Homerus

Horatius

Promissio

Pollicitatio

hinc non dicitur sed habetur

Quod prudenter dictū fuerit nō piget repetere

Remiso

Solus .i. deserty

Differat .i. disturbet .di
stipet

Comutare uerba

SECUND' ACTVS

Inuolificarentur

Imponi manū reb) qd

Virg

Virg

sepe insidiabat quid agant. auribus opus est. quid capiet prudentia et sagacitate et qd supra dt non poenituit. idem repetere obserues filium quid agat. quid cū illo cō filii capiet. Quod ei prudenter fuerit dictū. non piget repetere. Actio tam ex iis tribus consistit. cogitatione dicendo regendo. Remiso redeo ut uideā qd agant. quid respondeāt. quid dicant. // hic nūc non dubitat. nō dix senex aut pater. sed hic cum odio. quoniā animo adūso loq. // ex solo loco. desto. ubi meditari facilius possit & orōnem dixit. qd quasi ad plenū cogitari potuisset // qua differat. disturbet. in diuersum ferat. Virg. atq; arida differt. & in adelphis. miserā me differor. dolorib) hoc est in diuersum rapit dissipat. // Proin tu fac apud te sis. non ne timeat. cauet dauus. sed ne amore. a cō filio suo alienetur pamphilus. apud te sis pparatus. cui contrariū est. non sū apud me. // modo ut possim daue a possibili possim apud me esse. // nūq; hodie tecū cōmutaturū patrē Jurguū habiturū. hoc est ei uerba mutare cōmutaturū. altercaturū. In phormioē. tria nō cōmutabit uerba inter uos hodie hoc dabitis atq; accipietis. id iurgabit. ego puco cōmutare uerba hoc est pro bonis diuis ingerere maledicta & ad iracundiā compelli.

BIRIA seruus SYMO DAW'S PAMPHILVS
HERVS me relictis rebus te. videq; mire cū omnes consulto agere uideant. tam omnes uero rerum exitu. inopinato ludificarent. // herus me relictis omnib) ad hoc ueniet biria in errorem compellat carinū ipē met errans. & in hac scena quattuor persone sine implicatiōe intellectus loquunt. herus me r. imponit manū reb) cū perficiatur id quod cepit. ut virg. Imponit Re

gina manū. relinquunt ūo res cum imperfecte dimitunt
 Item Virg. atq; opere in medio defixa reliqt aratra. // pā
 philiū hodie obseruare. seruatio dupliciter est, uel cap
 tionis uel obsequij. her' me r. r. adeo posuit hoc nego
 cij omnibus rebus. // id ppea nunc huc uen. se. necesse
 est. aut alterū esse supuacū, aut propēa post acapien
 id agam. in gestu est. Nam est figura corporis obsuare.
 quid agat. // utrunq; adesse uideo. & dauū & pāphilū
 // qī de impulsu respice ad eum. Intest eius qui repente
 aspexerit. nam uidebitur nil dolose locuturus. quasi
 dixit de impulsu. respi. ad eū. ne immediate eū intelligat
 habuisse consilia. // hodie uxorem ducas ut dixi uolo. no
 lo et uolo. impiosa et supba dictio est. ut alibi pisces cetq;
 purga dromo. congrū istū maximū in aqua sinas ludē
 paulisper. ubi ego uenero exossabit. prius nolo // Nūc nre
 ti. p. q. h respōdeat. // In me mora. Recusantis est magis nō
 uolentis consensio segnis ac tepida si penitus consideres
 // hem. percussus hoc dicto bina interiectioē magis q̄ uerbo
 exclamauit. // cū istuc qd' postulo impetro cū grā. nimis
 obsequentē locutus est pater. et postulo pro iubeo & impe
 tro pro extorqō. postulo iuste uolo. petimus ei p̄cario. postu
 mus imperiose postulam iure. // quid dixit. nota hanc
 buri personā partem. sed non adnxtā. // Herus quantū
 audio ab uxore excidit. cadere spe dicunt. q̄ leuati aīo
 a sūmo ad inferiora labunt. vxore hoc est matrimonio ac
 nuptijs. // sū ueris. i. ueridicus. ut falsus & fallaci. // ulla
 ne in re esse cuiq; hominū fidem. non in aliquib; terris: s;
 neq; in terris. neq; in persona. Vt Virg. nusq; tuta fides
 & in amore fracta esset ab eo. quem sub. h. c. s. p. aud.
 alibi terentius. cuius tu fidem in pecunia p̄spexis. uerere
 ei uerba credere. // vera illud uerbū est. id prouerbiū et

Virg

Seruare dupli
 citer

Immediate

Habuisse cōsilia

petere
 poscere
 postulare

Cedere spe

Virg

mod

Verbum p̄ sententiā

Equus exaratus
cetero

Memini uidisse &
uidere dicitur

Omni

Virg

Plauty

Gratia pro causa

Hem

Expectam)
 Speramus

Vir

sententiā & sic ueteres uerbū pro sententiā // om̄s sibi mal-
le melius q̄ alteri . sic alibi proximus sum ego met̄ mihi .
ego illā uidi forma bona hic corrigit a poeta qd̄ per ira-
cundiā dixit pamphilus aliqd̄ monstrū alunt // mem̄i
uidere : ut inemor sum me uidisse : aut memini uideri
hoc est intelligo scio an memi qd̄ uideri . memi uidere
pro uidisse . Enn̄i memi me q̄ fieri pauidū . alibi . sic me
mini uidere . // virḡnē ḡ distinguit a forma // q̄ equior q̄

hoc est quare equior pamphilo . beniuolentior nō iratus
uel minus iniquus . // si se illā in somnis per noctē . ut
Virḡ . Libra die somniq; pares u f b . 7 plautus miris
modis ludos faciunt homib; mirisq; ex̄ om̄iā in somnis .
Da nunc qz uulgo dicitur cū illa manē cū illa dormire
alijs in somnis uigilans sed meli per noctem .

Hic nūc me credit aliquā sibi fal . por . Hec scena do-
los continet utriusq; personę : quibus utraq; capit 7 .
capitur inro mō . Hic nūc me . Dauus ita uidet̄ loq̄ ut
nullus spectator audiat . sed hoc ait ut uelit a sene au-
diri // gratia : grām ueteres pro cā ponebāt // Quid Dau-
narrat . Videtur ibi blandius locutus esse // eque q̄cū
nunc quidē bñ nunc quid . simul nō nihil . ut paulo
an̄ cum dixit . id populus curat scilicet . eque quicq; n q .
hoc est nihil // nihil ne hem interiectio est irati adūstus
cū : qui negat se aliquid locutū esse . Nam ipse sene ex-
plicat quid sit // nihil profus . in quo nulla sit ambigui-
tas & est confirmatio negantis . // Atqui expectabā qdē
expectam̄ tam mala q̄ bona speram̄ // p̄ter spem eueit
p̄ter pro contra : ut p̄ter etatē tuā hoc male hē uirum
ironice . uirū dixit defessū senē . non eī ioculariter dixit
uirū : uirū eī mō ad uitupationē cū uonia / aliqñ ad laudē

bona

DRIA

// potiusne in uerū dīe. integrū potiusne pro potis. ut virg. nec po-
 tis uinos fluctus aequare seq. & deest illi est ei nom potis. 7
 facit potis ponit potissimus. // Nū illi molesty quippiā he sunt
 nuptie quippiā signem mūmē ra. // pp huicō hospite consu-
 etudinē. hec omnio pnomiā bñ mollita sunt. & eī atrocīa sūt
 si cū suis nomibz nuda ponant. huicō hospite consuetudinē. hos-
 pite non meretius. consuetudinē non amorē dixit. ita oīa exte-
 rnat. ut dauus audeat cōfiteri. // aut si adeo. pp turbationē
 nostin. deinde desinet. in signe multorū q̄ compendio
 facimus uostin dicim. // eā rem recta putauit uia. reitē
 taur. qz putare purgare est. uñ & arbores et uites putare
 dicimus. // Via. consilio ratione. // Laudo senex inducitur
 & credit. // dū licitū est. & licitū et per te hoc est. dū per-
 misisti. et mire hic uerbis senis. ipse eī sup dixit. dū
 tempus ad eā rem tulit. s. dum etas tulit. dū esset etas
 immatura nuptis. // tulit duo sigt. attulit et abstulit. passus
 est et pertulit. dū licitū est ei. sic et placitū et puditū dice-
 bant. qz nos placuit. puduit. // tum id clam. bñ clam. qz
 non ligdo apparet pamphilū uoluntatē ppositū qz mutasse
 tā id clā cauit. ne unq̄ infamie sibi esset. mire utatur senis
 uerbis. Ipse ei supra dixat dū tps ad e r t. // uñc uxōe
 opus est. animū ad uxorem appulit. q̄ denūciatiōe senis
 necessio dixit. et bene appulit. q̄ a fluctuatione mari-
 timi estus. has eī tempestates hē amor. et sic dix ad uxore
 animū appulit. // subtristis uisus est aliq̄ tulū mhi. sub-
 tempamen est plene pronūciatiōis. ut subridet. non ad ple-
 nū tristis. mire seruatiū est in adolescente libero. ingenuū
 et in amatore. confessiois opus. nam et honesto iuueni nō
 congruebat uersipellis uultus. et in amatore absurdū fuerat
 ingenium celare tristitiā penitus. Itaq. nec ad plenū tristis
 fuit. qz dixit occultāda res erat. nec gaudiū fuerat. quā et

Virg

Nostin

Putare unde

Tulit

Licitū

Placitū

Puditū

Appellere

Versipellis

In tristitia retraherat

succensere

Contra rependenda

Potius. Potior. potissimum

ingenuū & amatoris necessitas in tristitiā retraherat // s̄
est quod succenset tibi quod ille a summo ad imū opposuit
hic causae derivationē opposuit quod succenset tibi.
succensere in re graui et iusta irasa // puerile est appa
ret dauū nunc querere quid respōdeat & ad quam
causam derinet auersa suspitione tristitiā p̄phili
quā animo aduertit senex // puerile est nihil est. utz
magis ideo suspendit: ut senex audire desideret. an
quia nec dum cōmentus est eam contra rependendam
propositioni senis. nihil uideatur inuenire posse // Aut
nimū parce facere sūptum. mirum ipsum dicere ueluti
fecit & nimū parce parce equaliū facere sumptū. mi
peperit ne diceret sordide et perturbati indicū est qz
se ipsum pro nomie posuit // meoz equaliū potissimum
equaliū etate potissimū dignitate & c̄i potis potior po
tissimū facit // nūc & quid dicendū hic fiet. bene hic
ubi non sit adolefens. tu quoq; p̄parce bene quoq; q̄i d.
cum ille peccet quod pueriliter succenset. tu quoq; pec
cas. qui poti' sis accusandus. qui perparce nimū. cum suf
ficeret perparce. nimū ad uitupationē addidit. ut ne
quid nimis // nō laudo magna moderatione non laudo
dixit poti' q̄ uitupo. // cōmouū. ideo cōmouū qz argūta di
xit senis. quibz proclatur nō esse ueras nuptias. cōmouū sūp
sollicitauū dix. tam cōmouū & cōmonū dixit apud se ut spe
ctator audiret non senex // Quid nā hoc est rei. Verba sunt
sc̄ti cogitantis senis. aut de ijs q̄ nūc locutus est dauus a
de aduentu mulierū que in scenā ueniunt. quid nā hoc
est rei. Pulsatus est senex. argūto falsarū nuptiaz pau
lulū obsonii tanq̄ se illuderet dauus. // quid hic uult uete
rator sibi. ueterator est uetus in astucia. et qui una re cal
lidus. & ii duo uersus ostendunt pulsatū esse senem.

DRIA

ex argumto falsaz nuptiaru. illo argumto quod ait paululu
 obsonu. tanq se illuderet dauus. Sunt g uerba ut diximus
 secu cogitantes senis. aut de us q nuc dauus locutus est. aut
 de aduentu mulieru que in scena ueniunt mo // Nam sibi
 est mali quicq. si pyemissa non compleuerit pamphilus // ille
 est hui' rei caput. caput est origo et suma unicuiusq rei. ut
 Virg. d' latio caput hoz et causa malorum.

Ab andria

Caput

Virg

ARTSIS ancil. LESBIA obsterre GLICERIV panis

ITA pol quid' res est. ut dixi lesbia. nouo mo cessante
 Dauo fallitur simo. per nimia sagacitate sua simul in
 hac scena id ait poeta: ut ad nuptias faciendas. magis accen
 datur simo. & quedam industria quedam uelut casu eueniunt
 ut nunc suspicio senis. in multis e oeconomia comicorum
 poetarum. ita se hnt: ut casu putet spectator uenisse. quod co
 silio scriptoris factu sit // Ita pol quid' res est. ut dixi Lesbia.
 hoc simone quem hnt ingredientis scene apparuit pncipius
 Quod e audit non qd incipitur dicunt. Ita pol quid' res est
 ut productio est narratiua ad explendu modo potius us
 urandu // ut dixi & dixi et dixisti legitur // fidelem haud
 ferme fidelem maluit q fidum dre / fidum e honesti dixiss
 ferme pro faale posuit / & ferme facultate sig. qz sunt
 aduerbia aestimatiois // inuenias uiru: sciam p terra p
 sona posuit p inueniet quis / uel iuenire quis possit ut
 Virg. inigranas cernas // Ab andria hec analla est. Simi
 dixi ab andria est pro andrie est. na et usu sic dicere so
 lemus. g ab andria est. hoc est andrie fauet. g am diaz
 ab illo est. hoc significam illi fauco. illi accomodo suffragium
 // sed hic pamphilus. bene hic: ut ondat de illo fuisse simo
 // hen in toriectio est acapientis uerba et admiratis // vana
 aut hic surdus cornice et facete. aut hic surdus q dice non
 possit. aut hec muta silepsis per gna // iussit tolli hec est

fidelis
fidus

D

Virg

Ab andria pro andriae

Ab illo est. i. illi fauet

Hem

na et surdus p muta

Ab andria obsterre simo. Dauus

indiv. latio obsterre al.

Actum est

Aposiopesis

Vesum & auditu magis
nos sensibiles habemus
qm pecora

Cicero

8m

Lucina inde

fides suscipi filios legitimos faciunt partus & sublato matris
est pater. matris tollere // oh Iuppiter quod ego au. bn rursus
adducitur ad desperationem senex insidis uerbis // Actum est
in summa rerum desperatione ponitur: actum est .s. peristi. hec res sm
ius ciuile dicitur in quo cauetur: ne quis re acta apud ludios
repetat sic ipse in phormione, actum aiunt ne agas // bonum
ingenium narraas adolescentis. ingenium naturam. Quid hoc
secum senex / deest ei rei est // demens ex pegrina per a
posiopesis, apta cogitanti, reliquum sic pronunciat, quia repetitum
consilio, & bene adeo quod demens est quod amat ex pegrina .i. ex
meretrice. Mulieres ei peregrine inhoneste ac metrices
habebant, sic ipse alibi. Samia in mater fuit ea habitabat
rhodi et reliqua // ex pegrina deest ei ut filium suscipiat aut
aliquid tale // Vix tandem sensi stolidus. pulchro colore ui
te inducto poeta est non minus falsi suspiciosus quam qui stultus
est huic enim ueritas fallacia uidetur. dum nimis est acutus ac
perspicax. & hoc est quod ab euentu fingit poeta, non enim in Da
uo est sic errare nunc senem // Vix tan. s. st. Quinque sunt
sensus: quorum duos uisum et auditum magis nos sensibiles
habemus quam pecora. Vnde Cicero non solum uideam sed et
audiam pleneque saltem quasi ad tactum recitat, quo et peco
ra impelluntur ad sensum. Duabus ergo rebus scimus aut rationa
tione aut sensu quibus maxime prestantur ceteris animalibus, ergo
senex se non sensu non ratione sensisse: sed ueluti calcari
& stimulis punctum // Hec primum afferatur iam in. scilicet
se sagacem senex est. quando principia ipsa in ceptionem
comprehendit. hec primum bene primum: quasi ex multis
quas pauerat dauus contra chremetem fallacias // Iuno Lu.
fer. opem Lucina ab eo quod in lucem producat et gemina uo
ta sunt: ut paruis et parientis seruet. na fer opem pp parai
serua me pp parientem dicit. lu. Lu f opem serua me ob.

DRIA

Nota hoc uersu totidem uerbis uti omnes puerpas in come-
diis. nec alias induci loqui ue in proscenio. Nam hec uox
post scenam tollitur. fer opem pp qd lucina est. inde ob-
stetrix q opem tulerit. serua me obsecro hoc ex eē hanc
potatē Junoni attribuit. q̄ illā Menander Dianam appel-

Menander

Virgih)

let. et sentiat hoc in buccolias Virgilius. Hui tā cito i
felicatē partus o' incredibilem tā cito ad rephensiones
Ridiculū ad irrisionē. et inspicie ridiculū si sit adūbium
an nom. ut sit uide hominē ridiculū. sed aduerbiū est ma-
gis. non sat cōmode diuisa sunt t̄p̄ribus. confusa tibi sūt
omnia inquit. nec unū quod suo t̄p̄o geritur. q̄z p̄deris
nō sat p̄sāt. diuisa digesta. et composita et distabuta
t̄p̄rib. ut per tempora // mibi ne. adhuc Dauus non
peperit. et bñ. q. d. cū ille loquat̄ ille agat. michin
// nō immemor discipuli. discipuli misis lesbia & pamphi-
lus. om̄s per quos agit fallacia. et bene ergo discipulos impi-
tos o' et magr̄m dauū. qz supra dixit. Tū si quis magist̄
acceptit ad eam rē improbū. Alii hic pamphilū significare
putāt discipulū. qz dauus magist̄r nom̄ est. ad aliqd disci-
pulus et magister. et uic discipuli ḡs est sinḡlris casus. ali-
nā pluralis. putāt. ut discipulos dixerit om̄s per quos. aḡ
fallacia. s̄m illud tū si quis magr̄m ad eā rem imyr. Ego
quid narres nescio. semp̄ ita respōdet. dauus seni. tanq̄ nō
intelligat quid loquat̄. // Hic me impatum. redit ad illā se-
tentā. simul sceleratus dauus. si quid consily h̄t ut consu-
mat. // adortus esset adortus d̄r qui ex insidijs. repente
inuadit. dictū ab eo qz corpora. aggregentū exurgant
subito. atq; increscant. adortus aggressus. oīa hec ex tran-
quillitate maris sunt dicta metaphorice.

LESBIA lobstetrix. serua me dauus

ADHVC archillis que assolent queq: oportet. Spe-
 eta in hac scena: q̄ scite exp̄ssa sit consuetudo me-
 dici uel medicę egredientis ex egr̄i domo. nā ueniens de
 negociis eius loq̄ abiens de morbo. // Adhuc archillis:
 sicut ueteres scribūt adhuc ex incertis rebus, certa quedā
 cū hoc adūbio promittēbāt. q̄d genus ergo est firmæ pro-
 missionis. Adhuc Ar. q̄ Medicina aut in ratione aut
 in consuetudinē aut ī exemplis assolent q̄ consuetudinif
 est. oportet rationis signa esse ad salutē. deest herentia
 aut pertinētia. Sic in eautōn atq; hęc sunt ad uirtutē
 om̄iā q̄ absolute dixit ut desit aliquid tale. un̄ & nos
 dicimus quid ad rem uel quid ad me. // nūc primū fac
ista ut lauet. ad honestatē rei non dixit quid uel quomō
 lauandū sit. nam de menstruosa purificatiōe ad puer-
 perū spectante satis intelligendū est. sic & apud Menā-
 drū. ut nunc apud Terentiū accipimus seruata puerpe-
 raz cōsuetudinē. fac ista ut. ista quae ex puero sordē-
 bāt. // Quod iussi dari bibere & quā imperauī date hoc
 & ex ratione pro puella nā & ex cōsuetudinē puerperaz
 q̄ ex continuo dolore anhelitu siccitatē pectoris cōtrahunt
 date q̄ bibere. Duo uerba inuincta. nullā hnt signem
 sū nom̄ie aut pronoiē. ut si dicas dic facere qd̄ iussi. da
 mihi bibere. & quantū impauī. qualitātē & modū rei
 dixit qd̄ iussit quantū. quod iussi date bibere. & quā
 iussi replicat q̄ timet de salute. mox huc redeo. ut iactan-
 tiā et auctoritatē medicorū imitetur. dicendo quod iussi
 nō sufficebat. s; et imperauī dixit // sicut puer. satis obste-
 trici adhuc incertū. cui ut dicā ita & a matre sanguino-
 lentū. non pulchrū. quid uideri potuit. s; pro eo scitum
 dixit more muliebri adulatorio. ut qd̄ hq; p̄mū natū lauder-

Adum est

robore M

Colignu

Mediana genera

Apophis

Menstruosa purificatiōe mulierū

Vesim & auditi mige
nos scripibiles habem
qm̄ p̄ccam
Cicero

Abno p̄ccam

DRIA

ecastor per aedem castoris uel polluas aptu est feminis uira
 mentu // natus e pamp^o Virg que Dardanio anchise alma
 venus phrygi g. s. ad vn. ordo est persaus ecastor. i. per Virg
 edem cas. saus est // deos queso ut sit supstes. supstes sunt
 senes et anus. un et ipsi magis supsticiosi / qui deos timent
 nimis quod signu est deliranti / supstices nuc saluos // qn
 quid ipse est ingenio bono / quan^o et cum interdū sunt ca
 suales // et quando pro q & pro quia intelligimus / qn qde
 ipse transit a puero ad ipm pamphilū // uel hoc quis nō
 credat / uel mō non est disunctiua cōiunctio // s; pro etiā
 posita ut est apud Virg vel priamo miseranda manus ut Virg
 hoc subaudias. exceptis illis que reprehendit supra // abste ee
 nati et ortū legitur / ut sit instructū com mentū. // non
 impabat corā. coram ad certas personas refert / ad omnes
 palam // quod opus facto esset impersonatiue dicit / puer
pere claus casus / s non impabat puerpe corā / qd facto op
 esset / sicut ei dicitur / quid uis tibi faciā / nec puerpera
 q; puerū solū parat dicta s; puerū uel puerā / ut antiq
 dicebant // illis que sunt intus clamitat / de eo argum
 tū qd non factū est / cū fieri non potuerit clamat deuia
 mire clamat / qd maluit clamare q; sine labore impare
 // o daue itan contemnor / hoc est adeo ne itan contemnor
 pualde contemnor / tenum aut grecum est .i. cedor et rei
 ciōr / nā ueteres tenne dicebant sine prepositione / Ita ne
 tand indignatio est ad aestimationē reuocantis eius dicta
 uel facta quo contemnit // idoneus apus & ad hanc rem
 natus // aperte fallere / audacius q; occulto // saltem accura
to & mire saltem / quod ponit in desperatione rezy. salte
accurate / hoc est clam non aperte // certe si resauerim
 suspensio minatoria / & ad id sup de pistrino spectat /
 aut aliquid ē uolentius // certe suspendendū est / her

Perocastor

Supstes

vel p^o etiā

coram
palam

Puera

Tennere

Occidit

Virg

Virg

D

Virg

Virg

Virg

32

Paraphras

Verum
metuere → D^o

Retulit

Vol p. 10

Men

Eho

Puer

Metalepsis

Etia p adhuc

Vneg

Occipi

Sallust

(Omni)

ele nūc hic se ipsius fallit. haud ego. hoc ita dicit: ut audi
 at spectator. non ut simo. edixi tibi hoc illud reddit edi
 co tibi ne temē facias. interminatus sum ne faceres pro mi
 natus sū. num ueritus: ueretur liber metuit seruus. deest es
 a pta locutio nascenti. alibi non simultatē meam
 te uereri. quid rettulit. rettulit pro fuit uel interfuit &
 producit re syllabā. & est sensus si contempsisti. q̄ tibi mi
 natus non sim. Teneo quid eret & quid agam hēo. hoc
 dixit: non ut simo. s; ut spectator audiat. hoc deniq; senex
 dicens probat clauo. quid taces et quid agam habeo. & qd
 respondeā scio. quid credas. pp quid. aut quā rem aut quo
 modo. quid credas. repetit uerbū eius quod ait credon
 q̄ adiuuandū p̄nunciatioē est. q̄ tibi non renuciata
 nunciata compositū p̄ simplici. mihim quisq̄ fauet
 sibi senex in eo quod se uult perspicacē uideri. eho an
tute. eho nūc interiectio est admirantis. alias ad se uo
 cantis. eho dum ad me. nam qui tibi istec. i. unde
quasi tu dicas factū id consilio dicas p̄ credas. non ei dici
 mus nisi qd̄ creditur ab eo quod sequit̄ ad id qd̄ prae
 cedit. figura ^{ta} melepsis a posterioribus ad priora. idem
 alibi audacter dicit. & alibi foenerariū istud beneficiū
 pulchre tibi dices. i. credes scies senties. Non satis me
pernosti. etiā qualis sim simo. etiam pro adhuc. ut vir
ideumq; et cur. et arm. te. Ego ne te. duob; istis pro
nomimbus o se senex sare omnia. sed si quid tibi nar
rare occipi melius q̄ incepti dicitur ab occipio. est enim
occepi q̄ caput rei institui. falso pot̄ et iromice falso. p̄
 nunciari. pot̄ et falso loqueris dici. ut Sal. falso q̄ritur
de nata. & uocalitatis cā sic dixit. ut sedulo optato cento.
q̄ sedule optate certe. nihil iam mutire. Enni nec dicit

DKIA

nec facio // ego unū hoc scio neminē . neminē dicendo ma-
 ioriore companionē facit . uel cōfirmationē fecit . non solum
 gliecrū peperisse . si et neminē . hic peperisse dicen^o ostēdit
 domū & est neminē nullum hominē . q̄ et in femineo
 grē neminē positū . // deferent mox huc puerū aū hostiū
 ut q̄ noster nobis // id ego tibi renūcio . fingit se prodere
 quod ipse facturū est . ut non credat senex ab eo fieri
 qd̄ predixit fore . id ego tibi renūcio . re syllā apud uētēs
 interdū abundat . renūcio pro nuncio . & Cicero re-
 nunciatū est in renūcio q̄ secretū consiliū . ut sup̄
 renunciatū est clauū consilio factū aut dolis . cū odio &
 magna cū inuidia dixit clauū quasi si sine eo dixisset . ut
 Virg. cum turnus inuasaret dixit nulla mora in t̄no
 // proorsus a me opinionē q̄ porro uersus . ergo pro eo qd̄
 est oīno . sunt qui coniunctionē uelint esse . opinionem
tuā hanc . hanc cum tedio dixit . hoc est nimis molestā
 nimis suspiciacem . nimis accusatricē . sic dixit hanc tuā
 ut Virg. in heredo solemq; suum sua sidera norunt . & i Virg
 adelphus iam uo omite demea tuā istā iracundiā . // au
dini & credo . locus cōmunis an fame credendū sit . bñ subū
 xit credo . non ei audisse statim credere est . // multa cōcur-
 runt simul . qui cōiecturā . restat aū ut multis cōcurrentib;
 signis . una cōiectura confletur . // iam primū her se ex
 p̄panphilo . concepit . sed qd̄ credit senex est a sūmo ad imū
 & ex factis et ex dictis . & ex rebus atq; personis sumit ar-
 gūmēta . postq̄ uidit nuptias ap . // missa est analla ihco
ihco loci significatio est . et breuitatē t̄p̄is notans . nihil mo
uent nuptie . nō p̄turbant nuptie . // Quid ais cum itelle
xeras . qua se uenerat clauis obuiū . s. in festū q. in uenit
 senem . tā etiā uersute ut obuiam et deprehensus elabat
 // Quis igit̄ eum ab illa abstraxit . non frigide inuitit dixisse

Re syllaba abū
 dat interdū ap̄d
 ueteres

nam δοξον grece lesio ē .

Abundat

Proorsus q. porro
 uersus

Conflet^r

Ihco

DKIA

uerbū cesserit // Si uenerit quod di prohibeāt discessio ^{parenthesis pro euphemismo} At si
 corrigatur quot comoditates uide. Silogismus per contraria. //
 principio amico filiū restitueris. principio. nec itulit secūdo. re
 stitueris inuenies. ergo anachatin duplex amico filiū ab honesto
 Quid iste cōcedentis et ueluti uicti uerbū tanq̄ si diceret quid
 abundat istic. uel potius significatiuū istic hominē de loco et
 sententia decedē. ut e contrario perstare ac resistere dicitur q̄
 aliquid negat // si id animū induxit. legē et induxisti. s; illd
 plenū est. hoc per metaplasma sinopen diminuit. // Ipsus in
 clausus. qui manus est eorū consilijs dix. cōmendatio testis
 ue in foro mō e clauso audiui. ergo ipsus quasi qui maxie sciat
 tate adeo iam eius audies ūba. adeo mō abundat. ut virgil
 ai q; adeo. quē mox. eccū uide. eccū q̄ ecce eū ueteres di
 xerunt. // curus et auum sellū quod apertius significat ec
 ce illū

Abundat

Adeo abundat

Eccū

Regula aduer
te

Oratio incipies
a p̄nomine gen
ius semp

Cicero

AD TE ibam Quid nā. Dauus ut recte scribat da
 uos scribendū est. qz nulla lra uocalis geminata
 unā facit syllabā. sed quia ambiguitas uitanda est
 nominatiui singlris. & accusatiui pluralis. necessario
 pro hac regula digāma uatur Dauus seruus vulgus
 coruus. // Ad te ibam. Quid nam. hic locus est in quo
 iam ad discrimi mali producta comedia in meliore
 partem iā incipit inclinare. // Ego dudū nōnihil ue
 ritus sū. semp grauis inceptis orōnis. q̄ exordiu
 sumit a pronomiē. ut ego postq̄ te emi a paruulo
 E go dudū ueritus sum claus abste ne faceres. breui
 ter. pro ueritus sum. nequid abste fieret. sicut supra
 hei metui a crsude. 7 cicero qui scatus sum a dijs im
 mortalibz. pro eo qd̄ est q̄ ab us peti. scatus sū eos
 // p̄pea q̄ amat filius. totū cum extenuatiōe ptulit.

□ Eccū ellū

Decce eū. ecce illū. & obscuri ellū

Olim p^o nup

Replicare

Itaq: due pt⁶

Virg. long
 Quod te p^o supe
 ros oro. deest. ob

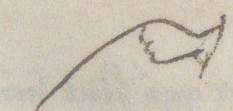
Tentamentu

dabas. & nota olim pro nuper. alui esse confes nūc me
 non persone. si rei condicio est cōmutata. // Si in rem
 est utriq: ut fiant. prave proposuit. ut recte replicaret
 si in rem est utq: ab utali argumētis. utrunq: de duobz cō
 stat. bene utriq: in et tibi non alteri inutile. // si si ex ea
 re i. nuptiaz mutauit nūm ex plurali singlrem fiant
 ex ea re // in cōmune. i. ex equali provide // q: si illa tua
 sit pamphili q: ego sim pater. nota suauissimā ueritatē
 nā quis dicat quasi tū sic erat uel esse debuit in xya copu
 latione // Immo ita uolo q: utile est. q: in rem est itaq:
 postulo // ita q: modo due partes sūt. ut in hechyra ita q:
 unā inter nos aetatem agere liceat // nisi ipsa res moneā
 bene intulit moneat non postulet. q: postulo ptulit.
 // Irae sunt inter glicerū & gnātū. hoc leto uultu pñūciat
 simo. & hoc a possibili est. Loq: ē apud eum. ex quo au
 dierat pamphilū pro uxore hīe hanc pegrinā. // Audi
 ironia. inox fabule. & hic paulo sapientior inducit & mi
 nus obnoxius dolis. // Profecto sic est pfecto cōfirmatio
 est. // Amantiū irae. ^{color}sententia. qua sepe ab una psona
 recedit. & in omīs aliqd dicit. est ēi sū auctate sentētia
 // Integratio Instauratio id te oro deest ob ut sit ob id.
 ut virg. quod te p^o supos // priusq: hāc inuidiosius cū
 vna sit. ita in Eunuchō. mētricam ppeti contumelias //
 reducat animū. hoc sit ut supra. ipm animū egrotuz
 // uxorem demus. ut in Eautōn. quomō id mīmo piculo
 demus adolescentulo. // neq: illū hanc ppetio. Amphi
 bologia de industria posuit. neq: me perpeti. ut duobz
 eū argumētis includat // nisi piculū fecens tentamētum
 dem Teren. fac piculū in lictens. // At istuc in filiam
 fieri graue est. mirabile dictū. & id quid' merito in p

DRIA

uerbū cesserit // Si uenerit quod di prohibeat discessio ^{parenthesis pro euphemismo} At si
 corrigitur quoc edmoditates unde. Silogismus per contraria. //
 principio amico filiū restitueris. principio. nec itulit secūdo. re
 stitueris inuenies. ergo anachatin duplex. amico filiū ab honesto
 Quid istic cōcedentis et uelut inēti uerbū tanq̄ si diceret quid
 abundat istic. uel potius significatiuū istic hominē de loco et
 sententia decedē. ut e contrario perstare ac resistere dicitur q̄
 aliquid negat // si id animū induxit. legē et induxisti. s̄ illd
 plenū est. hoc per metaplasmā sincopen diminuit. // Ipsus in
 clausus. qui manus est eorū consilijs dix. cōmendatio testis
 ue in foro mō e clauso audiui. ergo ipsus quasi qui maxie sciat
 tate adeo iam eius audies ūba. adeo mō abundat. ut Virgil
 ai q; adeo. quē mox. eccū uicō. eccū q̄ ecce eū ueteres di Virg
 xerunt. & curus et auum sellū quod apertius significat ec
 ce illū

Abundat

Adeo abundat

Virg

Eccū

Regula aduer
te

Oratio incipies
a p̄nomine gen
ius semp

AD TE ibam Quid nā. Dauus ut recte scribat da
 uos scribendū est. qz nulla lra uocalis geminata
 unā facit syllabā. sed quia ambiguitas uitanda est
 nominatiui singularis. & accusatiui pluralis. necessario
 pro hac regula digāma utitur Dauus seruus vulgus
 cornus // Ad te ibam Quid nam. hic locus est in quo
 iam ad discrimi mali producta comedia in meliore
 partem iā incipit inclinare // Ego dudū nōnihil ue
 ritus sū. semp grauis inceptio orōnis. q̄ exordiu
 sumit a pronomie. ut ego postq̄ te emi a paruulo
 E go dudū ueritus sum clauso abste ne faceres. breui
 ter. pro ueritus sum. nequid abste fieret. sicut supra
 hei metui a cricide. 7 cicero qui p̄catus sum a clus in
 mortalibz pro eo qd̄ est q̄ ab us peti. p̄catus sū eos
 si p̄p̄ea q̄ amat filius. totū cum extenuatiōe ptulit.

Cicero

□ Eccū ellū

Ecce eū. ecce illū. & obscuri ellū

committere
comendare

futilis unde

Virg

Plaut

Virg

Recentiu' promissio
ru' maior uis

24/1/1/2

Virg

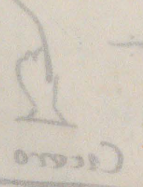
24/1/1/2
24/1/1/2

nullus nulli solus soli declinabat, me comississe non comen-
dasse. comittimus ei quz cu magno piculo uolum' esse ser-
uata // futali leui nam a uase qd' futalis dr' qd' non (de) depo-
ponunt mistri sacoru' quod est acuto fundo. et patulo ore nit-
instabiliq; ut consilius habuit non futalis auctor // Ego pti-
um. aut premiu' gnaliter p' bono aut malefacto redditur nih-
sed discernitur. ita modo pretiu' p' stulticia est poena. pre-
miu' pro uirtute honor est et lucrū. p'tium. ob stul. sic plau-
Plaut tus. pretiu' ob asinos pro asinoru' pretiu' Virg. rē magnā pre-
Virg tiā q; more fore 7 alibi. illū tades affectu p'tio // posthac inco-
lumentem scio me fore. sic dicere solemus in magno piculo po-
siti nuq' periclitaturus. si illud periculū poterimus euadere
post audacter se incolumē in futurū p'mittit fore. cū ui-
ta hominis. tā uariis multisq; piculis sit conferta. si dicit
sic. si hoc periculū euaso. scio me non postea periclitaturū. 7
est sensus. tam difficile est hinc euadere. ut qui hinc eua-
serit. uideat immortalis futurus // nā quid ego nē dicam
patri. bñ patri. non simoni. ut de auctē huius nomis
sūmus terror exurgat // mō pollicitus sū. modo mire et
ei maiore uim hnt recentiora p'missa. cetero oratore polli-
citatus sū dixit. // qua fiducia id facē audeā. qua si. ad p'so-
nam suā retulit. qua si. mō impudentiā sig' // nes quid
uic de me faciā scio Alii sū de legunt // atq; id ago sedu-
lo. id q'ro. hoc est ut inueniā quid faciā. aliquā produ-
cam morā. & productā legitur. signi' autē differam pro-
cendā prolatem // Eho dū bone uir quid agis. grauis int-
rogatio et minantis. cū primo iracūdia. et nō ironia p'
sequit'. cū omne genus contumelię. leue in eū duamur
in quē ferimur iracūdia // Viden me tuis consiliis. hoc
nūquid negare possis // impeditū. impeditus p'pe. q' ita pe-

depo-
nit
nihil
mister

DRIA

des h[ab]itatos: ut progredi non possit. sed hic ad negociu[m]
 rectulit ille non defendit: si emendatu[m] promittat: & h[ab]it
 impeditu[m] expediã rectulit. duo promisit simul. et tempus
 cum celeritate & effectum. imo melius. bene melius. com
 paratiue q[ui] hoc bonu[m] sit. illud melius // hoc tibi credã fur
 cifer. furciferi dicebant qui ob leue delictum cogebantur
 hominis ignominie magis q[ua]m supplicii causa circa uicinos
 furcam in collo ferre subligatis ad eã manibus. & predicat[ur]
 peccat[ur] suum simulq[ue] submonitio ceteros ne quid simile ad
 mitterent. Itaq[ue] et Cicero de seruo quid inde furcifer. quo
 progredit[ur] // tu rem perditã et impeditã multu[m] progress[us]
 est impediãm dicere. modo perperditã dixit. sensus hic
 est integra perdidisti. & perditã restitues. hoc est integram
 impeditã q[ue] turbasti // hem quo fretus siem. est memor se
 ante dixisse dauu[m] in deo: cuius consilio fretus sum. // An
 non dixi hoc ita futurũ ut ab illa excludar. hac conclu
 dar. et inde quo me inducas // Quid meritis. pleã
satisfactio est confessio peccati sui reu[er]sioe poenar[um]. nam
mitiores eos reddimus quibus uultu ope p[er]itum pro delictis
nostris offerimus. Virg. equid merui nec deprecor // Sed Virg
 sine paululu[m] ad me ut redeam. redire d[icitur] qui anima re
 cipit aut quia mens esse desistit // iã aliquid despiciã. des
 picere est disquirere cõsilium. despiciere est deorsu[m] aspiciã
 // non h[ab]eo spaciũ ut de te. economia // namq[ue] hoc t[em]p[us] p[re]cauere
 sic Virg. sed motos praestat cõponere fluctus. et est silepsis Virg
 illud ei cogit hoc sinit

furcifer

Cicero

Plena satisfactio
quae fit

redire

Virg

CARINVS & PAMPHILVS - DAUUS seruus

Hoc est credibile aut memorabile. Elegans per
 turbatio in qua inter se Simo pamphil[us] dauus ca
 rinus Bria Cremes omnes omnib[us] reddunt[ur] offensi.

Carinus Pamphilus Dauus

Vere

Pronunciatiuum

Cicero

hocine est cr. aut me e contrario intelligendū incredibile 7 nefarium ab interrogacione quadā incipit qui nimis uas-
 cant ut & illud hocine est humanū factum. & totū hoc
 pronunciatiuum est. Hoc ē genus interrogatiōis uim negandi
 exprimit. hocine est credibile a generalitate incipit. ut Cicero
 q̄ facile serpat in uirgia & peccandi locis. // tanta uecordia
cuiq̄ inuata ut fiet. singlri & plurali nūo respondet ut
 malis gaudeant. cum dixisset cuiq̄ intulit nūm plurale
 ut alibi si quisq̄ est. qui placere studeat bonis. 2 reliqua
 deinde dixit. in ijs poeta nom̄ p̄ficer̄ suū. legit̄ gaudeāt
 et gaudeat // ex incomedis alienis sua ut cōparēt uel res cō
moda. hoc est non intelligit cōmoda sua. nisi ex incomedis
 alterius ea aestimauit. // Id ne est uerum imo id est. alij sic
 uerū est hoc genus hominū se probauit esse cū malus sit.
 eo sic contra hoc imo non hominē. sed pessimū hominem
 se probauit // est uerū imo quasi parū accusauit intulit
 id est genus hominū pessimū. ut hoc facere non hominis
 modo sit. sed pessimi hoīs // in denegando modo modo p
tantūmodo quis pudor paululū adest. adest pudor ne
 denegent. non adest. ut et praestent. post ubi est t̄p̄s
deest ut sit tempus promissa faciendi. // Tunc coacti ne
cessario se aperiunt. mox aut̄ necessio. qz nā sunt tales
 necessitas in natura est constituta // aperiunt mire a
periunt. quonū tunc cum p̄mittebāt mali erant. sed
 latebat malicia intra peccatoris altitudies // et timent
 & tam̄ his nūo subaudit̄ denegare. & melius timent q̄
 si diceret pudet eos. namq; tumor tm̄ malorū pudor ē
 bonorū. res mala scilicet tanq̄ mali sunt ad rem quā pre-
 stare nō possunt // Quis mihi es. quis tu es. quis tu es ad

Tumor

Pudor

Pleura lateris forata
dure fit

Plauti
Cicero

Vergil

Vergil

DIGNA

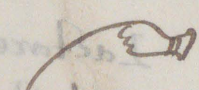
dignitate refert. quis in es ad necessitate idest si aut co
 gnatus. & hec uerba mollia sunt dictu sed aio aspera. cur
 mea tibi fidem comittere. Heus proximus. heus significatio
 est modo nominis ad intentione consideratione q. reuo-
 candi proximus sum ego met in .i. carior in met su qz alienis
proximus carus beniuol. & hoc est quod ait sup q equor su
 pamphilo si se illam in somnis qz ill. in am. Inde proximi
 et propinqui dicunt qui nobis cari esse debent. nihil pu
det. pudor est malefacti. uerecundia recti et honesti g
 nure posuit: si roges abundat. si in quo additu est. hic
 ubi opus est. ibi non prouident illic ubi nihil. et illic et
 ibi apti petitionis genus. hic opus est saluo pudore. illic le
git et illi. ubi nihil opus est. ubi nundu pmiserunt. ibi ue
 rentur. quod ait supra in denegando mo quis paululum
 Sed quid aga adeo ne ad eu. hic locus deliberationis est. an ad
 eat ad pamphilu unu abundat. et moraliter uerba cari
 in sunt posita. et cum eo iniuria expostulem. expostulac
 est aduersus eum quem inuisamus. na expostulare est q
 relam apud eu ipsum depono. de eo ipso qui fecit iuria
 postulare aut. querela dre de altero apud alteru. Ingera
mala multa. quasi tela sine ita dixit ingeratur mala. atqz
aliquis dicat nihil pmouens. hoc dicit et si existat aliq
 qui in dicat quid pfueris. respodebo. multu. multu sub
 iunxit. quoq modo mltum sed aliud facta. transitu fecit
 dicendo. molestus certe ei fuero. multu subaudiu. primo uo
 ei molestus certe. si hoc est si nihil aliud. pmo uo certe ut
 molestus fuero. atqz aio morem gessero. erit fructus iragdi
 ex uindicta et per iracundia et uerberatione. non inuenit
 qd sit multu. aliud q inuenit. molestus certe ei fuero
multu subaudiu. Carine et me et te mire artificiose

Intentio

proximus

pudor

bp

expostulare

Postulare

Promouerit

.i. pfuerit

atqz aio morem gessero

fecit pamphilū priorem alloqui ad perstringendā iracō-
 diam Carini. alioquin si prior uociferare potuiss̄, tragica
 exclamatiōe usus esset imprudens, et defensio ab imp̄-
 dentia. & ei nisi bone esset conscientie nunq̄ diceret te
 perdidisti purgaturus. // Ita ne imprudens, distingue hic, 7
 attende hoc illum repente qđ indignatur magis qđ si
 audiret imprudens, 7 non audiret reliqua. // qui autē
 animū ex aīo spe meo qđ imprudens. hic articulus om̄s
 defensionis, & per concessiuā qualitātē hoc dictū est con-
 stitutus idcirco hoc ipsū carinus post informatiōēs repe-
 tit hoc cupiens eripere pamphilo quo illū maxime
 nitat // falsus est modo participiū p fallens, alias pro
 fallax accipitur // hoc solidū uisum solidū plenū idoneū
 integrū // Nisi lactasses produxisses, oblectasses induxisses
 qđ significatio frustrationē ostendit. Lactare est inducē
 in aliquā uoluntatē a Lactando, unde et oblectare, hēas
 pmissio irati animi // habeam ut sup̄ aut si tibi nuptis
 // quas hic in suis consiliis conficit ironia, ut sup̄ cui con-
 silio fretus sum, et cū uerser ptulerit, sic debite inferre
 est ergo anacoluthon. ut est illud principio amico filium
 // cofecit legit et conflauit // sollicitudines pturbationes, // me
carisifex, qui me torfit, ut alibi deo uato meo, hoc est in
 me iraco deo // de te si exemplū caput, utrū si te imitatur
 ut si de te exigit poenas, ut alibi ipse, uterq; exempla t te
 edent, si melius te imitat acapimus // haud istuc dicas
 si cognoris, nosti ei si cognoris non ita dicas // cū patre alter-
casti Legit et altercatus, non ei alterco dicim // nec te
quiuic hodie cogere argumētū attulit ex us qđ non sūt
 facta, cum fieri debuerit // Immo et prēterea et amplius
 inno et deest audi // quo tu minus sas, quo i. quod, 7 deest

falsus qđ

solidum

Lactare

Oblectare unde

Altercor nō alterco

DRIA

audi uel accipe : ut sit quod uel quoniā uel quo , ex quo ,
 aut quare . aut certe . erit sensus huiusmodi cum subauditōe
 1 mmo et qui minus scis erinas meas . eo magis audi . aut
imo et he nuptie non apparabunt mihi . quo ipse . s . q̄ min
 tu scis erinas meas . idest false nuptie erāt . q̄ res te fallit ma
 gis irasā q̄ mihi cogit merito . he nuptie legūt et hec . n / sic ei
 ueteres dixunt / nō appa . m̄ . s̄ tua uolūtate coact̄ . hic ac
 cusatio . ille ei excusat per imprudentiā . hic arguit uolun
 tatem . hoc ergo dixit eo graui . quo nullo cogente peccasti
 Cur me enecas / crucias / s̄ instare ut dicerē me ductuz . pat̄
 suadere orare . q̄ non plus dicere posset . s̄ dauus . tū admi
 ratione p̄mā . aliud cū suspensione . s̄ dauus interturbat
 intulit et inter mō pro non mediocri signe . est ei actiua pa
 ticula . ut interfectus interceptus . uel inter mō post . ut hūc ⁷⁰ Virg Inter
 inter fluuiō tyberinus amoeno . s̄ Nescio . nisi . et irasatur
 dauo dixit nescio alioquin sat . nisi mihi deos fuisse nato
 deest qd̄ absit . nisi q̄ factū hoc est . non q̄ non credat . ut
 te roget . sed q̄ inepte . s̄ At tibi diu dignū factis exitū dūt
 A t̄ principii incarpationis aptū . ut Virg . At tibi pro scelere exil . ^{Virg}
 7 Horat̄ . At o deorū quicqd̄ in celo regis . s̄ eho die m̄ . Intiectio ^{Horati}
 est intentionē audientis exposcens . die mihi semp̄ inuictosū
 est . ^{Virg} die m̄ Dameta . s̄ si omnes hunc comectū . cum o ^{Virg}
 dio hoc p̄nunciandū est . adeo eictū dixit . s̄ deceptus sum
 excusat . dū non ultro fecerit . s̄ scio non ad demptionē . s̄
 ad defatigationē reddidit . ergo ai uonia sonandū . s̄ Hac
nō successit deest qd̄ conabam̄ . 7 prope de bono . sicut dicit
 s̄ alia aggrediam̄ . enitatur mō . alias adoriri . et p̄pe dicit̄
 repente ex insidijs aliq̄ inuadere . s̄ tibi pro hoc suū . suū
 p̄ seruitute posuit . ut seruito enixe tulim̄ . s̄ conari maibus
et pedibz ut sup̄ . quem ego ardeo obnixē omniā facturū . et ac

Nuptia

Apparabunt

Interturbat

Virg Inter

Virg

Horati

Virg

casatus casu sine intermissione significat noctes et dies ma-
 nibus et pedibus // propter spem euenit . euenit productum
 potius qz hoc ppetuum non uult pamphilo accidere ergo euenit
 pone p ueniet aut euenit modo correpta // parum succedit
 qd ago . sed uestrum est officium prebere . At nostrum non est for-
 tunam posse prestare . et bene succedit . ut quod agimus . of-
 tendas successus esse atqz fortune . // At facio sedulo . i.
 ex aido et sine dolo . // me missum face . i. noli uti opa mea
 parum succedit quod ago hic deest utilis . snia pro sapiente
 contra foramina . // restitue mi quem accepisti locum . sensus est
 omnia mihi integra et salua redde . qualia tibi tradidi . con-
 sulto . uel cum nihil permissem patri // Hem sed mane . hoc
 quasi incipientis demonstrans qz aliquid noui se inuenisse .
 Nunc me demum pro denique // Nihil ad te . Quero ei hec ad co-
 gitantem nihil pertinere oportuit . // At iam hoc tibi . i. dabo / co-
 silium scilicet . quo in pristinum locum restituaris .

MYSIS PAMPHILYS MARINYS

Iam iam ubi ubi erit . inuentum tibi curabo . In scena
 hac instauratio est adhortationis pamphili per misidem .
 opus est ei adhortari rursus adulescentem . ne sub paterna
 oppressionem stringatur . // Iam iam ubi ubi est . oportune
 rursus aestuante pamphilo . amicae intus obicit p miside
 ne succumbat ad nuptias patri . quis promissit se ducatur
 coniugem . aduersus quam difficultatem qz ipsius persona no
 sufficit . id agit . ut ad glaucum modo adducat pamphilum . q
 affectum cogitat . non ex eo solum qz eum puella uocat . s. et qz de-
 siderat eum uidere ubi ubi erit inuentum . in prima parte uim
 suam tenet . in posteriore productione . et est quodmodum ut ut
 quamquam unde unde p ubicumque quocumque undecumque // Inuen-
 tum tibi curabo . mecum adductum pamphilum . non solum se addu-

Vbi ubi

Miside

Miside
 Pamphilus
 Miside

no alterco

DIMA

eturū p̄misit sed et tempus addidit et bene tibi quasi a
 manu // Tu uero anime mi oratio feminea et mollis ml
 tis implicata blandimētis. ait ei tu mi anime p̄ meus // hoc
 malū integrasit. Integratur qd̄ ad integrū redit qd̄
 reperit quod instaurat // sollicitatier perturbari. hoc malū
 amor meus uel glicery sollicitudo. quā nefare oportuit nup
 tias in apparari apparari ad honorem et timorē refertur. et
 datiuo casui subiunctū cladem et perniciē siḡ vt Virg mibi
 sacra parari // Age si hic nō insanit satis hic exatus compri
 mit carinū ne fomica iracundie pamphilo p̄beret aut si poeni
 tet te q̄rum sua sponte isanit si hic non isanit. Ironia est aut
 laus ad inuitandū pamphilū. Misit asseuatio est si a nomie
 eius incipias cum quo loqueris. // atq; edepol ea res. i. nuptias ap
 parari sensit // per om̄s tibi aduro deos ad ^{ad} auctiuā particula
 ut admirabilē i. ualde mirabilē. & hoc sup̄est. ut amissa fide
 iurandū sit // nō si in capiundos sciā inuaticos omnes homines
 mira uerecundia omnes homies maluit dicere. ut in his q̄s
 parentes siḡ q̄ aperte dicere pater cuius metu p̄misit nup
 tias et contra illud sed uim nequeas ferre. Nō si capiundos mibi
 sciā ita dixit de uno hoc est pater om̄s hoies. ut idem o celū
 o terra o maria neptunia. nūquid et celū neptunū est. nō utiq;
 hic omnia hec mare uult esse vt Virg om̄ia uel mediū fiant
 mare // contigit quod vix euenit contigisse dicit // conue
 nit mores. recte et id quod matrimoniu firmat. // Valeant
 hoc est abeant recedant qz discedentib et mortuis vale d̄r
 vt Virg salue eternū mibi maxime palla. vel poti cū ma
 le operatur esset considerato patre locutus est. & nō dix qz re
 cedant pereant et attende q̄ moderate de plurali dixerit
 cū significaret patrem ualeant renūciatiois et imp̄catiois
 est uerbū hanc nisi mors. hoc per concessionē dicit. // adimz

Respice. i. Respice
 Respice. i. Respice

Virg Integrat

Apparari

Ad. aduclina
pticula

Virg

contigit
non moriantur ut alij putant
per amphrasin

Vale

PP
Resipisco .i. spiritu
reuoco . recipio

. stare

Ving

Ving

Ving

nemo, persecerat ne de patre dicat // Resipisco, spiritum reuo-
cat sensus // magis uerum, et uerius dicimus // ut ne pater, ut
ne non // per me stasse, stasse hoc est esse, ut ille descaq: mo-
tis stat domus, aliter plenum est, & idem stant et juniperi s3
pro horrent, ut stant lumina flammae, per me stasse, hoc est
per me factum esse, ne fierent nuptiae // miser eque atq: ego
bene eque, et quia hic amore uexatur, et intulit paradoxen, na
uolebat sibi dici fortis, quod illi tam mox dicit, hic igitur aliter
respondet atq: interrogat pamphilus, ideo q: uideat im-
possibile esse palam resistere parenti // Consilium quero, sensus est
scio quid coneris, an efficere possis, nescio // scio quid coneris, si
pamphilus est persona, cum ironia dicit, si carini simplicitate lauda-
tio est, sed si pamphilus est, erit ut supra ex unis geminas in officinas
nuptias, sed non esse personam pamphilum ex subiectis ostendit // non
tibi habeo, ne erres, deterret aut carinum, ut et ipse adiuuet dauum
ne pamphilus nubat philomena, et eod. sensu utit dauus aduersus
carinum, q: supra quasi necesse sit te illam ducere uxorem, no tibi ha-
beo, ne er, uel, ut et carinus pro se sentiat, hoc dicit ueluti solent
serui contumaciores aduersus amicum dnm, q: nup a carino accusatus
est uel q: et quod pdicat no ht, et uidet tacendum non esse, // sat
hmo, q: dilatio facta est, ut satis sit // ne uacuum esse me, me ne
pro ne dnm, me, aut aduerbium est prohibentis, ut sit ne non, Sat
secundo libro, ne illa tanto paria sunt, pro ne dnm, // proinde uos hic
amolimini, amoliri dicunt ea q: cum magna difficultate et mol-
mine submouent, et tollunt e medio, sic dixit q: odioso et mo-
lesto, discedere dicit, qui facile abire, e medio, amolitur qui vix
recedit, punde uos hic am, molestum impedimentum, ex rei ma-
gnitudine iacentis in medio, et id impedientibus dixi amolimini
hic, non abire, et sic spe iniecta et gaudio, na et imperat dnm, su-
callidus subiugens, na in impedimento estis, Vtrum hoc uer-

amolimini, bA
discedere

amoliri
discedere
Ving

DRIA

dicit an fingit: qui adhuc consilium non inuenit quod nar-
 rare possit. // ego hanc uisam gliceriū s. & per comisatioz
 puella dicit hanc // Quid tu quo te hinc agis? ut tarditatem
 discedentis ostēdat. agere se ei tardi et tristes dicunt. sic
 Vrg. uisam sui honore ratē sergestus agebat. et illud ec
 ce gubernator se se palinurus agebat. Quid tu quo h. te a
 admonitio discedentis ut solet. nā a quo discedere deside-
 ramus. admonem? ^{si in q^o loco} uel quo eat ^{ad locū} id facere p
 interrogatiōne admonet dauus carinū, ut ipse abscedat
 carinus qui nunc ultimus remanet. // Verū uis dicam
 pro initio sedule narratiōis hoc sumim? an sic responderet
 carinus. tanq̄ qui intelligat nō dici sibi uelle dauū q̄ eat
 sed id agere ut abscedat // Narratiōis ih incipit initū nar-
 ratiōis scilicet quo eat. qz uerū uis dicā probemū narra-
 tiū est. // Quid de me fiet. quid igit̄ inquit quid de me fiet
 ab eo hoc quasi adiocante p̄nunciandū est. nā sic illi impu-
 dens responderet quid de me fiet. de philomena dicendo. //
 E ho tu impudens nō satis? prope carino dixit impudens. q̄
 et insolita et multa poscenti. qui ppe qui et sponsam alieā
 petere ausus sit. et non satis hē per dauū sibi morā pre-
 stitā p̄phili nuptiar. // qz tibi dieculā addo. horā. et est
 hypocorisma. diecula hoc est tempusculū. et sumit̄ ab eo
 qd̄ est hec dies diecula. mora et quasi dies parua. i qua s.
 ambiat quātum poterit ad ducendā philomenā. Vult a
 se dauus adiunari per carinū et biram // promoueo
 nuptias. memoriter dauus. scit a illum his uerbis petis-
 se salutē. aliquot dies profer. dā proficiscar aliquo ne
 uideam. cuius rei oblitus carinus. et ut ducat uxorem
 petat. Ridiculū deest hominem. Age ueniam vix cō-
cedentis & uix consentientis. Age ueniam. Tu misis

facile

Agere se.

Vrg

inquit

pro

diecula

Hypocorisma

Apollim comu-
libero patri
cha sacra

Rosipato i. hinc
reuoce r. r. r.

dum ex eo a glicerio scilicet

M. T. S. S. in p. l. DAVVS. feruus

Nihil ne esse propriū cuiq̄. Hec scena admistratiōē
 Ndoli hē. quod fit ut deterreat chremes filiā suam
 pamphilo dare. & inde non minimas partes in hac mi
 sidi attribui hoc est persone femine. siue hec personat̄
 iuris agitur ut apud ueteres. siue per mulierē ut nē
 uideatur. Nihil ne aduerbiū percontant̄. nihil ne eē
 propriū. omne qd̄ inuū est. aut habemus propum
 aut mutuū. & propriū perpetuum. ut propa hec si dona
 fuissent. & nihil nobis propriū esse pōt. Quod eī non fuit
 nec esse quid̄ potest. aut quod eripi pōt non est nostrum
 nisi illa q̄ eripi non possunt. ut sapientia iusticia prudē
 tiaq; fortuna neq; dare neq; eripe cuiq̄. et simul hoc ip̄
 & a re & a persona. cuiq̄ propriū perpetuū. non tempo
 rale aut mutuū. Quostrā fidem. admiratiōis aduer
 bium cum exclamatiōe fidem dixit opem et auxiliū
 ut tyrrhenam q; fidem. sūmum bonū. mire q; pleno et
 neutro. exculit sūmum bonū. pamphilū amicū ama
 torem uirū. Amicus animi est. Amator corporis. nō
 eī continuo amator et bene uult. ut dido amans eneam
 sed non et amica fuit. nā dixit. non potat abreptū diuelle
 corp̄. et v. sp. Itam Catullus. cogit amare magis. sed bā
 uelle minus. et est hic officium et blandimētum. amatoe
 et inuū dixit ad discretione. ut p̄ ea que inuenerat ma
 ritū onderet. in quouis loco paratū. dixerat omnes
 affectus quicunq; de proximo possunt. Verū ex eo
 id est pamphilo. nunc misera quē caput dolore. cum
 admiratiōe. p̄nūciat quē et cū exclamatiōe quadaz
 faale hic plus mali est. faale aduerbiū confirmant̄ est

Virg
 & propriū

amicus
 amator
 D

Virg

Virg

Catullus

habere coram

quid p̄nametur

quid amatoe dandi virum

DKIA

id est liquido et manifesto. Veteres facile dicebant p' eto.
Vetere illius civitatis facile publicum dolorem dolore det
 truxit probe et post intulit separatim qd sequit' facile hic
 plus mali est in dolore metus scilicet amittendi q' in uolu-
 tate retinendi q' illic bonu' in summo bono dicit e' ex bo-
 nis q' bona aestimam' plus nos mali cape' cu' aut amissu-
 ros nos credim' aut amittim' q' boni cum habem'. facile
 hic plus mali est. plus in dolore et metu diximus. q' illic boni
 in amico amatore et uiro. // Mi h' quid iste obsecro e'
 Ex misidis uerbis quid dauus faciat demonstratur. quid iste
 mali scilicet na' inuolutu' pueru' portabat dauus. & ideo
 dicit mulier quid iste mali du' ille euoluit et pueru' p-
 fert que' postq' expediuit tu illa dixit quo portas // Mi-
siss nunc opus tua. Hec scena actiosa est magis e' in ges-
 tu q' in orone est constituta. Missis nunc opus est. pperatis
 et impense agentis uerba dau' monstrant. // exprompta in
medu' prolata memoria atq; astucia. memoria: ut precep-
 ta retineat dau'. astucia ad agendu' que' importaret
 meoria simplicitate magis ut memor sit dau' preceptoru'
 et meoria modo p' intelligentia. Virg' instam' tu' immemo-
res. // ex ara sume hinc tibi. ara s. Apollinis. que' Aflion
 Menander uocat aut q' apollini comedia est dicata in
 cuius honore aram constituerunt comedia celebrantes. a-
 pollini ergo comoedia. Libero patri tragedia. // Verbenas tibi
Verbene q' herbene. redimicula sunt arax tibi. q' gestum
 quenda' et motu' stomachatus h' ut alibi. nam quod uis e'
 sume dixit non tibi substerne. ex ara sume. Verbene sunt
 omnes herbe frondes q' feste ad aras coronandas. uel omnes
 herbe frondes q' ex aliquo loco pure decerpit // Q' obrem tu-
te no' facis. tute nunc dicit. cu' pronon' ad ea' reuocat p'sona'

facile
 Cicero

Virg

Non satis in placet ista exp' de
 Ara apollinis. nam actus co-
 medie ita accipi debet. ut fieri
 uideat in eis locis ubi agit. no' in
 in scena. s' in quoda' uico uel
 platea arhenensi. // q' ironice
 2 delubrio dicit sume ex ara /
 q' ibi multa erat. q' diceret
 uade n' ad templu' 2 ibi accipe
 uerbas. nam ducim' accipimus
 in hac habenda' platea dicit' est 24.

Apollini comoedia
 libero patris tragoe-
 dia sacra

DKIA

potas nuptiarū in patre puelle est. S quid hoc non int-
 rogantis sed mirantis. et non intelligentis est. & apparē
 eum non oculis prius q̄ corporis. offensu sensisse puerū la-
 tentē. puer hercle est. ornatiua particula. mulier magis
q̄ missis. ubi illic est dauū querit qui nūc abscessit: ut et
 ipse de foro uenire uideat. non in respondes. bñ non res-
 pondes. sed ei memor est ueritā quicq̄ dicere: nisi subser-
 uat orōni dauū. reliquit me hō atq̄ abūt. mire hominē
 non dauū dixit: ut et si audiret chremes incertā personā
 hominē audiret: nō dauum. Dū uestram fidem aduerbiū
 admirantis cū exclamatiōe. quid turbe est apud forum
 hęc uerba sunt uenientis de foro. quot illic hominū litigāt
 legit et litigat. tū annona cara est cōminiscentis potius
 q̄ alicui referentis. quid aliud dicā. hoc post spectat orēs
cur tu obsecro me hic solā. supple dimisisti. hem q̄ est hęc
fabula fabulā se dicat audire qui rei principū / ratioēq̄
 ignorat. eho interiectio est. uel principū aiāduersiones
 in se poscentis. aut repente cernentis. q̄ hic nemis alius
uideo. callide affirmat non sibi uisum chremē. cū & pre-
 uiderit uenientē. et presentem uideat. miror unde sit
 miror ueteres unde pro nescio dixere. ab ignorantia de-
 scendit. Plautus ne quis miretur qui sim pauas col-
 loquar. Hau interiectio est consternate mulieris. con-
cede ad dexterā. et bene ad dexterā. A sinistra eī uenit. Plauty
 chremes. et non uult ei proximū chremes. sed iuxta sup̄
 ei dicit. ego quoq̄. huc ab dex. deliras. non tu te ipse
 deest eum in dedisti. et sup̄ oīa inturbat dauus. ne
 mulier totū dicat. non tu te ipse. sumissa uoce. Verbū
 si in unū. temperat missis cōminare dauo. pene eī missis
 uniuersa dicebat. preter q̄ quod te rogo. hoc et hoc. et ut

nem

Miror p̄ nescio q̄
ab ignorantia des-
cendit

Hau

sentiat senex pronūciare pōt // q̄ quod te rogo caue gestu
 cōminantis est / et uultu : ut suspenderet cōminationē de
 inde infert gestū . ordo caue faxis // maledias cū contēptu
 loqueris / conuiciū facis . apparet ḡ maledias lentius esse
 dictum cū dicē . clare dic . maledias noue posuit p̄ con
 minatione / cū pro conuicio soleat poni / nisi forte qz co
 medie genus est cōminatio . Quidā putant esse unā per
 sonā dauis . s. dictū superius . misidis non satis maifestus
 chremi in maledicti similitudinē deriuantur . Vnde est hoc
 dic clare . hic pressius dixit mirū uō sepe ad ironiā refert
 mirū uō impudentē . bono ordine locutus est . Prima eī
 cā impudentie natura est / deind' condicio // a uobis . s; qz
 a uobis . s; quia a uobis parum icelligebatur . hic addidit
 morē meretricis : ut uel sic intelligat senex . // A deo
uideam esse uobis idonei . idoneus est aptus ad omnia et
 bona et mala . // quibus sic illudatis . illudo te in ^{ablatiuo} septimo
 casu et illudo te in accōto dicimus . s; in p̄ supuacū est
 ut sit quib; illudatis // Ab andria est anal . h . effectat quod
 uoluit dauus . nam intellexit chremes qz sit pamp̄ nat
 puer // Veni in t̄p̄e . opportune nos s̄n̄ prepositioē diam
 t̄p̄e et t̄p̄i // propera adeo puerū tollere . hic uersus clare
 dicit sequens ne senex audiat presse // Caue quoq; ex isto
 excesseris loco . necessario dauus retinet misidem . nondū
 omnia audiuit chremes / nōdum comperit unde sit mu
 lier . et puer de quo susceptus sit // excessus p̄ excedas . ut
 faxis . // at et rogas . uirguū item repetit . ut turbulentā or
 ationē faciat // cedo cuium puer . cedo p̄ dic . da m̄ . ergo
 repetitionē sigt̄ nō supuacū orōnem . et est dictū cum qua
 dam fiducia . et contemptu eius . cū quo sermo est interrogans
 aliqd . // mitte id qd' scio hoc leni et summissē // hem qd

idoneus

Illudo in te & illudo
 te & illudo tibi

Veni in tempore
 Veni tempore
 Veni tempori

ACTVS

DRIA

pamph' . apparet mulier vestri et pamph' lentius puuiciasse
 q̄ uellet dauus & ideo nunc repetisse nom̄ hem qd' duas
 res operatur . ut ignarissimū se oñdat . & ut pamphilus sepe
 nominet̄ & sic argute repetit p̄phili nom̄ . metuit eī ne
 non audiat // Recte ego has semp effugi nup. & hic effec̄
 quod uoluit dauus . ut pamphili cremes puez esse coḡscat .
 & recusari generū . has fugi i huīnodi // o faanus aiad
 uertendū ^{retentia} aposiopesis quarta // quid clarmtas . clamauit
 eī dauus ut puerū audiret chremes // quē ne ego heri ui
di ad v. af. uult negan̄ irritare mulierē ad cōfirmāda
 que uult // o hominē audacem . exclamatio misidis tes ti
 moniū ueritas est // uerū uidi cantharā suffaranatā .
 uidi infirmū argumētum est . prius uidi puerū afferri dix̄
 post non puez sed cantharā suffarci . Canthara nom̄ est
 anus . et hoc dixit ut leniter redarguat misidem / non ut
 uincatur . hoc eī uidisse se suff. can. non puerū portantē .
 suffarinatā propriū anibus est . // q̄ in partundo aliquot
affuerunt libere . Indiciū secuta confirmatio . quā exp̄ssit
 dauū refutatio . Superest eē ut concludat̄ effectus doli ne
 gante chreme se daturū filiam . quod subinde efficit dau'
 dolo . aliquot libere nec multe nec pauce libere . testimoniā
 libera contra seruū . et hoc propriū terentij est / nam de ro
 mano more hoc dixit // ne illa illū . ne valde ut cicero . ne Cicero
 illi uehement̄ errāt // chremes si positū puez . quan̄ alieā
 uerba sic puuicias̄ ut uana uideant̄ . // non hercle fa
ciet . bene eī ipse de se terciā personā fecit . ut sup̄ at nō
 faacet // ut sis sciens . eloq̄nter . sic eī ueteres q̄ scias . // iā
ego hunc in mediā uiam puoluā . bñ in mediā uīā . quia
 ante fores positus iacebat // pruoluā te q̄ . ibidem puoluā
in luto . de pximo repetiuit / qñ nomina s̄t paronomasia

Pamphilus
Pamphilus

repetit nup

diac nō quartā . q̄ non solo
ess̄ nisi triplex . sicut a
cuzo uidebit̄ in fine pagine

infirmitas

manus

romana

repetit nup

sicut nō nā dauus dicit s̄m̄ dā chremes

Paronomasia
Paromoeo

Sobrius unde

Cata antiphrasim

Ahemior

Quid sit figura innotuit
& quot eius species

quan^o uerbo parameon dr. prouoluā porro uoluam & dolo
quid minatur quod facturū non est. uerū sedulo id ag
ut puer tollat in mediū. simul et seruat chremeti ut ipse
recuset generum non ut a quoq̄ passus uideat inuerna
Tu pol hō non es sobrius. sobrius est sane m̄tus q̄ sebrus
i. quasi sepatus ab ebrio. ut secretus sepatus ab us q̄ discē
munt. Fallacia alia alia trudit. Proverbiū cui subiacet
memore mendacē esse oportere. Cuiē atticā esse hanc. trā
sit ad imitationē. eho obsecro an nō est ciuis. eho m̄iectio
est conturbate mulieris. Joculariū in malū. e contrario p
grauū et molesto. ac m̄ime iocoso. iḡ cata antiphrasin. h
hic loq̄. oh chreme. principū loquendi dauus chremeti
dat perfectis que ipse conatus est. per tempus aduenis
id est per tempus qd̄ in t̄p̄e. aut certe per temp^o tempe
stiuē. oh chreme per tem. astute q̄ cum nūc primū uide
rit. ah ne dum omnia audisti subaudit̄. aut ne pro non
legit̄. aut ne omnia. ut ne producat̄ & accipiatur p̄ an ne
tun oīa audisti obsecro hem. exultans dauus infero. et mel
cat frequent̄ reperen^o. hem difficile creden^o affirmat nō
suisse p̄ntem. ut hac confirmatioē nihil illū de se faciat
suspitari. in cruciatū arripi. non in crucem solum. h
est ille. s. qui te p̄t in cruciatū arripere. non te credas
ḡ me tanq̄ seruū. sed hūc magnū cuem. nihil pol fal
si dixi mi senex. bñ senex. q̄ ahemior et ignotus. mi suppal
patio mulieris. ne me attingas. quidā ostendunt aperte i
comediis. quidā ex aliis personis intelligunt. glicerio
non omīa hec. deest dixō. et cū gestu minatorio. aposi
opesis. reticentis tribus modis fiunt. aut eī tacet per
se ipsum & ad aliū transit. et est p̄ma. aut tacet nec ult^o
aliquid dicit. et est secunda. aut alterius interuentu p̄soḡ

DKIA

filet. et est tertia. // Nescis quid sit actū. nescis plerunq;
dicat ei non quem uolumus redarguē imperiā igno
rantis. sed quem facere uolum' libentē audientē // pau
lulū interesse. rone. pro multoz interest aut multū. nā
quedā natura fert. ergo non omiā. et hęc est sententia.
ut quedā ex animo faciam' ad naturā q̄ plurimū accō
modata. quedā ex industria. ut fert temporis occasio.

EDICTO BOSPEI MERSIS DAVVS.

In hac hac hitasse platea dictū est chrisidē. In hoc
loco persona ad catastrophā machinata non loquit
nam hic cito nihil arguuntū delet. nisi absolutionē er
roris eius. simul ex uerbis tā grauis q̄ modestus sit. q̄ q̄
iustus ondit. // In hac h. p. d. est chr. non habitare / s;
quia mortuus est habitasse dixit. plateam greca palatā
dixunt. quā nos plateam dicimus. // In formā eius mōi
ut medeon. medū. spondeon spondeū scribim'. // q̄ sese i
honeste optauit. optare est unū de duob;. Virg. parsop
tare locū ceto. // parare hic diuitias. aīo hereditario di
parare. hic diuitias potius q̄ in patria. Primū dolet cito
q̄ chrisis meretrix fuit. Secundo p̄gressus querit ubi mor
tua est. & nota hic q̄ dicit etia contempsisse chrisidē pa
triā. honestatem paupertatem. et seruatiū est gram uiro
cū illā sobrine pudeat. simul hic onditur. eius gn̄is fu
isse chrisidem. ut p̄be uiuere potuerit. nisi ante neces
sitas cogeret. // q̄ in patria. ho. Anticheon primū. pon
q̄ in patria honeste p. u. His uerbis iam honestus a po
eta inducitur cito. et dignus cui credi oporteat. paup.
uiuere. s; cognatorū negligentia coacta. // eius ad me le
ge redierunt. in familiā redierunt. hic ius tractauit
iudicendo redierunt. qz in fam. red. sed non est pximus

Nescis

Machinata

optare

Antithetō p̄mū

ms 629

cito h. p. d. m. d. d. d. d. d.

Paron...
Paron...

Sobrini

Sobrini

intercedo M
Cata antiphrafin

Lentitudinis
Langoris

hic est ille cenius comitatus
qui omibz comitatus
pferre testu
- A. gelio.

Cecili)

heredis aut ex testamto. s. sed quos percunctor. indeo inter-
rogatio est: cui necessio respondet. aut etia non paineta-
tio. cui nihil horu: ut si quis dicat ubi habitat chrisis
dicat. ecce hic percunetatio. ut si quis dicat cur adulte-
ruu comisista. simul et et modeste et mature et de senihil
interrogatus cepit a blandimtis. s. est ne hic crito sobrinus
chrisidis. sobrini sunt consobrinoy filij. na sic dicit me-
nander. uerum ut alij putant de sororibz nati. ut sint
sobrini qz sororini. s. o misis salue saluus sis crito salu-
sis asseuatio salutantis est. non qz responsio. s. itan chri-
sis hic non interrogat. sed comiserat. et ita perseuerat.
ut diceret perijt. s. magis gemitus significat quod minus
dixerat. s. nos quid pol miseras perdidit. hic intelligit sup
subaudiendu perijt. iam profecto perijt. hec reposuit per-
didit. s. Quid uos quo pacto. hinc pgressio loquentis ad i-
terrogandu idem puta inqt qz illa perijt. Vos aut quo
modo quo pacto. hic significatio est pegrinatis. s. Nos ne-
sic ut quimus agimus. sic nudu est. & est significatiuu
langoris cuiusda & lentitudis. sic ut quimus agimus
quanº ut uolumus non licet. & ad pitus et pterituz uite
excusatione pertinet ista respdso. qua purgatur uoluntas
in questu meretricis chrisidis. Cecilius in ploao. uinas
ut possis quando nequit. ut uelis. s. Quid gliteru. iam hic
suos repperit. conuenit hereditate petenti. hec oro. ergo
recte et ordine qz sunt. quid chrisis. quid uos. quid gliteri-
um. s. vana nouo gene exoptatione pro negatione itulit
s. haud auspicato huc me. i. mauspicatus. qz non esset au-
spicatus et usitatu ueteribz. sic dicere. si aliquo aliter quid
euenisset qz uellent. s. nunqz. huc tulissem pedem. Vir.
Mene efferre pede genitor t p r. sp. & ferte simul faunio

Virg

pedem.

DRIA

emulq; Tirōi

pedem driadesq; puells; s; creta adnotant altius esse ca-
 ractere comico intulisse pedem q; semper ei dicta est esse
 huius atq; habita est soror aut ueris credendū est aut
 et falsis q; tam inueterauerūt. hinc Cicero ita habeant
 itaq; dicant habita ergo plus est q; credita. semp oi a
 possibili et uali // nunc me hospite lites sequi & me 7
 hospite & lites sequi mire dixit me cū ^{id est uis} emphasi + senex
 et remotū a litibus. hospitem hoc est peregrinū lites sequi
 i. pauperem totū ^{emphasen} // q; id in sit facile aliorū exēpla
 i. difficile et inutile // grandiscula profecta est illinc ad
 partē etatis refertur grandiscula sup. nati maior aut
 quāliter ad sūnam etatis refertur & ad compationem
 etatis paruliter positum // Sicophantā qz bonam causam
 hē hoc est cum in me conueniūt lites bñ q; sicophantā
 qz cum bonā causā hāt nihil aliud timet nisi conuicia & si
 cophantā subdistingue sic infer sequētia // tū ipsam des-
 poliare nō ab honesto. et bene qz nihil suū hē nisi chrisi-
 dis // optime hospes pol cruto morem antiquū obtines ab
 solute dixit ut equū aut bonū qd antiqui solebant a
 certe ad nām applicat inorē q; ingeniū // duc me ad ea;
quando huc ueni ut uideā uel hoc inquit ut uideā cur
 aut ut uideas qz timeatur et est ordo duc me ad eā // no
 lo hoc in tpre ut uideat senex bene senex sumo ei cū cre-
 mere est pp hoc uideri non uult ne eius utat apud
 socerū testimonio rem ei pamph aduersus glicerium
 & rursus nuptiē confirmetur

GREM ES SYNO SEN ES Socerū ambo
S ATIS iam satis erga te amicitia. Hec scena officio
 sam disceptationē continet patrū inter se de officio
 amicoꝝ et paterna pietate tractantū. // satis iam satis

Attende
christicola

Cicero

Emphasis

causā nouā inuenterē
respectu uerū

Alienū tempore

intentione

QVINT' ACTVS

ergo... non...

Hec ueluti quedam cōtrouersia . namq; inuitiaz reus sit
 simo . contra dicitur per cōiecturā falsū esse qd̄ intēdit
 cum pamphilus neq; amet . neq; ex eo natus fili' sit : &
 adhibetur deriuatio cause . q; dicit̄ meretricem ista omiā
 esse molitā ad disturbandas nuptias . satis iā satis . bñ
 negaturus filiam purgat prius officū suū de fide p̄mis
 sa . et ultro accusat ipse spectata pbata . // Immo enī
 paralecon est figura . nūc nunc maxime abste postulo
 se nūciare affirmati chremetis nō parū adhuc intelli
 git simo . cum subtiliter dissimulat . et ad fidem p̄mis
 sam hominē compellat . // vt beneficiū uerbis inuicem
inceptum ab ineundo . unde et inuicem quoq; dicta . // dū
 id efficias . quod uelis legit̄ qd̄ iubes // neq; modū . non
 cogitas aut q̄tum de benignitate amoris exigendū . aut
 p̄sumendū sit . aut q̄ sit impossibile qd̄ petas . // remittā
 dimittas . // populisti me homi adolescentulo . hic est accu
satio hōi adol . // filia ut darem in seditionē atq; incertas
nuptias . inuidiose inq; non promitterē . si darem . // dūz
res tulit . compositum pro simplici . & alius q̄ decet comi
cum characterē . // Per ego te deos oro . defensio per con
iecturā . et est ordo per deos oro . te ego . // a maxima p̄sona
 argumentum . quib; id maxime utile est . a cā racionatua
 q̄obrem hec faciunt . anacolon . nam nō intulit ob q̄s
 causā . cum sup̄ dixerit . a causa . si q̄ dixerit . ubi ea res
 tulit . q̄obrem hec faciunt erit adempta . aut cāua uul
 tu quo quasi dixit simo simulabat ancilla . cū ibi adesse
 me neuter senserit . querit̄ et si insus a miside erat . tñ ig
 orabat̄ chremes esse don̄ diceret dauus . hic est ille nō
te credas dauā ludē . // tū ibi adesse tū demū ut sit inco
grū . tū cum dauus dudū pdixit in . // hic ostendit qd̄ uidet

Spe data

Paraleco

Anacolutho

Expositio loci supio
ris

callidus Dauus: ut pdiceret futurū sem. qd ipse erat fa-
cturus // nescio quid deest pp: ut sit nescio pp quid aut
nescio quare ut sit adūbiale // ac nolui dīre ac p cōtra q̄

DAVVS CREMES SIMO DRONIO nonp utq̄ idm

ANIMO nūc ocioso esse impero. Hac scena princi-
piū iudiciū et iracundia sensū cōtinetur. atq: i ea
uehement' expmī' consuetudo patris ac dñi offensi et i-
dignantis // aīo nūc ocioso esse. exultans egredit' dauus
nunciāns prona esse omnia ad securitatē. et ocioso scō
qz negociū sollicitudo est impero p uolo an ut statū fiat
tamq̄ illud qd impatur. et impo superbe dix. Sūmum
ei iudiciū securitatis est supbia // Vnde egredit' hic non
interrogat: sed cū admiratione ul' magis indignatiōe dic
meo presidio atq: hospitio. // meo p̄sidio atq: hospitio cri-
tonis s. // ego cōmodiore hominē. hic dauus admirat'
qz in ipso articulo periculi supuenerit cito. cōm ho. pōt
ei et cōmodus esse quis. & alieno t̄p̄e supuenire pōt. &
cōmodū in hoīe est s; oportunū & aduentū malū h̄re
pōt. nā cōmodum in hominē est aduentus in facto eius
ipsi in opportunitate facti. cōmodiore hominēz silepsis
// S celus hic non est hic solocasmus. ad sensus ei nō ad
uerba respexit. & ei pp uerba sunt. nō ei pp ūba sensus
// omnis res est in uado. in securitate. nam ut in p̄sum-
ptō periculū est: ita in uado securitas. puerbiale in
uado in tuto // quid agam plus est quid agam dicē
qd cogitare de fuga. // salue bone uir ironia est maior
q̄ increpatio. cum omne cū genus criminis aliquis spre-
uerit. tūc exclusi ironia laudant. // Hehem simo in
iudectio perturbata est // o n̄r chreme. n̄r dicendo laten-
ter significat glicerū filiam cremetis inuentā // omnia pa-

ellu
abrip. r. idv

Impero p uolo

In ipso articulo periculi

Aheno tempore

Gratiosus r. p̄cipio
Abrip. r. idv

simo n̄r chreme

Vbi .i. q^{do}

sane valide.

adon q^o orator

q^o ab utroq^{ue} orator

orator orator

Amulatus

Gratiosus .i. quod
aliis favorabilis

rata sunt intus .s. q^o infecta sunt de paratis // curasti pbe
 memoriter supra ei dixerat senex, imo abi inco. ibi me
 opperire quod parato opus est para // ubi uoles accerse
 ubi pro quan^o. non ei loci sed tpris aduerbiu. // bene sane
 pro ualide q^o qui sanus est idem et ualidus // is ei uero
 nuic abest pro deest et tu hoc respondes. et aut hortatio
 est aut conuinctio. et uide quan^o dixit et qd' et istuc et tab.
 // mibi ne q^o non sum parati ad rindendu ducendo temp^o
 eludim? Apparet ita turbari dauu mo consilio poete ut
 omnes amittat fallacias et oppressus prodat pamphilum
 du malu cominus perhorrescit. totu q^o hoc ex argumto e
 Vult ei poeta iam catastrophem patefieri. // mo mroy. hoc
 signu perturbatu inducit ab cōsuetudine dauu. // Cū tuo gna
 to una serui excusatio filij accusatio est. et hoc q^o pturba
 to dicitur seruo sed consilio poete ad extremu festinantis
 et resolutione fabule. An ne est intus pamphilus. cause ira
 rum maximaz inuente st. // sunt dicit hoc ne nihil res
 pondeat. nā turbatus est. ut pote oppressus // Quid illum
censes. supple illic facere. cum illa litigat. chremi cōuic
 hic smo. hic ei irridet qui et supra dixit. Amantiu ire in
 tegratio amoris est et si hoc dicit ut alibi ^{in Eunucho} credo ut sit misa
 p amore exclusisti hunc. // cum illa litigat. Irridet symonem
 chremes q^o dixit. Ire sunt inter gliceru et gnatu. // Immo
 uo chremes indignu bn ad cu loq. dauus. qui est a nuptus dif
 ferendus uel qui non interturbet orōnem suam uel que iaz
 sibi pceptorem destinet. ita loq q^o hoc sit cā. cur sit pamphil^o
 ingressus. q^o quasi ei anim^o incendatur ducende uxoris qua
 ciuem atticā uicauerit cogram. a critone hospite // nescio
quis senex. m. v. bn nescio quis. nā si notus esset uideretur
gratificari. i. gratiosus esse testis et minus uerus. // ellu ueres

ellu

qd nos illu dicimus. uel ellu uel ollu dicebat. quis ellum
 quida ecce illum uelint intelligi tanq pro ipa domo gli
 cerij ondat dauus dicens ellu qi en illum. est ei sm alios
 pnomē. sm alios aduerbiū demonstrantis. nā pnomē hui
 moi ueteres pferebat ille ollus ellus. s; ut dixim' adūbium
 compositū ex pnomie uideri pōt ut sit en uel ecce illum.
 // confidens confidentē hic p cōstana non mala siōne ponit
 // catuf callidus doctus ardens. paratolen vñ cato dictus.
 ingenioꝝ est et eī ingenuus uigor est. uidet esse quantiuis
 pretij. ad magnitudiez refert. qtiuis ad grauitatē pretij
 et totū oratorū. sate eī locutus est sed interest inter quius
 et qtiuis. nā alter est cōtempaonis. alter laudis. // tristis
 ad Laudem interdū sumitur nō ad amaritudiez. Cicero
 // Index tristis et integer // Glicerū se sare auem aticā. bene
 cōstanter ad ea q senex locutus cū sare se dixit // dromo
dromo cōmotus ira et dolore nihil dix nisi iocariū. reperē
 do sepius uocat // Verbū si addideris. bene qz omiā pntē
 socio contra nuptias loq. // Nudi obsecro. plerunq p puni
 endis. uel indulgentia loq uel mora // sublimē. i. sublime
 per altū. // qum potes. i. celerrime. qz segniores se ostendūt
 serui ad puniendū pcpue liberos scilicet mora uenā cap
 tantes indignantiū dominoꝝ // quia libet. hoc sensu ut
 supdictū est. ut si libitū fuerit. causam ceperit quo iure
 qua iuria // si quicquā muenies me mētū oc. hic plus
 dixit. tibi eī uerbera supradix. nē occidito // cōmotū. citū
 celerem // cura quadrupedē. uel a ligatura ut manus
 cū pedib; uncaant. uel. quadr. ut feram eū dixerit. ut
 ut ceruū et fugitiuū. ut uirg. Saucius at quadrupes
 cū de ceruo loqueret. // cōstringito. mire ne quid tragici
 fiat in comedia. usq; ad uincula ira pgreducitur. nec qd

catuf.

Quius a
Quatius D

tristis

Cicero

uideri

Virg

tentat ulterius // si uiuo tibi / qui certa minari uolunt
incertam faciunt uitā suam . // herū quid sit pericli f. et
illi. pa. herū et patre cū ingenti pnuātiōe d^t. ut alibi. nā
qui mori aut fallere insueuit patrem / aut audebit / tanto
magis audebit ceteros . // ne seui tantope / ne Impatiue mag
q̄ conuēctiue adiungit . ut Ving . ne seui magna sacerdos // pietatē
eclipsis. deest ei uidet. aut quid tale. et est ironia pro Impie
tate & uidet inuidiā quasi particulā accusantis. nō ei pu
dorem dixit sed pietatē tanti laborem cape. silepsis assu
mendū est cū extrinsecus me .

Ne impatiuo magis
qm̄ conuēctiue
adiungitur

Ving

Syllepsis

ΠΑΡΑΠΡΟΤΕΥΣ. ad. SYMO. CIREM. ES. senes.

QVIS me uolt . p. p. est . Hic accusatio est quae
soli pamp^o conuenit ad defensionē in eo quod ad
amorem pertinet p̄ conceptionē . per coniecturā in eo qd
ad critonis p̄sonam . // quid agis omnium aposiopesis tertia
& est ad deformationē personae & est irati familiaris . a
posiopesis est cū p̄ dignitate peccati non inueniat cōiū
cium . // quid ais non est interrogantis s̄ inuehētis ad
iectio multa significans . quid a . o . q̄ quicq̄ in hūc
iā grauius dici possit q̄ fecit q̄ peccauit . // Am tandem
euem gliceriū esse . Querit Probus . am que pars ora
tionis sit / et an una sit . est autē am q̄ ais ne et mire
q̄ ipse dicat qd̄ dauus dixat . ergo am p̄cunctatiuū uer
bum est . // tanden p̄ tam . // Ita praedicat artificiose
productū posuit . adeo in hac re uehementer cōmotus
chremes . hoc ipsum repetit praedicat per iracōdiā / Ita
ei uerba repetunt / ubi arguit impudentia & confiden
tia . // Confidentia . modo p̄ audacia et impbitate ut ī
phormione hō confidens . aliter p̄ constātia et graui . ut
supra de critone . Ergo confidentia interdū in bonam

Al' fonda . f. am
ad alu dē or nō
finitur

Probus

Tandē

color q̄ duplicatio
nō repetitio
nā defect
in color
ab alio

Confidentia

DRIA

ptē accipit. al' in malā. fiducia semp in bonū. num cogitat
qd dicat. amens est qui nesciat quid dicat. a mentior quem
 non poeniteat sui sceleris. nū cog. q. d. quia iniuriarū se al
 ligat. nū facti piget qz predicant dicunt non dicunt. et ut
 solent irascentes auerit orōnem a secunda ad terciā psoā
 cū qua loquebat. nū eius color pud. signū. Signū est
 parua queda significatio indicans totū rei significatiōē.
Nū eius color pudoris. paterno aīo d'. namq; patrib; eru
 bescere filios pudentes q; esse familiare est. vt alibi. eru
 buit salua res est. hoc ergo d'. nec timet nec cū poeni
 tet nec pudet. ut preter cuiu morem. preter p cont
 nē sigt. impotenti. a. nimis potenti uel certe debili et
 demcto. cuiu morem. atq; Legē & sui vol. pat's. Tria
 contēpta s't a pam. mos. lex Imperiū patris tamen.
 cū non pdixerit quamuis subiecit tamē et est sig' ana
 tholiton. Me miserū imitū defensionis et deploratio
 calamitatis et miserie. que in amore culpam remouet a
 uolūtate sua. cum pat' qd amat fili' uicio mentis dicat esse
 qī impulsū. mō ne id demū sen. pam. cōprobatioē oñdit
 cū esse miser. demū aut signū est tarditatis. & sentire dē
 qz uix se colligit. uixq; aiaduertit. ut alibi. uix tandē sēsi
 stolidus. olim obiurgatio est. qd' dictū est oli. cōfirmati
 onem at per repetitionē oñdit. aliquo pacto quoq; mō
sed quid ego cur me aut. propriū est parentib; p indignationē
 uelut abiqē curam filiorū. cū destomachati fuerint. sed
 quid ego' cur me aut' per apostrophen. sollicato. solli
 citā reddo. i. contristo et perturbo. me inacio. non solū
 me dixit. sed et senecturē meā addidit. qd' plus est & mi
 serabilius. Imo habeat. ualeat v. cū il. nō irasat ut
 pater. sed dissimulat ut alienus. qz uehementi dolet. et

Imuriarū se alli
gat

Signū

Anacolutho qd
fit

Demū

Sollicato
 Contristo
 Perturbo

habeat subaudi illā // mi pater plus dixit q̄ solus pater 7
 sic principiū factū est a cōclatioe p̄sonę // q̄ tu hui' indi-
 gas pa. hui' oñdens se dix. ut vrg hic hic est animus.
 // domus uxor liberi mira grauitate sensu elatus est. nec
 de Menandro. si propriū Terenti. & liberi inuenti dicit
 eum un' esset s; inuidiosū liberi. uia plures habituz speru-
 ret // Inuenti non geniti sm illud. hoc ego scio neminē pe-
 perisse hic. addidit dom' non lupanar. Vicens uerbū est
 eius qui sibi uix extorquet. ut abijciat curā. et proprium
 patrib; ac familiare iratis. // pater licet ne pauca' Titu-
 banus et balbutiens oīo pudore et conscā // Attamen dicā
sine 7 Age dicat. hoc totū non ex aīo pmittentis. s; cū sto-
 macho patientis est. // ego me amare fateor amph-
 bologia. me et hanc. bñ hanc d' non gliceriū. cui noīe
 offendit pater. nec peregrinā adiecit. ignominia uitas
 // Si id peccare est fateor. noli inqt me accusare. qz amo-
 amātem eī mausat. ut febricitantē nemo accusare solet. cur
 febricitet. se amare inqt. si putas peccatū esse. fateor me
 et hoc peccasse. M ne id et subdefendit culpā. et assentiē ira-
 to. fateor id quoq; peccare scilicet. si id peccare est. qz
 amor deus est. non uoluntas. // tibi pater me dedo. bene
 dedo. quasi hostilia et contraria uolenti. nā deditio i hoste
 fieri solet // quid uis oneris impone executus est trāslatio
 nē oneris dicens impone. // uis me uxorem ducere hęc uis
amicitē quod unū est. duo fecit. ut oñdat se non posse
 ferre tantū onus. id s; uinxit. // ut potero feram. obsequi
 sine uoluntate oñdit. et multū ualeat sub chremetis prese-
 tia hec confessio ad recusandas nuptias // ut ne credas
 p̄ ut nō // allegari adhibitiū // huic senem. critonē. s; et
 non critonem sed senē d' ut de hac appellatioe pondus adij-

Allo q̄ uis uisum
 tag

Ne inqt
 qz
 hui' oñdens se dix.
 ut vrg hic hic est animus.

na imponunt onera xpe b' hui'
 Allegatu

DRIA

ceret testimoio . // aequii postulat da ueniã . artificiose in-
 ponit loquẽtem chremetẽ . quem uolens usq; ad filie cogno-
 nem retinere . non iduat trasẽtem pamº ob contemptũ filie
 sue . et post hęc abire de medio . da ueniã concede idulge
 // Sine pater . i . purgem . // ab hoc me falli cõperiar . o patna pi-
 etas ipse accusator est . & redargui se cupit . // paululũ sup
pliciũ . pau . sup dº ipam accusationem

CRITO CREMES SIMO PAMPHILVS

MITTE orare . una harũ q . c . Hic in scena p̄greditur
 Crito in cuius uerbis . nõ mõ quod ipse p̄mittat . sed
 et qd ei pamphil' dixit . demonstratur . & hic oia dº . & di-
 cendo una harũ . o multas esse cas et pares magtudie
 dicenº quẽuis . // Andriũ ego . bonũ initũ agnitiuri filiam
 itaq; compendij cã nõ laborat de agnitioẽ p̄sonẽ critonis
 ut ab eo facili doceri possit . // Saluus sis crito . ne labore
 ad p̄suadendũ . miro compendio poete . iã crito not' est
 chremi . // Quid tu athenas insolens . insuetus . insolitus . Ci
 cero et insolens loci moueor . Salusti insolens uera accipi
endi . alias arrogans intelligit qui p̄ter legem agit huma
 nã ac nãlem . // euenit . pudet fateri p̄ hereditate uenisse . et
 unde ipsũ esse qui dixerat supra . clamitẽt me sicophantã herẽ
 ditatẽ persequi . // Itane hnc paratus aduenis . i . subornatus . et
 compositor doli . // Tu ne impune . mire acriter critonem ador-
 sus dilatauit iasationẽ arte oratoria . // Tu ne hic . i . athenis
 ubi delicta uindicant' . // in fraudẽ illias . alligas . vñ virg . ter
 tia tibi hęc primũ licia circũdo . licia nom' pl . hic sunt quasi
 ligia . // sollicitado et pollicitanº eoz aios lactas . hic et trasla
 tio est . qĩ teneros aios lactare dulcedie aliqua tenere . ad per
 suasionẽ iduce . uñ et delectare 7 oblectare diam' . // ac meeteos
 amores nuptijs conglutinas . vide oratione ag . ut granius

quod ab andro dicitur in
re
uocet

Cicero Insolens

Sallust

Virg

Licia

Delectare
Oblectare

crito chremi / Sine purgem

quod ab andro dicitur in re uocet

critonē accuset simo. nūc defendit filiū, quē iandudū i
 crepauerat. ac metricos amores. peius lenocinio crimen
 inoessit. nō amicam facere de mētrice s; coniugē. menio
ne substat hospes, ut ne nō. & bene hospes, nō homo uel
 crito est ei eo noīe usus cā diffidentie, non arbitrere 7 nō
 arbitraris. bonus est hic uir, cum pondere et distinctiōe pfe
 rendū. hic sit bonus. hic p ironiam, nec uirū nec bonū esse
 dix. hic uir sit. mire poeta, cum oportuerit critonē inimi
 ciorē chremi q̄ simoni sic rem inducat, ut sit notior ei cont
 quem maxime uenerat. atq; ab eo defendat magis, ut res
 p̄grediat ad catastrophen. in ipis nuptiis. i in ipō articulo
 nuptiarū ut ueniret an hac. plerunq; casus imitatur indistat;
 et hoc sepe fit. ut et sedulo facta suspecta sint. sicophanta
 hoc est, qd̄ mīme uellet sibi dici crito, ut sup̄ timuerat, cla
 muerit in sicophantā hereditates persequi. sic crito est hic
mitte. hic chremes traducit illū ab iracōdia, dicen' sic. i. talē
 eū esse. & recte qz nature ignoscatur uoluntati nō. si in
pergit que uult dicē. grauit̄ et matē. ego istec moueo aut
curo est ei sicophante perturbare rem bonam, et curare mala
 hoc iō dicit, nō ego hęc turbo aut cogito, q̄admodū tu di
 cis simo. nō tu tuū malū equo aīo feres. malum feres nō
 filiū, sed amorem i filio sigt, an qz iratus est et quare, an
 conueniāt hęc uerba pamph' timent. imo ei conueniunt
 nā quāto magis dissimulat fauorē, tanto plus acquirit ad
 que loq̄ iam sari uera possent, addidit t̄p̄ris celeritatē. & ma
 gna macitate dix. Atticus quidā olim nauis fracta, hęc pars
 argumti est, que et supra iā dicta. forte applicat p̄prie
de naufragio in littus iactat. Virg' eiectū lictore egentem.
primū ad chrisidis panē, p̄mum, qz subinde mortuus est.
fabulā, aut ad comediā reuertit fabulā, qz comedia fabla

In ipso articulo nup
 tiarū

quid p̄p̄m sicophāte

Virg'

Virg'

Virg'

est. et quia argumentum q̄ fabule narrat. aut certe ad imi-
 sionē narratiōis d̄. // olim fabule ppum. ut Horatius. olim
 rusticus urbanū murem mus effert accepisse, nē et ueterē
 uetus hospes amicu // ita ne uo obarbat. si subdistinguit, i-
 terstrepit accipe sin distinguit. euerit intelligas. Ita ne uero
 ob. pōt itane uo subdistingui. et sic p cōminationē inferri ob̄-
 bat // ibi audiui ex illo. magna cōfirmatio ueritatis est. // non
tam cito tibi. nō negatus est, sed de facili se dictuz oñdit
 // phania. hoc ita d̄ crito ut nemo audiret. s. adhuc dubi-
 tans. an ipse sit. // Hem. sunt q̄ putant simonē drē irascētz
 filio critonē submonēti. perū hoc pamph' post iracōndiā
 pat̄s. An chrenus est dolentis. uel per eius m̄tionem. ut q̄
 in filiā pene peccarat // Rhamnusū pirreum. rhamnus paḡ
 atticæ est. alij in andro putāt // hoc testimoniu cētū duat,
 quib' addat. certo scio. Testimoniōz eī modus duplex est. mani-
 festus et exaus. manifestus est q̄ certos testes et p̄ntes habet
 ceaus. in quo multitudinē aut ciuitatē diam' sare. ut cō-
 testis est tota Sicilia. qd̄ tam audientē consternat. est etiam
 in ceco iusiurandū tabule. absentesq; personz // arrige aures
pam. translatio a pecore. hoc sūno uidet̄ dicere ut alij pu-
 tant. si meli de se pamphil' // norā et scio. norā famā. scio
 frēm fuisse. q̄ et ad personā et ad rē rettulit // meq; in asiā
psequens. p̄fascatur. bñ in asiā ubi bellum non erat. s; in
 greca. et persequens dixit. perseuatiōne sequentis oñdens. per-
 sequit̄ eī qui non desinit sequi. Virg. ^{m. p.} inultas e mat̄bus una
persequit̄. // uix sum apud me. hoc est argumentuz sapientia-
 bus Leticiam uehēntem in bonis moderandā. cum un-
 quisq; gaudens ita p̄arbet. fere ut in malo attonitus. Vterq;
 eī apud se non est. Vix sū a. m. nō sum apud me. magis con-
 suetudinē q̄ rōne. aut forte sic dicit. q̄ dudū abierit anim'

Dico coram...
 ab elio grego translans
 rorum...
 & q̄...
 & q̄...
 & q̄...

Rhamnus

Testimoniu

persequi

Virg

Curti. bis me
 fugētem per
 secuti
 estis
 cum ad
 amicos Dari
 loqueret̄.

Duo carnifices futurarū
rerum spes & metus
& dolor at gaudium
praesentium

Gaudio
Gratulator

Scrupuly

Scrup'

AN
rursus redierit. Ita animus commotus est spe metu duo car-
nifices futurarū rerum spes et metus. Dolor eī et gaudium
praesentium rerū sunt. Virg. hinc metuunt cupiūt q; dolent
gaudentq; sed dolorem hic ī leticia nō posuit. & mire
ordinē seruat. sic eī hęc se īuicem sequunt. // mirando tāto
hoc et tam repentino bono. miran^o dā miror & est par-
ticipiū // gaudeo. gaudem^{us} nostris. gratulam^{ur} alienis. istam
multis modis tuā inueniri. hic iam redit in grām simo
cum filio // credo pater. aut dixit superius chremes. gaudio
tuā inueniri. nūc pamphilus p̄gaudio socerū patrem ap-
pellat. Ut Turā apud Virg. Latinū socerū patrē. et nos
tela pater. sed nō quomodo infra d^r. Quid restat pater
an ideo restat. q; hęc iā maior pars reconciliatiōis est. // At
in unus scrupulus restat. At discretiū est superiorū di-
etorū. scrupulus a scrupulo lapide dictus. Lapillus mi-
nimus. nam molesti sunt pedibus. inde. scrupolose uig
Virg. Scrupea tuta lacu nigro. // et restat. et p̄ adhuc
// dignus es cū t. r. odio. legit et odiū. si accusatiuus p̄
ablō casu est positus. p̄ odio. sepatim odiū legendū est
ut sis dignus qui male habearis. uel odiose. // in sarpo
sarpeus est palustris cespes. iuncus idem. siue Iunco simillim^{us}
sine nodo. alibi. in eunucho. reddunt curuatura Iunceas
& grales puellas. // Id quero rursus cito obliuiscus est
ut pote alienarū rerū. // uoluptati obstare non leticiae
& gaudio. // Heus chremes. heus dicendū erat q; chremes
critonem intuebat. // ex ipsa milies audiui. duas res ondit
pamphilus. et quod uerū sit qd̄ ex ip̄a sepe audierat. & q̄
sua sit gliceriū // omnes nos gaudere. ut dictū supra cū
gaudere sit de nostris. gratulari de alienis. plus erit gaudere

DRAMA

q̄ letari uel gratulari. // qd̄ restat pater hoc est ne irascas
 Lepidū caput. in quo Leporis est plimū Lepidus dr̄. nā
 Lepos est uenustas. // nempe salic̄. nempe et saluet di
 centes manu & uultu dotem siḡ. qd̄ mox itelligit chrem̄
 Dos pamphile ē. i. pamphilo p̄ uxore dabit̄ decē talēta. // ac
 cipio. ille nisi dixisset accipio. dos non ēēt. Datio ēi ab ac
 ceptu cōfirmat̄. nec pōt uideri datū id qd̄ nō sit accep
 tum. // eho. hic eho admiratio ē intentiois ad id qd̄ dictū
 sumus. // dauo id dedā negocij. addidit et temporis cele
 ritatē. // qui pro q̄obrem. // non recte. i. non iuste. s̄ hic
 ad causā retulit. senex uō ad rem retulit. // haud ita
 iussi. qz quadrupedē astringi iusserat q̄ recte ac diligēt̄
 et hoc ip̄m non uacat. nā iam ioculariter loq̄ 7 minus
 irascentis est. et placabilis animi. haud ita elegantius
 est. & amphibologice. et simul oñdit q̄ propici sit pam
 philo pater. & q̄ facile ueniā dauo impetrare possit. ab
 eo quippe q̄ ēt iocēt̄. pamphil̄ autē dixat. non iuste. ille
 sic r̄ndit q̄ dixit. non diligenter uinctus est. 7 haud
 ita iussi sic ei p̄ceperat quadrupedē.

CARINVS PAMPHILVS ad spectantes.
PROISO quid agat pamphil̄ atq̄ eccl̄. Hec scena
 Daltorū genorū chremeti cōparat. ne aut Carinus t̄stis
 recedat. aut non p̄uisum uideret̄ philomenē. // Prouiso
 qd̄ agat. hoc collogium post cōpendiū fabule inducit. ut
 una narratiōe et negociū Carini trāsigi possit. p̄uiso. q. a.
 duplicat̄ res. ob oculis spectatorū mouentur. aut ei f̄ita
 p̄mittunt̄. aut facta narrant̄. p̄uiso. duo siḡ. et p̄ui
 deo et p̄cedo. // nūc sic esse hoc uerū lubet. sic. delicate
 p̄ferendū. et sepatim. distinguendū. At n̄ nūc sic esse. u. l.
 Sensus hic est. Alij putent ut uolunt. ego aut̄ uerū ēēt.

Lepos
Lepidus

Datio

Accepty

Eho

Qui p̄ q̄m ob re

Prouiso

Carinus Pamphilus ad spectantes

Mutuū
propuz

(Epicurus)

Sempiternū
ppetūū

Menam
der

confirmo q' in libet uerū credē // Ego deorū uitā p'p'ea se-
 piternā esse arb. omē qd' habem' aut mutuū est aut ppū.
 mutuū est q'qd' ad t'p's habem' n' post mō; n'ra futūz est
 ut uilla dom' uxor libi et reliqua in hūc mō; ppum ut ai
 et bonū sempiternū; qd' p'p'e de diis di. Non ē aliunde uene-
 runt sed apud se ipōs sunt semp. Epicurū secutus hoc dix'
 pprie ergo de diis sempiternū dixit. nā inter sempiternūz
 et perpetuū qd' sempiternū ad deos p'petuū p'p'e ad hoīes
 pertinet. Ego deoz v. p. s. e. arbitror. hāc sentētia; totam
 Menādri de Eunūcho trāstulit. et hoc est qd' dicit' contami-
 nari non deare fabulas. ego arbitror non dix' q' sit s; q' uer'
 putet. Quod a ceteris philosophis repudiat' de ois deorum
 ac perenni uoluptate. // proprie sunt perpetue 7 sēpiterne
 q' non sunt accōmodate ad tempus ac mutue. sic et supra
 nihil ne esse propriū aug'. // si nulla cogitudo huic gaudio
 int'cessent. s. s'm sup'dictā sentētia; si propria hec inqt'
 fuerit uoluptas. deus sum // Quid illud gaudiū est. In alijs
 clau' p'sona isertur. // nā hūc scio mea soloz. g. solidē solū f'g.

DAVVS PAMPHILEVS CARINVS

Vbi nam hic est? In hoc actu mira arte ea q' restant de
 comedia breuiter explicant' 7 designant' duorū soci-
 orum binae nuptie // ubi nā h' est. s. pamphil'. // quis hō
 in affectu gaudens pāphili et dau' g' tulatiuē cognitiōez
 rerū carino s'biut. cui persona parce uatū post compē-
 diū. // certe id scio qd' in contigerit. scio. s. p'p'ensi // me-
 re hominū. hominū abundat. euenit ut qd' sim nactus
 mali. qz fama mali celerior q' boni. s. ut facilius mala
 q' bona nūciantur. ergo dixit quod ille prior scierit
 q' esset uinctus q' is cognitā glicerium cognoscere.
 // Ma ea glicerū suos parentes repperit. hec ita narrantur

Davus Pamphilus Carinus

Matoria

HÆC masculini generis nomine nuncupata
 est Eunuchus fabula & est palliata Me-
 nandri uetus. quã ille auctor de facto
 adolescentis qui se p̄ eunuchō adduci ad me-
 retricem passus est: nominauit. Itaq; ex
 magna parte motoria ē. Atq; in hac comoedia qui per
 sonã parmenonis actor sustinet primas h̄t partes. Secunde
 sunt chereꝯ. Tercie ad phaedriã spectant. huius prologus sane
 est cõcator. nam & obicit crimina adũsantibus & cõmina-
 tur in posterũ et accusatorie narrat iuriam Terentio fa-
 ctam & adultinũ tumultuose & cũ magna inuidia de-
 fendit poenam. Hec & continentias ita aequales h̄t. ut
 nusq; dicat longitudinẽ operis Terentiũ delassatũ dormitasse
 actus sane implicatores sũt in ea. et qui non facile a parũ
 doctis distingui possint. Ideo q; tenendi spectatoris cau-
 sa uult poeta noster omnes quinque actus uelut unũ fieri
 ne respicerẽt quodãmodo. atq; distincta alicubi continu-
 atione succedentiũ rerum ante aulea sublata fastidiosus
 spectator exurgat.

Acta prima est Ludis megalensib; L. postumio L. cornelio
 aedilib; curulib; et tunc personatis L. Numidio prochi-
 mo Turpione. Item modulante Flacco claudij f. tibius dex-
 tris et sinistris. ob locularia m̄ta p̄mixta grauitati. & facta
 est tanto successu plausu atq; suffragio: ut rursus esset uen-
 dita & ageretur iterũ pro noua. proq; ea pretiũ quod nulli
 añ ipsam fabulã contigit octo milib; sextertiũ numarent
 poete. In hac Terentius delectat facetus. prodest exemplis
 & uita hominũ paulo mor. dacus q; in ceteris carpit. Exe-
 pla autẽ h̄o morum trina precipua p̄ponunt. urbani mois

qd aliqui dix Horat' de
 humore.

parasitici militaris. Hec edita tertio est & pronunciata Terē
tū Eunuchus. Quippe iam adulta cōmendatioē poete ac
meretricū ingenis notioribz populo. Facta autē ex duabz
græcis una latina est. Nam ex Eunuchō et Collace Menā
dri fabulis hec Eunuchus Terentiana scripta est non sine
crimine q̄ multa in hanc trāslata sint ex multis græcis
quod totū prologus purgat atq; defendit

DECLARATIO ARGVMENTI IN EVNVCHVM

CAPTA quædā ex attica virgo nobilis aduecta est rho
dā. ibi q; matri Thaidis metricis ab amico dono data
est & educta uelut soror cum filia est thaidē sed thais re
licta matre rhodo cū amatore quodā athenas se cōtulit
ab eo q; heres mortuo instituta mox a milite Trasone di
ligebat nimis. qui cū matrem athenis profectus thaidis
mortuā rhodi et sup̄dictā uirginē ab heredibus mortue
aiaduertiss; uenditioni ppositā. Quis ignarus rerū oīum
emit tam̄ et dono amice sue uexit thaidi. Verū postq̄
adueniens riuale phedriā apud amicā repperit. quē per
eius absentā sibi meretrix conciliauat. affirmauit non ante
se datūz promissā uirginē. q̄ thais emulum foras exclusiss;
Illa ergo & si amabat phaedriā. cupiditate tam̄ et recipandæ
uirginis et eius amicæ. quā a paruula ut sorore dilexerat
exclusit phedriā. Hic ille p̄ irasat. post acceptā facti rōne
a thaidē lenitur. concedens militi bidui spacū. 7 sic rursus
irasat statū. Acne uel muneribus abeundo suparet a mi
lite ip̄e eunuchū et anallā parmenoni iubet abiens ad a
nicā ducere. Verū chereā fr̄ phædræ uisā in uia uirginē
i flāmatūz amore eius uehementi ad hoc euasit. ut p̄ eunuchū
ipse duceret ad thaidem. Hac occasione uiciata uirgo 7
mox eius et nobilis cogitā. Hæc uxor chereæ. Phædræ

Conqueritur fortunis

& miles ex rivalibus concordēs per parasitū redditi cōmū
 amica sine certamine potunt. In primo actu phedra
 exclusus a thaidē secū primo mox cū parmenone con
 gritur fortunas suas ad postremū coram accusant tha
 idem permulcet ab ead et uoluntario digredies ruisse
 se concessur in spacū bidui esse pmitat. Secundus
 actus pfectionē phadrē cōtinet delegantis seruo dedu
 ctionē eunuchi et ancille ad thaidē tum parasitū loqntē
 per quē virgo a milite dono amice missa est. tū Interuentū
 cherec amantis uirginem eius deniq; cū parmenone consi
 lium de ea potūda per fallaciā qz pro eunucho ipse suppo
 net thaidē. Tercius actus characterē exprimit militis et
 parasiti per ridiculū colloquū tū inuitationē ad cenam
 thaidis tum uelut qdā litigatiōem factā tū uerba ceme
 tis ad thaidē uementis perductiq; ad militē. Anaphonis
 cherecū colloquū de uiciata per dolū uirgine. In quarto
 actu Dorias nunciae uirgū inter militē et thaidē reditū
 ex uillā phedre querelā pithie de uiciata uirgine apud
 phedriā et eiusdem stupentis qui audiebat errorem. ebrj
 chremetis uerba petulantia thaidis aduersū militē & mi
 litis aduersus thaidē parata p̄lia ridiculeq; deposita.

Quintus actus continet q̄relam thaidis de uiciata uirgine
 p̄ cum phitia post eum ipō cherec tū interuentū nutas
 atq; chremetis tū p̄urbationē parmenonis per dolū pithie
 atq; iudiciū per senem q̄ rure tūc adueniat confirmatas
 nuptias et ad uilamū reditū in gratiā militis cū phadria
 et cherec

EXPOSITIO PROLOGI IN EVNV

CHVM

I QVIS QVA M EST q

placere studeat bonis. Attendenda po
 etae copia q in tot prologis de ead ca
 usdem fere sententiis uariis uerbis uat.
 q plurimis & minime mltos ledē in us
 poeta cū dixisset quisq intulit in us. 7
 alibi cuius mos maxie consimilis est uestru hui se ad
 uos applicat // Tum si quis est. bn quis. ne L. Launium
 a se lesum esse fateret. ta i. preterea. ut Virg. Tum ca Virg
nit hesperidi. // inclementi p inclemente. ut senior sepe Virg
 apud Virg. p senex. // existimauit et existimat legit p
existimauit // responsu non dictu esse. Figatiue dictum
 hic nominatiue est. in eautonmer. participialit. in quem
 quiduis haz reru conuenit q sunt dicta i stultu. // Qui bn
uerteno in Latinā linguā transferendū est. Plautus uat
 barbare aut uertendo corrupendo // Idem menandri phas
ma n. d. Apparet pnuiciati. q hoc ipm admonuerit spe
 ctatore q turpiter et imperite hec fabula septa sit, et
 bn nūc nup. ut ex uanitate facti oñdat, nihil esse dicen
 dū q displicuerit hec comedia Launium ppea q res recessit
 ut om̄s meminerit. Phasma aut nom̄ fabulae menandri
 est in qua nouca supducta adolescēti, uirginē quā ex ui
 cino quodā conceperat furtiue ductā cū haberet in late
 bris. apud uicinū pximū hoc mō secum hēbat assidue ut
 lo conscio. parietē qui medi intra domū mariti ac uia
 ni fuerat. ita pfodit. ut ipso transitu sacū locū rē simula
 ret. cū q transitū intenderet. ^{obgunt} pas. ac fronde felici. rem di
 uinā sepe faciens. & uocaret ad se uirginē. qd cū aiādū
 tisset adolescens p̄ aspectu pulchre uirginis uelut numis
 uisu pcussus exhorruit. uti fabule nom̄ est phasma. clei

Virg

Virg

man

Virg

Virg

re cognita exarsit amore puellae ita ut remediū tantae cupiditatis nisi ex nuptiis ^{no} reperiret. Itaq; ex cōmodo matris ac uirginis concessuq; patris nuptiarū celebritate finem accipit fabula. Vtrū ergo dicat hoc q; tantā fabulā transferen^o Lescerit Lauiuius ac non hoc de quo tantū reprehendat sed us signis uelit ostendere quē dicat uicose thsaurū composuisse ut in thesauro sit culpa nō phasmate ^{1. uerbulis} nūc nup. ex illis uerbis est q; pp ambiguitatē cū adiectiōne p ferebant. nā nisi adderet nūc hoc nup. olim pdem et significasset. Idem menandri ph. n. n. dedit. hāc fabulā totam damnat ut apparet silentio. Thesaurū uō non totū sed ex uno loco. // atq; a thesauro scripsit cām dicere. Arguit Terentiū Lauiuiū q; contra consuetudinē litigantiū defensionē ante accusationē induxit. huiusmōi cā est Lauiuij argumentum. Adolescens qui familiarē subornarat seruulū mittit ad patris tumulū. quod senex sibi uiuus magis operibus apparauerat. ut id aperiret illaturus epulas. quas pater per annū decimū cauerat inferri sibi / s^{ed} tum agrū in quo monumētum erat senex quidam auarus ab adolescente emerat. seruus ad aperiendū monumētū auxilio usus senis thesaurū cum eplā ibidem repperit. Sed thesaurū tanq; a se p tumulū hostilem illic defossus retinet & sibi uendicat senex. Adolescens iudicē capit apud quē prior senex qui anrū retinet causā suā sic agit. Atheniensū bellum cū rhodiensib; quale fuerit quid ego hic pdicem et reliqua q; contra nām iurisq; consuetudinē posita argumēta notat Terentiū. q; ille ordo potior sit. ut adolescens prior cām pponēt. qui petit induat prius. // unde a quo. Virg. ^{m p} genus unū latinū nā possessorem fecit priorem agere q; petitorē qd' abhorret a-

Virg

VICHVS

a cōsuetudine iuris et litū // q̄ ille deest dicat // qui
 petit an peccator q̄ ille qui petit et esset recta locutio si
 diceret q̄ petitorē . qd̄ abhorret aut q̄ illū qui petit . s̄
 q̄ ille malit . ut subaudiam' cām dicat p̄ zeuma a su
 periore figuratū // Dehinc si loquat' . ut frustret' ipse se .
 s̄ mox addidit aut sic cogitet . s̄ taceat // Defunctus iā sū
 . i . omī labore liberatus sum . auctāte iā confirmata et i
 uolabili defunctus iā sū . idest iā egi fabulas meas . aut
 nam desiti p̄clitari in edendis comoedijs . aut certe iā
 edidi quā reprehendis fabulā . // nihil est quod dicat m̄
 nō sit de suis uicus securus . pp̄ uetustate nihilominus
 rephendet' a me . // is ne erret moneo . ḡ detego suū errorē
 // Habeo alia m̄ta que nūc condonabunt' . i . remittent' . sic
 in phormioē . Argentū qd̄ habes condonam' te . Nam
 ex dono abltō casui iungebāt ueteres . condono accusatiuo
 // ta ut facere iſtituit obliqua narratio facta ē s̄m casū accu
 satiuū . // postq̄ ediles emerūt quā nē acturi sum' . p̄feat
 ut inspiciendi ess; copia . Emerūt autē mediā corripe . ut
^{in bux} matrī longa detē tulerunt fastidia m̄ses . p̄feat . mire q̄
 difficile et illicitū . // exclamat furē non poetā . mire rep̄
 hendit an̄ uitū . q̄ de causa maledicti dicat . // et nihil
uerborū dedisse tam . aut neminē fefellisse aut nihil ap
 posuisse de suo . excl . fu . nō po . ad hoc nulla rephensio
 si quid' licet transferre de greco in latinū // nihil dedis
 se uerboꝝ . dare uerba decipē est eū . qui cū expectet rē
 nihil inueniat p̄ter uerba . et alibi uerba istec sunt . an
 aliter nihil dedisse de stilo suo Terentiū de ignorātia car
 pit . at ipē ut imprudens harū rerū . se defendit non ex
 stulticia // parasiti personā inde ablatā . et hoc mire nō ūs
 obuat . s̄ personā esse translata . Quid stultius aut ca

Dono
 Condono } in Costem
 D. D.

Dare uerba . cur fit
 decipere

idie

luminosius dici potest. // si id est peccatum peccatum imprudentia est poetarum. // negat peccatum dehinc concedit & purgat imprudentie ignorantiam non imperitiam. Nam superius peccatum nomen est. sequens participium. et sic id ipsum purgat ueniali qualitate ab imprudentie partibus. // in eunuchum suam ad fabulam non ad hominem rettulit. ut centauro

Virgil

inuenit magna. // Bonas matronas. ut naustrata. // meretrices malas ut thaidem et bacchidem. bonas matronas facere. // malas sic est in eunuchum. sortari crebro uolunt crebro conuiuare. artificiose omne materiam comiconum // passum ut gnatonem gloriosum militem. ut trasonem. et facere subaudit // falli per seruum senem ut Demeam. Simonem // amare odisse suspicari. mire de personis ad gesta cum uarietate transitum fecit. omne enim quod in oratione uenit uel persona uel factum est. amare odisse. quod odere non est in usu in finito modo. // nullum est iam dictum quod non. s. d. p. similitudibus positum dictum. ut super peccatum. prius est nomen. secundum est participium. // cognosce meas comedias // atque ignosce si factum sit per imprudentiam // que ueteres factitarunt si faciunt noui. et uarie dixit factitarunt et faciunt. cum magna defensione Terentij semel factitas id quod sepe ueteres aduertite. nos dicam attendite. ueteres plene animi aduertite // quid sibi eunuchus uelit // sibi ut alibi. Nam philosophi dei atque hominum fide quid tibi uis. aut quid queris. PHEDRIA. Adol. herus. PARMENO seruus.

PRIMVS ACTVS

QUID igitur faciam? In hac prothysi exemplum proponitur. quod non suae potestatis sit quod amat. quod sapiat qui non amat. neque alius effectus est // Quod igitur faciam. apparet multa prius tacita cogitasse adolescentem. et tandem in haec uerba irrupisse. igitur pro deinde. quid igitur faciam. sic incipit

CHVS.

Menander. Virg. ^{m. p.} hem quid ago & est dialogismos. per-
dite post multā frustra cogitationē // non eam ne nūc quid
non eam Probus distinguit. Iungit qui sm menandri ex ^m Prob
legunt // comparem constituā. ut q̄ inique comparatū est. q̄n
perpeti mētricū contumelias. Sic in Andria priusq̄ harū sce-
lera & lachryme. cum sit iratus de omnib; querit // excluse
reuocat. utrunq; iuriosū ex uerbo dicen° excluse & potius
q̄ non emisit & reuocat poti' q̄ petit ut redeā. quod erat mo-
deratus // redeam non si me obsecret. bñ de ea quae totū
pterue agens excluse reuocat & non petat. nec roget nec
oret. sed obsecret inq̄ quod horum ōium in maiore pte
est ultimū // Si quid hercle possis. dissuadet ab amore //
nihil prius neq; fortī deest est. ut multū ille et ternis iacta ^{Virg}
tus & oīo & prius mō ad laudē non ad ordinē pertinet.
ut Sallust' que ^{potiora} prima mortales ducit. et in Laetone tu mer
quia suauia q̄ prima essent hñe // naui a nauī dictū a
qua in alto nullū diuersorū est // infecta pace indicās te
amare p̄ uerbis idicant. ut alibi. ibi tū exanimatus pam-
philus bene dissimulatū amorē & celatū indicat // actū est
de iure translātū // illicet de iudicio // peristi de supplicio
actū est. p̄ eo qd̄ dixit ad eā uenies. illicet p̄ eo indicant
te amare. peristi p̄ ferre non posse. illicet semp in fine
transacte rei ponit. // eludet ubi te uictū senserit. eludere
est finē ludo dare // Proin tu. exim et exinde. sic pin et
proinde dicebāt. // Here que res in se. neq; consiliū
neq; modū hñ ullū. Concessum est in ^{consiliaria comedia} palliata. comicas s̄
uos dominus sapiēiores fingere qd̄ idem in ^{imperatoria s̄ in ciuili} togata nō licet
facere // cā consilio regere nō potes. Nūc domino seruius
est sapiētor. sed amans est idem ut Carinus iquit. faci-
le om̄s cum ualenus recta consilia egrotis damus // In amō

Virg

Prob

Compē .7. con-
stiuam

Virg

Sallust

nauiiter.

mira Exposito 7 duplicata

Illicet

eludere

Virg

hec omnia insunt. cū duabz ppositionibz efficacius dictū
 inducitur. pax ad paucos dies. uel q̄ in diem dent̄. uel q̄
 in dies oculi p̄beant. pax rursus. bene ut cōsolaret̄ ultimā
 partem posuit. // hec si tu postules. nihilo plus agas. i. nihil
 agas. // qd̄ nūc tute tētū iratus cogitas. p̄ que & sit conse
 quens hec ūba. sic in Andria quod pleriq; om̄s faciunt ad.
 nam singula sic explent̄. // ego ne illam non ulascat. que
 illum recepit. // que me exclusit. // q̄ non admisit. non
 potuit q̄ complere orōnem. secū loquens et dolore ueyat

Virgili) cū indignatiōe ut Virg. quos ego / s; motos p̄st. com. fl.

// hec ūba. uerba dixit q̄ nihil effectura sunt // una me her
 cle falsa lachrimula. expressio ad antithesim ducens. et
 non uera sed falsa. et non lachrima. s; lachrimula. 7 nō
 ulro flens. sed oculos terendo. 7 nō facile s; ui. 7 non exalla

Virgili) uerit. sed expresserit. hīc Virg. captiq; dolis lachmisq; coa
 ctis. quā oculos terent̄ miser uix ui expresserit. totū sensum

Virg uerbis significatibus prulit. ut stridēt̄ miserz stipula dis
 perdere carm̄. et Vna dolo diuū si femina uicta duorū.

Virg unc ego et illā scelestā. nūc i. sero. ut Vir. nūc scio

Virg quid sit amor. et nūc augur apollo. nē lias sortes //

Virg prudens et sciens. prudens est q̄ intelligētia sua aliqd̄

prudens
 Sciens

sentiat. sciens qui alicui iudicio rē cognoscat. ergo pru
 dens per se. ut hic nē phedria. et sciens per alios ut
 p̄ parmenonē. // uiuus uidensq; pereō. mirre 7 noue
 uiuus pereō. sic dixit ut intelligamus occidit. et ui
 uus q̄ sapiens et sentiens. uiuus uidensq; p̄eo. bene
 addidit uidens. nam uiuus perit. qui ē dormiens
 opp̄mitur. uidens aut̄. qui uigilans ut patiat̄ et peat
Virg nā uidere p̄ uigilare posuit. ut ē Vir. de Sileno. iā qz ui
 dent̄ sanguineis frontē moris et tempora pingit. ergo

uiuus non mortuus. uidens non dormiens // redimas captū. Sallust
 sin captus prauis cupidinib; // q̄ queas mīno. q̄ queas pseue
 rauit in translatioē. quā iandū sūpsit ab illo. // si sapiſ. i.
 si sapias. ad inferiora iungendū est. nam aliter non intel
 ligetur. // nū fundi calamitas. p̄pe calamitatē rustici grā
 dinē dicunt. q̄ cōminuat calamū. i. culmū ac segetem. //
intercipit / p̄prie intercip̄ q̄ totū capit. Plautus in. Au. Plauty
 q̄ sola interbibere sibi noscat

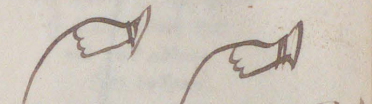
Calamitas unde

να η καλαμη οτ
culmus.

Intercepē

THAIS mētrix PHEDRIA amator. PARMENO seruus

Miseram me ic. // neue aliorum in aliā partē seorsum
 retrorsū dicit. // q̄ heri intromissus non est. hec Lenius
 ut de facto suo loq̄. alter iratus. ut exclusit reuocat. redeā
 non si me obsecret. // tremo horreoq; ex amore nimio. ni
 mius ignis effectum frigoris reddit. uti ex frigore nimio
 effectū ignis existit // postq̄ aspexi hanc. nam magnus ca
 lor ē h̄rrore incutit. ut nimie febres // accede ad ignē
 hunc. aptus ignē p̄ mētrix accipiemus. q̄ aram apollis
 uel q̄ amator uritur. ut At in sese offert ultro meus
 ignis amindas. uel q̄ aunda luci sit seu libidinis ut
 ignis alimitorum // sam calesces plus satis. noue sed intel
 ligitur plus satis. q̄ horrueras. hoc quidā supfluū pu
 tant. At in de iis uidet̄ esse. que a ueterib; gemiābāt
 ut pleriq; om̄s hoc est omnes. et pleraq; om̄ia. i. omnia
 sic ē plus satis p̄ satis. // quis hic loquit̄. non impite
 intelligunt. q̄ existimāt mētricem et hoc simulare q̄ n̄
 p̄uident phedriā. nam ex p̄sona 7 dictis eius ceteris hoc
 cōuenit. et tūc erūt gratiosa oīa q̄ supradixit // cur non
recta mētrixbas. satis mire additū recta // de exclusione
uerbū nullū. plus admiratiois est. nec accusatiois. nec sa
 tisfactioni locū reliquisse mētricem callida et dissimulata

 Nimi ignis effectū
 frigoris reddit uti
 ex frigore nimio
 effectū ignis existit
 ut in horrore fe
 briū

Virg

pleonasmus

Pleriq; omnes - i.
omnes

Plus satis p̄ satis

quis hic loquit̄
quis hic loquit̄
quis hic loquit̄

Virg
Virg

iniuria. // Quid taces & hoc callide. q̄i innocens ne sus-
 piceat quid quod succenseat adolescens. // Sane uo qz
 in ex semp. p. f. Tolle sane uero nā pronūtiandū ad in-
 tenti uultumq; dicentis. ut in uerbis nō negatio s; cōfes-
 sio esse crederet. nā uero semp uerū cōuenit. ut ^{Virg.} Egregā
 uero laudē. // aut qz sū apud te primus. duo dix. qui
 dolet. qz clausē fores et quia posterior habet p̄lato mili-
 te. aut qz sū apud te primus subaudiū ideo non rec̄t a
 introy. // missa istec face. alia dissimulatio et durior p̄
 admonitionē. s; bñ intelligit q̄ hoc a mētrice ridenti mol-
 liter et osculū porrigēti dia accipit. // Quid missa magna
 uirtus poety est. nō sentētiā solū de consuetudinē ac de me-
 dio tollere et ponere i comedia. uerū et uerba q̄dam ex com-
 muni simone. ut ait nūc qd missa. // o thais thais utinā
 in esset pars equa amoris tecū. uel amandi uel nō amādi
 salicet. // ac pariter fieret. nō eque nō s; simulr. Sal. cui n̄
 pariter obuia miseretur. ac pariter fieret. ut aut hoc tibi
 doleret itidē. ut in dolet sup. si ambo amarem. // Anime
mi phedria. mi uocatiū est ab eo qd est meus. Vide q̄ fa-
 miliarit̄ hoc idem repetat blandim̄taz. vult eī Terentiū
 uelut peculiare uerbū hoc esse thaidis ab eo tonēs dicitū
 est. Tu ne hic eras mi phaedria. ne crucia te obsecro aīe
 mi phedria. hec rursū nisi amplectens adolescentē mu-
 lier dixit. uidebit̄ ne crucia te sine affectu dicā. et cū
 gestu quasi in eo et ipsa cruciet̄. nā ideo subyat anime
 mi hoc est animus meus. // non pol quo quenḡ plus amē
hoc totū nimis blande. & cū contradictioē adolescentis di-
 xit meretrix. // faciendū fuit. legendū faciendū scribēdū
 totū hoc semp necessitati adiungit̄. ut Virg. aut pacē
troiano ab rege petendā. 7 alibi Arma acri faciē uiro.

Virgi

Sallusti

legendū faciē. sc̄ben.
 semp necessitati
 adiungitur

Virg

Virg

Vero. semp uo
 mie conuenit

¶ Credo ut sit misa. p̄ amore exclusisti huc foras. oratore ac
 facere additū misa. & cum illa a deriuatiōe cause ar
 gumtaretur. mire a parmenone correpta est. uisibile
 nō est quis quem amat eundē possit excludē. exclusisti hē
fo. intuentis puellam. et ei ostendens phedriā. ut ostēdat
q̄ falsa ac repugnantia loquatur meretrici. ¶ Age sed huc
qua gra te accersi iussi ausculta. corripientis est modo
age non hortantis aduerbiū. ¶ te accersi iussi ausculta hoc
est qd̄ supra ait non eā ne nunc quid̄ cū accersor ultro. ¶
 D u m̄ meretricia calliditate cōmendat q̄ dictura est. ¶ ego
ne opame bene. non expectauit seruus. ut pro se domin⁹
responderet thaidi. ¶ Verum hēus tu hac lege tibi. astute
seruus reponit thaidi uicem. nam illa ut magnū uoluit
expectari. qd̄ dictura est. iste ut falsū contemnit. ¶ meā
astringo fidem. fidem astringo promitto qz uincula fidei
dicunt. ¶ Que uera audiui. tūre uicem parmedō reddit
metrici. Nam ut seruū metrici difficile est tacere cōmis
sa. ita metricē parū est dicere uā. ¶ contans optime p
prie. a metaphora uasis transtulit ūba eius. ¶ sin uanū aut
falsum aut fictū est. contra. p. ē. Vanū qd̄ fieri nō pōt
fictū qd̄ factū non est. et fieri potuit. falsū est menda
cū simile ueritati. uanū nec possibile nec uerisimile.
fictū totū sine uero. sed uerisimile. falsum loq̄ mendacis
est. fictū callidi. uanū stulti. falsū loqui culpe est. fictū
uitiū. uanū uerborū. falsū decipimus. fictis delecta
mur. uana contemnim⁹. ¶ hac atq; illac p̄fluo. plenus ri
marū sum. Vilis et abiecta translatio est. apta apud
metricam loquentē. trāslata q̄ ab aquario uase fictili
 ¶ Proin tu taceri si mis uera dicito. utrū te taceri an tuā
dictū. an impersonaliter. et infinito modo. ¶ Samia

ANG.

¶ ista puella. v̄det̄ intelligē
 Donatus virginē dono datā
 thaidi p̄ militem. si fallit̄
 ob corruptionē autē
 exeuū Terentij in eo
 loq̄ paulo v̄tri
 vbi inquit thais. hic meus
 amicus emit. eā dono
 m̄ dedit. / nō dedit /
 si datur̄ deb̄ dicit̄.
 nō enī adhuc
 sibi dedit̄.
 nā si dedit̄. non segr̄v̄
 qd̄ d̄ thais. cupio illā
 abducere. et p̄i
 pue non sequer̄
 aduentus postea gnatois.
 sicut in postamo est.
 qui eam puellā secū
 dicebat ad thaidē.
 restat ut ut locus ille
 Superior p̄ isonā dicitur sic
 p̄mittit lapore. i. nullo.

Vanum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

Fictum

Falsum

mater fuit. Puduit dñe thaidē meretrici in mater fuit. qđ
 tam significavit dicens aliunde civē alibi habitasse. nam
 ideo meretrices pegrinę dicte sunt in comoedijs ut in andria
 adeo est demens ex pegrina. // pōt taceri hoc. id uerisimile est
 nec hoc ad Laudem p̄ficiat. sed hoc ad dedecus meretricis. potest
 taceri hoc. pegrinam nasci meretricē et ideo pōt uerum uideri
 puellā dono quidā. etas et sexus causa amoris sunt. cur hęc
 thais diligit puellā. puellā dono quidā m̄cator dedit. p̄
 hoc d̄ meretricē fuisse matrē. cū dono puellā accepisset. // ex
 attica hinc abreptā. qz athenis scena ē constituta. // arbitror
 bene arbitror et nihil certi. quando eī ausur' esset parmēno
 adornare chereā ad uiciandā uirginē si p̄sciret civem esse
 // Matris nomē et patris dicebat ip̄a. q̄ infantis memorie pro
 xima sunt. nā quid prius etas illa. q̄ parentes cognoscat.
 // Signa etā. domū. patriā. regionēq. ei' // neq. per etatē etiā
 potuerat. hoc ideo addidit. ne esset minus elegans. qz nesci
 ret. // Mercator hoc addebat. ad patris salicet nomē et ma
 tris qđ puella dicebat // unde emerat. p̄ a quib. ut genus
 unde latinū. it̄ quomō. ex clauo nup̄ audiu. & causa
 dicē unde prius petiit aurū // e Sumo. Sumū p̄ montori
 um atheniensū. in eo emporiū rerum uenaliū est // ma
 ter ubi accepit. hęc figura in narratiōib. basis dicit. // cui
 omniā pederenti dicunt. insinuandi gr̄a. ut nunc. matris
 m̄cator dono dedit. Mater ubi accepit. et simul conuenit
 mulieri loqnti huiusmodi mora. // cepit studiose omniā docē
 mire nō doant. sed cepit docē. Et uide q̄ satis muliebrat'
 mater ubi accepit. accepit simplicitat'. an audiuit ingenuā
 s̄ melius prius. // ita ut esset filia. ergo uelut soror habēda
 thaidi. 7 id sequit'. // Sororem pleriqz esse credebāt meā et
 oratorie amulat dignitatē et amorē puellę. ut ei compatioē

[Faint handwritten notes in the left margin, including the word 'Verg' and other illegible text.]

Sumum.
 Basis figura ἀπο
 τὸ βαινα

[Faint handwritten notes at the bottom left.]

CHVS

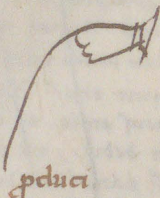
leniatur iniuria facta phedria // ego cū illo uno quo cū rem
 tum habebā hospite totū dixit / et q hospite. et q rem hēbat
 et bñ tūc et nō nūc . nā nūc cum duob; duo cū una // rem
 cōsuetudīz . amorē / hospite . i . attico . // aby huc ex rhodo a
thenas salicet , qui in reliquit hec q habeo omiā . hoc ideo
 ne tantūdem obsequi exigat phedria . ideo cōn parmēno //
 V trunq; hoc est falsū effluet . ipse exponit hoc . utrunq; quid
 dicat / et cōn dicen^o qz presens amator grauatū hoc dicto
 neq; tu uno cōtenta eras / qppe qz admīsat milite / neq; sol^o
 dedit / qppe qz nō omnia tua illius fuere mortui // nā hic
 quoq; nō phedria s; hic dix tangens illū . et quasi inuito
 illo hęc exprobat . // bonā magnāq; partē ad te attulit . hęc
 uultuosē pnunciata / bonā nūc in specie d^t . magnā . ad q^{ta}
 tatem discretiue dictū est . nā alias bona p magna accipim^o
 et mltā . // ita est . nō erat negandū qd dix parmēno . met^a
 facta cupientia . et nō tacenti culpā in cōsentia esse // hęc
 ea loci / oratorie porem amatori facit milite q phedriā . nā
 posterius d^t hunc cogitū p abstinentiā militis . Ergo cum
 milita phedria riuialis supductus sit . cōsequens est ut miles
 qri debuerit nō phedria . et p^{ter}ea nihil mix si ordine suato
 miles añ postias fuerit amatori post mō; coguto . hoc et sine
 puelle et munez causa . mltum p milite cōn phedriā ualet
 S ed uide metrice qm dixit rem pcutentē . quot et q^{ta} blādun^o
 ta subyat / dicen^o // tu te scis post illa q intimū habea / nā
 hoc ad orōnem nē p^{er}inet . et mea consilia t credā omiā . ex
 presenti actu sumpsit argumētuz . q nē cum tanq^z consul
 torē adhibuerit . et bñ credam secūdum illū / potin est h^o
 tacere // nec hoc quid . i . hoc quoq; falsū est . // dubū ne
id est / me non tacituz scilicet . // hoc agite unabo . hic agi
 te p aduerbio corripientis est positū . aut certe p adōrta

rem
 Agite
 [Faint handwritten notes and bleed-through from the reverse side of the page]

Audientia

Plautus

atione audientie prebende. sic plautus hoc agite si uultis spectatores. et conuenit ueluti uultu audientia significantis & gestu hoc ipm adiunari qm et hoc attendite. // nup eius frater ut adhuc amor flagrare uideat addidit // aliquum est ad rem audior. uultu accommodato ad reprehensionem pronuiciandū est. ad rem aui. ppe audior ad rem. pecunia; mō dicit // si ubi hanc forma uidet. ex aliena psona uult ostendere pter affectū qta sibi existimada sit. et quanto mune inde inuit an poni et fidib; stare. uetusta gramatica. // pretiū sperans deest magnū. ut stabulo frenos audire sonates. // pducit ppe nā produci uenalia dicunt. pducit ac uendit. hec celeritas uendibile indicat mercem. // hic forte fortuna me amicus qz locus est metricū. non iam miles sed meus. uid quid sequat. emit inqt. et dono m. imprudens harū rerū de. hic ondit q' auid' id faceret si rem penitus nosset simul & onditur qta secreta dicat phedrie ut pote q' ruualis nesciat // Imprudens harū rerū ignarusqz oium. Prudentia naturalis est. gnaritas extrinsecus uenit. Imprudens p se ignar' p aliō hoc qui nec suspicatus sit. nec ex aliq' audierit. // postqz sensit me quoqz rem hre tecū. nō dictū sed q' relatū sensit tanq' irasandi magis iusta cā sit multa q' phedrie. nā sensit et tecū quoqz rem hre sic dixit / ut honeste res impura dicat // ne det sedulo. sui dolo. hoc est impense aut semp aut diam? cū uel inuisa nobis et audientib; idem uana dicta narramus aliamus // si fidem hāt. hoc est si faciā aliqd unde credat se tibi pponi. si fidē hāt. si credere cogatur. i. si credat. unū fideiussor dicit. hoc est auctor credendi // iri ppositū tibi. apud me p debere pponi est aut hoc futuz de passiuo. nam de actiuo diceret ppositū ire. // sed ego q'tum suspicor / alta est aucta Inuentio. sat

pducit

Ving

Vendibile merce

hu errat Donat' et omnes. nā
 dia debet. datat' est / et nō
 dedit. nam con
 stat eandem
 adhuc puel
 lā nō hre
 si esse apd
 mulierem
 q' moy
 dabit

Imprudens

Ignarus

Rem habere. impu
 ram significat

fideiussor dicitur
 unde

stiga

acte quat' adhuc
 nō dederat
 puellā.

CHVS

in eorum amatores hoc solo inimicos esse q idem diligit
 magnificare ig ut riuales odia deliniret uult psuadere
 phaedria non se amari sed uirginē ad uirginē animū
 adiat. hoc infert ut ledendi militis cā phedria patiat
 eū quē amet et nolit uirginē dono dare. et ne ampli
 munde Terenti ut solet res huiusmodi pstringit. nihil nam
 q̄sum nē ego. optime purgavit Terentius. quod mox libera
 libus nuptiis fuerat obstatu. si uincatā ab alio uirginē che
 rea duceret. q̄ necessario defendit tanq̄ que honeste nup
 tura est. q̄ obrem cupio abducē. et hoc uerbo gratificat
 phedria non ei accipe ut ab amico remunerāte s; abdu
 cere ut a stulto et inexto. uel abducē tanq̄ extorq̄re. Nē
 ego eā mi phedria mltē s; cause. Nō indiligentē cōsideraue
 runt hāc meretricis orōnem. q̄ illam instar controuērsie rec
 tulerūt. Nam et pncipiū est me misam uereor ne illd
 graui phedria tulerit. & narratio Samia in mater fuit
 et pncipio cū confirmatioē. cōsiderato nūc ego eā mi phe
 dria multe sunt causae q̄ obrem cupio abducē. Primū q̄
 soror est dicta et reliqua. & defensio ego ne id timeo et
 ego ne ex aīo misa dico et conclusio p cōquestionē ut tā
 dem impetrare abste neq̄o biduū saltem ut cōcedas solum.
 s; suis restitua ac reddā. restitui mus us quib; nos uolum
 reddimus us qui nos uolunt. q̄ restitui mus uolūtate red
 dimus uolentibus. sed in hac utriq; est s; sola sū hēo
 hic neminē sola ad familiarū refert absentia habeo hic
 neminē s; alienoz amicitia. pōt ei domi sola esse hre
 tam aliquē foris. et habeo hic neminē plus sonat q̄
 neminē hic habeo et sola sum ab us quos nā conaliat p
 se habeo neminē eorū qui uolūtate iungunt neq; amicū
 bene hoc apud amatorē an aliud est amator aliud amic

adhuc puellā
 nō tenebat Thas
 quā sūp est Do
 natus tenere.

restituē
 reddē

amator
 amicus

ut sit amator ad tps. amicus q̄ perpetuo amat, an qz in pa-
 tris potate est phedria // Qobrem phedria, in necessys inter-
 poni non licet audientis // cupio aliquos parare amicos be-
 neficio meo. hic ondit specialit̄ cuiusmodi amicos querat:
 ne phedriā contemnē uideat. pare amicos bñs. m. quia
 parant̄ et suo s̄ minus diligunt // Id amabo aduuta me
 q̄ id fiat facili. aduuta me, mira coactio. ne ab aīas phedriā
 uideat̄ excludi. aduuta me dix̄ // sine illū blande ait, tāq̄
 in manu eius sit iuriam non pati. et exclusum milite, nō
 ei dix̄ fer aut patere s̄ sine // pores partes hosce aliquot
dies, honeste arcūloquit̄ et oratorie, ne dicat abi foras. atq̄
 excludi te patere // nihil respondes ^{si tibi} iam licenti' accusat qz
 scit nihil contrariū responsur̄, et satis blande in dixit.
 tanq̄ cui debeas amoris uicem. // Egon quicq̄. facete exp-
 mitur/amantis ira/amoris integratio // tand' pdoluit ni-
 mis doluit. i. persensit dolore, et tand' q̄ impatiens fuit

Virgili? Vir es, eleganter uariavit secūdam psonā et terciā, pdoluit
 et uir es. non puer nunc, sed iam uir, qui metricā cōtēnis
 // hic est abrepta. eduix̄ mat' p sua. cum odio pnuucianda.
 // nempe oīa hęc nūc uerba, i. false dicta, huc redeūt. ut ex-
 cludar // nisi illū amas plusq̄ me. R. epudiat' causis quas
 illa attulerat p deriuatioēz cause. hic aliud inquit esse cur
 repellat' // et istam nūc times q̄ aduecta est, adeo inqt amas
 milite, ut et in uideas si quā amauerit // talem preripiat tibi
stomachantis amatoris // quid te ergo aliud sollicitat / quid
 est inqt si hoc nō est // nū solus ille dona dat / hic iā quasi
 qōnes tractant̄. sed ille mun' aduexit, nū solus ille dona dā
 possit ei dona dari sed exigua. aut minus libent̄. & iō
 mentionē benignitatis adiecit // nū tibi meā bñgnitatē / s̄
 ille q̄ benignus est' q̄ nihil, et de milite drē uideat, nūcub'

CHVS

alicubi sicubi si legimus. erit temporis aduerbiū ut sit ubi
 quo in loco quare nūcubi meā benignitatē. Intelligit se et
 dona obtulisse et id benigne sepe fecisse. Nam plerūq; ingra-
 ta dona sunt in quib; benignitas non apparet q̄ aut in q̄-
 titate rerū est aut in facilitate p̄stantis. claudier. claudi
 aut claudicare. Sall. neq; ei ignorantia res claudit et nihil
 secordia claudelat. // nōne ubi in dixi pulchre ubi dixi. ḡ
 impigre // cupere te magis q̄ si dicit. petisti ut emerē plus e
 ei prestasse qd̄ non ausa fuerat postulare. 7 sic dū anallā
 eiusmodi cupet ex ethiopia nō paruo ex p̄cio et labore compa-
 tā intelligit // ex ethiopia non ethiopiā nā honesti ex ae-
 thyopia // relictis oibus reb; q̄siui hec tā omnia in benefi-
 cius cōsiderari solent. // quesiui cū difficultate dictū iure
 celi solis ac pene orbis alterius. ideo ei modi ancillas ra-
 riores et p̄ciosiores. deinde nō petisti sed dixisti nec uelle
 te sed cupere non nigrā sed ex ethyopia nec destiti sed
 relictis oibus reb; q̄siui. quid hic nō exquisitū quid in-
 expressum ut nihil addi possit. // porro Eunuchū deinde
 uel postea uel multo post eunuchū uelle. eunuchos a p̄sis
 institutos putat ex captiuis babylonib; . Porro .eu. dixi
uelle // vide q̄admodū ut mai fuerat qd̄ p̄stitit nō semel
 imputat duo mancipia // p̄ anallā deinde eunuchum
 // quia sole uantē us regine illā qz ex ethyopia / hūc qz solae
 regine utant. sepatim intulit eunuchū / deinde ys dixit
 ut si quisq; est ic. in us poeta nom̄ profiteē suū. // repperi
 plus est q̄ emi. et uide q̄ proprijs et amplissimis uerbis
 usus est qz anallā ex ethiopia et eunuchū illā quesui
 hūc repperi. neutri eorū solū satisfaciebat. // q̄tēz cū eu-
nuchū in singlri posuerit dixit post ys utantē regine q̄
 eiusmodi delicijs seruijs qz regine / q̄ potentes. et multo di-

Sallust.

Verbo + sentē

Adignu

Cicero

Appetere

Vñ Eunuchi.

Verbo + sentē

gniores q̄ priuaty vñ in phormione ah regem me esse
 oportuit // heri minas vigiti p̄ anibus dedi reatōna
 beneficia grauiora sunt aduersum ingratos ergo a tempore
 inducitur exprobatō pro ambob; dedi melius ambaz; p̄tuz
 q̄ ut sepatim diceret q̄ tūllo emerit anallulā nigrā de
 qua moy dicit hinc sunt tres mure ^{u. trahone} Nam constat solū Tu
 nudū emptum esse minus vigiti ut ip̄e parmeno cōfiter̄ sem
 // Tam contemptus abste et hoc seruatur in beneficiis nam
 maiora sunt cessantib; meritis eorū quibus p̄stantur ob
 hec benefacta spernor abste hic duplex est p̄nunciatio uel
 per interrogacionē uel inuidiosa q̄rimoniā uel ut idicatio
 modo q̄ quod interrogatio p̄fertur hoc ei est multo grauius
 q̄ illud ob hec facta abste spernor ut virg^o nos muna templis
 quippe tuis ferimus famāq; fouemus manē // Quid istuc hoc
 aduerbiū consentire incipientis est deest ei remorātiō aut
 quid tale // q̄q; illam cupio abducē dix sic q̄ ab stulto nec
 per uerū meritū sed per fraudē Cicero per iuriam ac doli ab
 ducta // Atq; hac re arbitror nō d̄t q̄ hoc abste // uerū
 tam sat meretrix contractioē quedā negari quo fingit se
 uinci ut adolescētē molliat et ipsa redit ut ille remittat
 p̄tinaciā // potius q̄ te inimicū habeā hoc totū ita loquit̄ itaq;
 ip̄a magis amet phædrīā q̄ ab illo ametur // te inimicū
 habeā huic contrariū est ut te amicū habeā // faciā ut ius
 seris nec uolūtate nec uultu cōsentiente hoc ait meretrix
 s; callide temptat omniā nā qz persistendo non perferat
 qd̄ expectabat docet phædrīā ipsum eē negligentē negare
 qd̄ posatur adeo hoc subtile est ut statim impetruerit
 Vulgatū est eī quod sūma ui defenderis cum extorq̄retur
 hoc idem postmo; remittē renitenti // Utinā istuc uerbum
 istuc uerbū p̄ tota s̄mā uerbū p̄dicto sed p̄pe sentētia

Abducere

Cicero

 Verbu .i. sententia

CHVS

uel nunciatio que uno ligatur et stringit uerbo. Verbi;
 a ueterib; dicebat ex aido ac uere dices. certe qz est qui
 ex animo dicat 7 fallit tam potius q te inimica habeam
 tantu in animu phedrie hoc descendit. ut et repetat qd
 amica dixat adolescens // sincere dicit. quiduis possem per
 peti. sincere pure sine furo est. et simplex. ut mel sine ce
 ra bene q mel blandimtu metrias dulce facit. si negat
 esse sinceru. // Victus uno uerbo. vnu uerbu ut sup dixi
 qd tota sententiam coplectit. // Labascit omnia incohatua
 in sylla fere media pducta. enuciant. // q cito ait que ne
 falsa lacrimula uia credidit posse. plus factu est. et
 uno uerbo uetus est. et cito. // Egon ex aido misa dico. qd
 sensit mltu ualuisse. hoc thais inculcat aido amici sui. et
 ego. uide qta sigficat. conuenit hoc pnom multa blanda
 exprobrati. ut me ne fugis // q uoco 7 hec st pnuanda
 // Rem a me uoluisti tand. cont illud qd ait phedria. no ne
 ubi dixi cupe te. s; hoc ^{thaid} uehementius et disera. rem iquit
 non minus. s; qd pluris est rem. 7 no dixit serio s; uoco
 a finalitate pstantis. et uoluisti no dixisti. mirandu obse
 quiu ex uoco ai pendens. non expectat imperiu. ne uo
 luptati mora sit du iubetur. tu illud qd ait pfeceris
 no ne uerbi pondus et potentia phedrie circa amicam
 et illius obsequium uehementis et reru difficultate. que
 exorte sunt. mōstrat. atq; omne oppressit qrelam phe
 drie. // ego impetrare neqo hoc abste. non petisti cum
 perfeceris tam. at ego impetrare non possu. saltem ue
 concedas solu biduu. argute additu 7 saltem 7 solu
 et bene cōcedas. ut uoluntatis sic d^r sup. Sine illu pri
 ores partes hōse aliquot dies 7 reliqua. // Veru ne fiat
isti uiginti dies. facere biduu deculpauit. et simul qz

sincere

Verbo. 1. sentē
tia

ego

manus

Exore te noue p a te

Bidui. unde

Vale

ex ead ratione sunt xx. ex qua duo. ex qua xx. ducen
 duo milia. et similr deceps. // pfecto non plus bidui
 aut. iocosa intelligenda sunt. // sine te exorem. noue
 nuc non de te exorem. s; te exorem. et hoc absolute. //
 faciendum est qd uis. no qd oportet. sed quod uis dicit
 multa addidit obsego suo. // benefacis. in consuetudie ue
 nit benefacis et benefecisti. nec indicatus esse s; gras age
 tis // Merito te amo. bene amoris mentione ad auferen
 da suspitione contemptus phedrie. // Rus ibo. et hoc ama
 toris est. urbem odisse sin amica. nec dixit ibi ero. s; ibi
 me macerabo. // hoc me macerabo bidui. pnuciandu bi
 diu. ut si dixisset biendio // ita facere certu est. ex is ap
 paret uerbis q sibi amator egre hoc imperet. // mos gerend
 est thaidi. cu pnuciatioe et gestu. ut ondat que uis amo
 ris sit. ut thaidi mos geratur // huc fac illi adducant. eu
 nuchus et ancilla. sed pualet gen masculinu. adducant p
 adducito eos. et bene adducendos impat. ut actus fabulae
 pcedant. et simul qz absentia phaedrie opus est. da per
 cherea ludificat meretrix // In hoc bidui thais uale nuc
 uale abcessum sigt non salutatione. na si uera saluatio
 est. biduo solu amica ualere optat. sed pscribere conat
 qto tempore abscur sit. et simul ostendit. q inuit
 abscedat. In hoc bi. th. u. accusatio utens casu exps
 sit amatoris impatientia bidui dicens pscipit de tpr
 et uale maiore uim ht ex dolore discedentis q obsequio
 saluatiois // & tu nuquid uis aliud. uale subaudiendu
 saluatiu. uel subintelligendu post oscula dia nu quid
 uis aliud // cu milite isto. isto additu. q odioso. ut alibi ^{m ad lpbu}
 ia uero mitte demea tua ista iracundia et vir aut qd pe
 us istis. hęc pronomia spernentis sunt. odiu qz monstrantur

Virg

CHVS

psens absens ut spes. ex animo. s. // me desideres. qz plus est
 ab amore desideru // me somnief. desideres. me expectes.
 amare et desiderare uoluntatis. atq; et nuc obsequij. so
 nuare sat amatorie dictu est. me speres cum me expectes
 iam dixit. qd sibi uult ueru me speres. an expectatio certoz
 spes est incertoz et expectatio ppinquaz reru spes loquinquaz
 et expectatio desinat tempus. spes non desinat. an me spes
 supple facere. 1. de te cogitare. ut sic speres credas. ut statim
 in subditas inuenies. nam eius frim spero ia pmodu repper
 risse // me te oblectes. sepam' casus me // mecu tota sis. tota
 aio na illam ue animu uult esse non corpus. et simul qd
 ipe ab eius corpore patitur. id uult militi eius mte cotinge
 tanq; paus excluso ab amica // quan' ego sum tuus. amicus
 .s. // me misam. forsita hic in paruã hat fidem. Recte
 thais. nuc parte argumti exeq. tacta apud phedria. Et ia
 pp phedrie absentia pntia serui audacior est. que. s. phae
 driã poeta uult ita nefare. ut parmene audeat ad uiciada
 uirginẽ subornare chereã // atq; ex aliaz ingenijs nuc me
inducet. hic Terenti uirtuas sine ondit hoc esse. ut puulga
 eas personas noue inducat. et tam a consuetudie no re
 cedat. ut puta metrice bona cum facit capiat tu et delectet
 anim spectatoris // neq; me finxisse falsi quicq; / aut di
xisse debuit dicere. a' abundat falsi. aut ideo qz et ua
 na aliqd fingi potuit. ut sup. sin uanu aut falsu aut fi
 eta est // neq; meo cordi queng' esse cariore / melius queq;
q' si diceret milite / cariore q' meretrix non caru aliaz
s' cariore negat. // et quicqd hui feci absolute. ut in he
 cyra nequid sit huius oro. qe qd h. f. subaudiendu q
 eu exclusi foras. // spero p'p'moz. noue spero / p' credo uel
cofido. ideo p'p'modu / qz homine quid' nouit. s' fratres

expectare
 S perare. D

Handwritten marginal note in cursive script.

esse uirginis nondū pbauit // adeo nobilem. adeo p̄ nimis
positū est. aut pro expletua p̄acula // atq; expectabo dū
ueniat. futurū actū uoluit p̄mittē non quo aliq̄ gestus
sit expectantis. PHEDRIA adol. PANMENO iuuis

FAC ita iussi. iam amatorū multiloquū continet ista
actio. nā et repetit qd' iam dictū et id facit magis
et ediose nimis // rogitare. q̄ difficile sit. deest uis uel p̄gis
uel te si ipsum respicis. uel hunc si aduersus hoc dicit. ut
sit rogitare te aut rogitare hūc. & distinctioe int̄pōita
inferendū. uultuose q̄ difficile sit id qd' mādat. ita et ī
eptā nūmā circa hoc solliciti amatoris exp̄ssit. et oñ dit
nihil esse faciē q̄ deducē ad metricē mūna. cū contra
illud sit difficillimū. poscenti aliqd non dare. rogitare
subaudiē te. mirū est q̄ difficile sit complē qd' uibes //
Vt nā tam aliqd inuenire possis phedria. inuenire acq̄rē
sic in cautō tūmer. patri quomō obsequare. et ut serues
quod labore inuenit. Nam idō a p̄cedenti et questus
dicunt. // q̄ hoc peribit. deest facile // qd' in carus est.
p̄ q̄ mihi sū carior. s; ego dix absolute. occurēs hūc p̄no
mini qui effectū dabo q̄ p̄nom ut in Fautonūm qui
uolo n̄tari. // sed nū quid aliud impas? in ist seruis n̄t
uult nisi coactus face pp̄ maiore d̄m. sic et alibi iubes
ne inge respondēte chereca. cogge atq; impo // inuis nostrā
ornato uerbis. non dixit meū. q̄ et parmenonis sit // istū
i. molestū et odiosum. nā hoc sigt istum. ab ea pellicō
i. ab eius animo. et nō pelli facito. s; pellico // Memi
tā et si nullus moneas. p̄perat seruis carpe uamiloquy
domini. // nullus moneas. null' p̄ non. in hecyrā null' //
dixit. Plautus in trinummo. nullus credas. // ego rusibo

Nullus pro nō

Plauty

et hoc iā dictū est sed oñdit q̄ olim id incipiat phaedria //
 Censen ne me posse arbitrari. ut censes qui in alienos mo
 res sūmū arbitriū hñt ideo hunc putat nō censere. qui
 ipse desiderat fieri. posse obfirmare et ppeti. ūba sunt
 desperatis. non firmare sed offirmare. non pati s; ppe
 ti. // te ne hanc uim hñt: ut significet perditū amore
 esse phedriā. // nam aut iā reūtere. mō iam pstatim //
mox te adigent. hoc est ad urbem agent. insomnia uigilie
 legit et adiget: ut sit ^{ber} insōnia nū singlris // ut defatiger
 usq; ordo ut usq; defatiger // Ingratis ut dormiā. i. etiam
 inuitus et coactus. nam ingratis nō ultro sigt. qz ultro
 nea grata sunt. Ingrata q; ab inuitis fiunt et recusantib;
 // nimis me indulgeo. me indulgeo sic ueteres. qd nos in
 alibi te indulgebāt tibi dabāt // Tandē ne ego illa careā
 si sit op' uel totū tridui. sic cepit tanq; aliquid uirile di
 cturus et magificum. s; uere amator magnū hoc putat
 uel totū tridui. Magna p̄fessio uirtutis. cū biduo sit op'
 et triduo durare // uniuersum tridui. qm̄ in multo nūo
 // Vide quid agas. sic dicit magna aggredientib; // stat sen
tentia. et uultu et gestu magis spectabile. q; dix' stat se
 tentia. uel maxie eo q; tanto sonitu. hęc de se pmittat
 phedria continuo reditur. uel potius non accessurus ad
 uillā. tantū aut aberit q̄tum t̄p̄is opus est ad uitandā
 uirginē // quid hoc morbi est. excusatio amoris quando
 nō culpa. s; morbus est // Adeon homines immutarier
ex amore. ut non cognoscas eundē esse. more suo ad plu
 rali nūo ad singlrem se cōuertit // ex amore. ut nō cog
 scas eum. q; Non solent stulti esse idonei adolēscētes. et
 iō ad amorē trāstulit stulticiā phaedrie // minus inept'
 magis seuerus. nisi eī hoc esset. quod est illā mulier

Insomnia. i. uigilia

Ingratis

Me indulgeo

nō praeferret militi, aut quid relinqueretur ppriū psonae
 militis si et hic stolidus est. magis seueras quisq; n. m. 9
 A iaduertite ut amet Terentius magis adherere positiuo q̄
 compatiuū facere. Nam neq; seuerior neq; cōtinentior
 tam uoluit dñe q̄ ea ut dixim' positua // hic quid est
 parasitus gnato. Hec apud Menandru in Lunucho non
 sunt: ut ipse professus est parasiti personā et militis, sed
 de Collace translate sunt // ^{plone} facie honesta, et sic onditur
 posse amari a cherea. si quid hanc parmeno ipse miret
 facie honesta. sic Virg et letos oculis afflarat honores. ^{si multo elegant' hoc Virg}
 mox de cherea idē. ita me dy ament honestus // ni ego
 me hodie hic turpiter dabo, q̄ ni dederō // cū meo de
 crepito eunuchō. facere me ad parasitū rettulit cū pulch'
 munē ueniētē, & iam pparatio ad deducendū cheream
 ceterā decrepiti dicti sunt. quoz crepitu et plangore fa
 miliae funera iam cōclamata fuerūt // Hec supat ipsam
 thaidem. hoc sic acapias, non tanq̄ uitupari ipsā thaidē
 s; ideo addidit ipsam. quasi q̄ nimie pulchritudinis est
 ut si dixis. ipsam uenerem supat. et bene ipsam pp quam
 datur **GNATO PARASITVS**

D Illi immortales hōi hō qd prestat. In hac scena nō stās
 sed q̄ ambulans persona inducit. constitat tñ aliqtū
 intuens spectatores dū secū loq̄. ^{ille psonat} expmit autē parasitū et s; b
 uerbis eius corruptos mores in assentationē ondit prors
 ut honeste quoq; persone in huimodi culpa inuente. ut
 alibi obsequiū amicos. v. o p. corrigi possint. // Dy imor
 tales hoc iā mire et p seculi ac tempoz rēphensione Satyri
 ce Terenti' q̄ apud eū stultū uocat simplice parasitus, et
^{malū facit} intelligentē malū. ^{hic autē q̄ notat parasitū} Dy immortales adiuuātis exclamatio
 est. cum parasiti gesticulatiōe. Dy Im. h. h. q̄ fstat mo

Decrepiti

Conclamata corpo
ra

46	~~de~~
7	~~de~~
2	~~de~~
8	~~de~~
1	~~de~~
2	~~de~~
50	~~de~~
63	~~de~~
29	~~de~~
200	~~de~~
430	~~de~~
100	~~de~~
32	~~de~~

970
 El herodo. ~~ly~~ ~~paltr~~
 El y gimo buffo
 El de animalibz en griego el p^o
 El de animalibz en latin el p^o
 El bombulista de p^orian doct^o de esote de animalibz
~~El esote de el p^o~~
~~La table del p^o el p^o~~
 Decem ffiores el p^o
 La yliada en latin et buffo

